

Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal

HIVATALI TÁJÉKOZTATÓ

I. évfolyam – 2007. évi 3-4. szám

Tartalom

Bevezető	3
Törvényességi Ellenőrzési Főosztály tájékoztatói	4
A helyi jelentőségű védett természeti területekkel kapcsolatos helyi önkormányzati rendeletalkotás aktuális teendőiről	4
Hatósági Főosztály tájékoztatói	14
A bírósági keresetlevelek felterjesztése	14
Tájékoztató a falusi és agroturisztikai szolgáltató tevékenység szabályozásáról	15
Tájékoztató az üzletek működésével kapcsolatos jogszabályváltozásról	15
Tájékoztató a telepengedélyezés rendjével kapcsolatos jogszabályváltozásról	19
Jogszabályváltozás a magyar igazolványokra vonatkozó szabályozásban	19
Az eljárás felfüggesztése a jegyző előtt folyamatban lévő közlekedési igazgatási ügyben	20
Szabálysértési jogsegélyről, a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosításáról	21
Telepengedélyezéssel kapcsolatos ügyek felügyeleti ellenőrzésének tapasztalatai	22
Adóigazgatási ügykörben végzett felügyeleti ellenőrzések tapasztalatai	24
Koordinációs és Szervezési Főosztály tájékoztatói	29
Tájékoztató a Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Kollégium alakuló üléséről	29
Tájékoztató a képzési, továbbképzési tevékenységről	30
Tájékoztató esélyegyenlőségi terv készítéséről	44
Szociális és Gyámhivatal tájékoztatói	48
A kiskorúak védelme az igazságszolgáltatásban	48
Tájékoztató a közgyógyellátással kapcsolatban (2007.08.15.)	56

A szakhatósági állásfoglalás határozatba foglalása	57
A napi jogalkalmazás során felmerült néhány kérdésre adott válaszaink	59
Pályázati felhívások	60
Állami szervek tájékoztatói	71
Tájékoztató az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Közigazgatási Hivatali, Jegyzői és Hatósági Főosztályának a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériummal történő egyeztetése eredményéről	71
MeH tájékoztató a polgármesterek utazási kedvezményéről	71
A Központi Statisztikai Hivatal felhívása a települési önkormányzatok jegyzőihez	72
Egyéb tájékoztatók	74
Nyugat-Magyarországi Egyetem felhívása	74
Információk elérhetőségekről, változásokról	75
A Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal vezetőinek listája	75
Jegyzői változások 2007. július 1-jétől 2007. augusztus 1-jéig Békés megyében	77
Jegyzői változások 2007. július 1-jétől 2007. augusztus 1-jéig Csongrád megyében	77
Jegyzői változások 2007. július 1-jétől 2007. szeptember 1-jéig Bács-Kiskun megyében	78
Parlagfűmentesítéssel kapcsolatos lakossági bejelentő fórumok a Dél-alföldi régióban	79

Bevezető

Tisztelt Jegyző Asszony!

Tisztelt Jegyző Úr!

Bízom benne, hogy a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Hivatali Tájékoztatójának legutóbbi számában megjelent szakmai anyagokat munkája során alkalmazni tudta.

A nyárra tekintettel ezúttal dupla számunkat olvashatja.

Ebben a számban is aktuális témákra, valamint módosított jogszabályokra szeretnénk felhívni a figyelmét.

A módosuló jogszabályok közé tartozik az üzletek működésével kapcsolatos kormányrendelet, valamint a telepengedélyezés rendjével kapcsolatos kormányrendelet és a magyar igazolványok érvényesség idejét módosító törvény.

A jogértelmezési kérdések közül külön figyelmébe ajánlom a helyi jelentőségű védett természeti területekkel kapcsolatos helyi önkormányzati rendeletalkotás kérdéseit a mellékelt AB határozattal, illetve az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium tájékoztatását az önkormányzatok által megkért földhivatali hiteles tulajdoni lapok díjmentessége tárgyában.

A jogalkalmazás során feltárt téves gyakorlatokat tárjuk fel a közlekedési igazgatási témakörben, illetve a Szociális és Gyámhivatal részéről több jogértelmezés is közlünk.

Tájékoztatónkban közreadjuk a Miniszterelnöki Hivatal álláspontját a polgármesterek utazási kedvezményéről is.

Folytatjuk azon sorozatunkat, mely a felügyeleti ellenőrzések tapasztalatait ismerteti. Jelen számunkban az adóigazgatási ügykörben végzett ellenőrzésekre helyeztünk nagyobb hangsúlyt, illetve beszámolunk a telepengedélyezéssel kapcsolatos ügyek ellenőrzési tevékenységéről is.

Tájékoztatom a Jegyző Kollégákat, hogy 2007. augusztus 10-én megalakult a Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Kollégium, melynek alakuló üléséről olvashatnak rövid összefoglalót.

Az elérhetőségek közreadása területén külön felhívnam figyelmét a parlagrafümentesítéssel kapcsolatos lakossági fórumok és a Hivatal vezetőinek elérhetőségeinek listájára, mellyel a közvetlenebb és hatékonyabb kommunikációt szeretnénk elősegíteni.

Remélem, hogy a Tájékoztató aktuális témakörei felkeltik érdeklődését, és segítik tevékenységét.

2007. augusztus 20.

Dr. Siket Judit
hivatalvezető

Törvényességi Ellenőrzési Főosztály tájékoztatói

A helyi jelentőségű védett természeti területekkel kapcsolatos helyi önkormányzati rendeletalkotás aktuális teendőiről

A Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkára Haraszty László Úr felhívást tett közzé a közigazgatási hivatalok vezetői felé a helyi jelentőségű védett természeti területek védettségének fenntartása érdekében az általa tapasztalt helyi rendeleteket érintő deregulációt érintően. A szakállamtitkár jelzésének megfelelően az alábbi jogszabályváltozásról tájékoztatjuk az önkormányzatok jegyzőit:

2007. július 1-én hatályba lépett az egyes jogszabályok és jogszabályi rendelkezések hatályon kívül helyezéséről szóló 2007. évi LXXXII. törvény. A törvény 1. § (4) bekezdése 2008. január 1. napján lép hatályba, és hatályon kívül helyez valamennyi, a magyar állam joghatósága alapján 1989. október 23-át megelőzően alkotott olyan normatív jogi aktust, amelyet a jogszabály más előírása nem tart hatályban.

A jogszabály fenti előírása érinti a települési önkormányzatok természetvédelemmel kapcsolatos feladatait is az alábbiak szerint.

A rendszerváltást megelőzően a megyei tanácsok végrehajtó bizottságai VB. határozatokkal és rendeletekkel nyilvánították védetté az egyes arra érdemes természeti területeket. A rendszerváltás után az így védetté nyilvánított területek, mint helyi jelentőségű védett természeti területek a települési önkormányzatok felelősségi körébe kerültek. A települési jegyző a természetvédelmi hatóság ezeken a területeken.

A képviselő-testület önkormányzati rendeletben dönthet az ilyen területek bővítéséről, kezelési előírásairól stb. A települési önkormányzatok egy része rendeletével már megerősítette a megyei tanácsi VB határozatokat, a határozatok jelentős része azonban ma is hatályos, de csak a hivatkozott jogszabályhely előírása szerint 2008. január 1-ig.

Amennyiben ezek a rendelettel még meg nem erősített normatív jogi aktusok anélkül kerülnének a központi jogszabály által hatályon kívül helyezésre, hogy az önkormányzatok rendeleteikkel fenntartanak az érintett területek védettségét, az a védettségi szint csökkenéséhez és ezzel alkotmányellenes helyzethez vezetne, figyelemmel az Alkotmánybíróság 28/ 1994. (V. 20.) számú határozatában foglaltakra, illetve az Alkotmánybíróság e tárgy körben töretlenül követett gyakorlatába.

A hivatkozott törvény 6. § (6) bekezdése felhatalmazza a települési önkormányzat képviselő-testületét (illetve a fővárosban és a megyei jogú városokban a közgyűlést), hogy a természetvédelméről szóló 1996. évi LIII. törvényben (Tvt.) előírt védetté nyilvánítási eljárás lefolytatása nélkül rendeletben tartsák fenn az 1989. október 23. előtt rendelettel, rendelkezéssel, határozattal védetté nyilvánított természeti területek, természeti értékek helyi jelentőségű védett természeti területként fennálló védettségét. A védettséget fenntartó rendeletek kötelező tartalmi elemeit a 2007. évi LXXXII. törvény 6. § (7) bekezdése sorolja fel.

Mivel a megyei tanácsok ilyen tárgyú VB. határozatait/rendeleteit a törvény 5. § (4) bekezdése értelmében 2008. január 1-től kerülnek hatályon kívül helyezésre, az érintett védett természeti területek védettségét is e határidőig kell rendelettel megerősíteni.

Mint ismeretes a 2004. május 1-i Európai Unió csatlakozására történő felkészítést megelőzően a jogharmonizációs kötelezettség teljesítése során az önkormányzatok többségénél már deregulálásra kerültek a régi tanácsrendeletek, de felhívjuk a Tisztelt Jegyző/Főjegyző/Körjegyző Kollégák figyelmét arra, hogy ott ahol helyi jelentőségű védett természeti terület van a 2007. évi LXXXII. törvény előírásaira tekintettel szíveskedjenek annak megfelelően és körültekintően eljárni és a szükséges döntések meghozatalával kapcsolatos intézkedéseket megtenni.

Amennyiben az érintett védett természeti területek adatairól nem rendelkeznek kellő információval úgy a szakállamtitkárság munkatársai tudnak felvilágosítással szolgálni. Elérhetőségi adatok:

Környezetvédelmi és Vízügyi Minisztérium

Természet- és Környezetmegőrzési Szakállamtitkára 1011 Budapest, Fő u. 22-50.

Telefon: 06-1-457-3300 Fax: 06-1-200-8880

Alább mellékelve: az Alkotmánybíróság 28/1994. (V. 20.) számú határozata.

Készítette:

Dr. Balogh Zoltánné

Törvényességi Ellenőrzési Főosztály

28/1994. (V. 20.) AB határozat

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

Az Alkotmánybíróság jogszabály alkotmányellenessége utólagos vizsgálatára, valamint mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetésére irányuló indítvány tárgyában - *Dr. Ádám Antal* és *Dr. Tersztyánszky Ödön* alkotmánybíró különvéleményével - meghozta a következő

határozatot

1. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy az Alkotmány 18. §-ában megállapított, az egészséges környezethez való jog a Magyar Köztársaságnak azt a kötelezettségét is magában foglalja, hogy az állam a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét nem csökkentheti, kivéve, ha ez más alapjog vagy alkotmányos érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. A védelmi szint csökkentésének mértéke az elérni kívánt célhoz képest ekkor sem lehet aránytalan.

2. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény 15. § (1) bekezdés i) pontjában az „erdő” művelési ág felvétele a természetvédelmi hatóság hozzájárulásával kijelölhető termőföldek művelési ágainak felsorolásába; továbbá a 15. § (4) bekezdése alkotmányellenes, ezért e rendelkezéseket hatálybalépésük napjára visszamenően megsemmisíti. A visszaható hatályú megsemmisítésből következően - a mulasztásban megnyilvánuló alkotmányellenesség megszüntetéséig - az 1992. évi II. tv. 13. § (2) bekezdés d) pontjában meghatározott földek közül az „erdő” művelési ágba tartozó védett területek a

határozat kihirdetését követően már nem adhatók magántulajdonba, akkor sem, ha a megsemmisített jogszabályi rendelkezés alapján már jogerősen kijelölésre kerültek.

Az 1992. évi II. törvény 15. § (1) bekezdés i) pontja az alábbi szöveggel marad hatályban:

[A 13. § (2) bekezdésének a), b) és d) pontjában meghatározott földeket a 14. §-ban meghatározottakon túlmenően úgy kell kijelölni, hogy]

„i) a - lakott tanyákhoz tartozó termőföldek kivételével, melyek kijelöléséhez a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges - nemzeti park, nemzetközi egyezmény hatálya alá tartozó és a fokozottan védett terület, továbbá - szántó, gyümölcsös, kert, szőlő művelési ágba tartozó termőföldek kivételével, amelynek kijelöléséhez a természetvédelmi hatóság hozzájárulása szükséges - egyéb védett természeti terület ne kerüljön bele.”

3. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy a földrendező és földkiadó bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény 13. § (7) bekezdésének 4. pontja alkotmányellenes; ezért azt hatálybalépésének időpontjára visszamenőlegesen megsemmisíti.

4. Az Alkotmánybíróság megállapítja, hogy mindazon természetvédelmi oltalom alatt álló és védelemre tervezett területek tekintetében, amelyekre nézve e határozat 2. és 3. pontjának rendelkezései nem eredményezik a természetvédelem eredeti szintjének helyreállítását, az állami tulajdonba és természetvédelmi szervek kezelésébe vételükre vonatkozó szabályozás hiánya, illetve - ahol ez lehetséges - az azzal azonos szintű védelmet eredményező szabályozás hiánya alkotmányellenes helyzetet idéz elő. Ezért az Alkotmánybíróság felhívja az Országgyűlést, hogy jogalkotói feladatának 1994. november 30-ig tegyen eleget.

Az Alkotmánybíróság ezt a határozatát a Magyar Közlönyben közzéteszi.

INDOKOLÁS

I.

Az indítványozó a földrendező bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény (a továbbiakban: Fbt.) 13. § (7) bekezdés 4. pontja alkotmányellenességének megállapítását és megsemmisítését kérte. Ez a rendelkezés hatályon kívül helyezte a szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény (a továbbiakban: Ámt.) 19. §-át, amely a termelőszövetkezeti használatban lévő védett természeti területek állami tulajdonba és a természetvédelmi szervek kezelésébe adását írta elő. Az indítványozó szerint ezzel a védett természeti területek állami tulajdonba vételének szabályozása tekintetében alkotmányellenes joghézag, egyébként pedig az Alkotmány 70/D. §-ába ütköző alkotmányellenes állapot alakult ki, mivel a védett természeti területek magántulajdonba, illetve szövetkezeti kezelésbe adása védett természeti területek feldarabolásához és a természeti értékek pusztulásához vezet. Ezért kérte az indítványozó az érintett védett területek állami tulajdonba vételére vonatkozó jogalkotói feladat elmulasztásában álló alkotmányellenesség megállapítását, és a jogalkotó felhívását e feladat teljesítésére.

II.

1. A támadott jogszabály és jogi környezete a következő:

- A szövetkezetekről szóló 1992. évi I. törvény hatálybalépéséről és az átmeneti szabályokról szóló 1992. évi II. törvény eredeti 15. §-a a mezőgazdasági szövetkezet közös használatban álló, továbbá a tulajdonába került védett és védelemre tervezett területeket - bizonyos mezőgazdaságilag művelt területekre vonatkozó, engedélyköteles kivételekkel - kivette a részarány-földtulajdonosok tulajdonának elkülönítésére szolgáló, valamint az 1991. évi XXV. törvény (a kárpótlási törvény, a továbbiakban: Kpt.) értelmében magántulajdonba adásra kijelölhető területek közül. A 19. § szerint ezeket a védett területeket állami tulajdonba és természetvédelmi szervek kezelésébe kell adni; a szövetkezeti tulajdonért csereföld vagy pénzbeli kártalanítás jár.

Az Ámt. arra a rendelkezésre épült, amelyet a Kpt. 18. §-a a kárpótlásra és a szövetkezeti tagok és alkalmazottak földtulajdonhoz juttatására szolgáló földalapotok kijelölésére már előírt. Eszerint a kiadásra kerülő termőföldet a védett természeti területen kívül kell kijelölni. Ha a védett természeti területen kívül rendelkezésre álló terület nem elegendő - a nemzeti park, a nemzetközi egyezmények hatálya alá tartozó és a fokozottan védett területek kivételével -, a szövetkezet tulajdonában lévő szántó, kert, gyümölcsös, szőlő és erdő művelési ágba tartozó védett természeti terület is kijelölhető. A kijelöléshez a természetvédelmi hatóságnak hozzá kell járulnia. Ezek a rendelkezések a védelemre tervezett területekre is alkalmazandók. Az Ámt. ezt a védelmet kiterjesztette a mezőgazdasági szövetkezet közös használatában álló földekre, s ezzel együtt a részarány-földtulajdonosok tulajdonának elkülönítésére [13. § (3) bekezdés]; másrészt az engedéllyel kijelölhető területek közül az erdő művelési ágba tartozókat kivette [15. § (1) bekezdés i) pont].

- Az Ámt. módosítása (1992. évi L. törvény 4. §-a) 1992 júniusában már enyhít a védelmen azáltal, hogy bővíti a kivételeket: a kivételesen kijelölhető, megművelt területek közé az erdőt is beveszi, továbbá miniszteri engedéllyel nemzeti park és tervezett nemzeti park területére is engedélyezi a részarány-földtulajdonosok tulajdonában álló földek természetbeni kijelölését. Nem jelölhető ki továbbra sem a nemzetközi egyezményrel és a fokozottan védett terület [15. § új (1) bekezdés i) pont, új (4) és (5) bekezdés]. Az (5) bekezdés szerint ezek közül a továbbra sem kijelölhető területek közül az állami tulajdonban álló részt a szövetkezeti használatból a természetvédelmi hatóság kezelésébe kell adni.

Ez a módosítás homályossá tette a 15. § és a 19. § viszonyát. A 15. § új (5) bekezdése úgy is értelmezhető, hogy az állami tulajdonú földekre nézve végrehajtja a 19. § rendelkezését (az állami tulajdoni részarányának a védett területekre való természetbeni rátelepítésével, és ezek természetvédelmi hatóság kezelésébe adásával). Kifejezett módosítás híján a tsz-tulajdonban és a részarány-tulajdonosok tulajdonában álló védett területekre továbbra is vonatkozik a 19. § szerinti állami tulajdonba és kezelésbe vétel.

- A földrendező bizottságokról szóló 1993. évi II. törvény (1993. január) 13. § (7) bekezdés 4. pontja az Ámt. 19. §-át hatályon kívül helyezte. Mivel ez nem érintette a 15. §-t, az állami tulajdonban lévő, ki nem jelölhető területeken továbbra is megszüntetendő a tsz-használat; a tsz-tulajdonban álló nemzetközileg vagy fokozottan védett területet viszont egyértelműen a tsz használja továbbra is; a tsz használatában álló egyéb védett és védelemre tervezett területet pedig ki lehet jelölni a részarány-tulajdonosok tulajdonának elkülönítésére, illetve - a nemzeti park területét kivéve - magántulajdonba adásra.

Bár az Ámt. eredeti rendezéséhez képest már az Ámt. módosítása jelentősen könnyített a védelem szigorán (még akkor is, ha a legszigorúbban védett állami tulajdonú területeket kimentette); az eredeti koncepciót, minden védett terület állami tulajdonba és kezelésbe vételét, a Fbt. vonta vissza.

2. Az indítvány az Fbt. 13. § (7) bekezdés 4. pontjának alkotmányossági vizsgálatára irányul. Az Alkotmánybíróság a szoros tárgyi összefüggés miatt azonban a vizsgálatot kiterjesztette az Ámt.-t módosító 1992. évi L. törvény 4. §-ára, azaz az Ámt. hatályos 15. § (1) bekezdésének i) pontjára és (4) bekezdésére is.

III.

1. Az Alkotmány 18. §-a szerint a Magyar Köztársaság elismeri és érvényesíti mindenki jogát az egészséges környezethez. A 70/D. § (2) bekezdése értelmében a „lehető legmagasabb szintű testi és lelki egészséghez” való emberi jogot [70/D. § (1) bekezdés] a Magyar Köztársaság - többek közt - az épített és a természetes környezet védelmével valósítja meg.

Az Alkotmánybíróság a 996/G/1990. AB határozatban megállapította, hogy a fenti alkotmányi rendelkezések alapján az állam köteles az egészséges környezethez való jog megvalósítását szolgáló sajátos intézmények kialakítására és működtetésére. Megállapította

továbbá, hogy sem a 18. § szóhasználata (az „egészséges környezethez” való jog), sem az állami környezetvédelmi feladat beágyazása az egészséghez való jog megvalósításának eszközei közé nem értelmezhető környezethez való jog korlátozásaként. Az állam kötelességeinek magukban kell foglalniok az élet természeti alapjainak védelmét, és ki kell terjedniük a véges javakkal való gazdálkodás intézményeinek kiépítésére. (ABH 1993, 533, 535.)

A 64/1991. (XII. 17.) AB határozat az alapjogok objektív, intézményes védelmével kapcsolatban megállapítja, hogy ennek köre túlmehet azon a védelmen, amelyet ugyanazon alapjog alanyi jogként nyújt. Ez az objektív védelem nemcsak szélesebb, de minőségileg is más, mint az egyéni alanyi jogok védelmének összeadása. Az élethez való jog vonatkozásában például az állam objektív, intézményvédelmi kötelessége az emberi életre általában - az emberi életre mint értékre - is kiterjed; s ebbe beletartozik a jövő generációk életfeltételeinek biztosítása is. (ABH 1991, 297, 303.)

2. A környezethez való jogot az alanyi jogokhoz való sajátos viszonya, valamint sajátos tárgy különbözteti meg mind a többi alapjogtól, mind az alkotmányban kitűzött feladatoktól.

a) A környezethez való jog jelenlegi formájában nem alanyi alapjog, de nem is pusztán alkotmányos feladat vagy államcél, amelynek megvalósítási eszközeit az állam szabadon választhatja meg.

A környezethez való jog köztudottan nem sorolható a klasszikus, védelmi jellegű alapjogok közé, hanem úgynevezett harmadik generációs alkotmányos jog, amelynek jellege még vitatott, s amelyet még csak kevés kortárs alkotmány tartalmaz. Ez a jog ugyanakkor nem is pusztán alkotmányban kitűzött feladat vagy államcél. A környezethez való jogot az Alkotmány „jog”-nak nevezi, s az állam e minőségében „ismeri el” és „érvényesíti”, éppen úgy, mint a 8. § (1) bekezdése szerint az ember sérthetetlen és elidegeníthetetlen alapvető jogait; míg az államcélokat és feladatokat a Magyar Köztársaság - az Alkotmány szóhasználata szerint - „védi”, „elismeri”, „támogatja”, „tiszteletben tartja”, anélkül hogy jognak minősítené őket. Az ún. alkotmányi feladatok vagy államcélok elsősorban az Alkotmányban meghatározott egyes alapjogok érvényesítése és állami védelme útján valósulnak meg. A környezethez való jog államcélkénti felfogása esetén nem lehetne azt más alapjogokkal ahhoz hasonlóan kitölteni, ahogy például a piacgazdaság mint államcél tartalmát számos alapjog alkotja. [Lásd a 21/1994. (IV. 16.) AB határozatot, ABK 1994. április, 169, 170.]

b) A környezethez való jog nem hasonlítható a szociális jogokhoz sem. Noha ezekből elsősorban az állam kötelessége folyik a megfelelő - szociálpolitikai, munkahelyteremtő, kulturális és oktatási intézményeket létrehozó stb. - intézkedésekre, eme állami kötelességek és az alanyi jogok között szoros és kiterjedt kapcsolat van. A szociális jogok megvalósítása a megfelelő intézmények létrehozása mellett az igénybevételükkel kapcsolatos alanyi jogok révén történik, amelyeket a törvényhozásnak kell meghatároznia. Kivételesen maguknak az alkotmányba felvett egyes szociális jogoknak is van közvetlenül alanyi jogi oldala.

c) Mindebből következik, hogy bár a szociális jogok „mindenkit” vagy legalábbis minden állampolgárt megilletnek, megvalósításuk során az érvényesítésüket szolgáló alanyi jogok konkrét jogosultjai meghatározhatók. Még az Alkotmányban meghatározott komplex intézmények (például „piacgazdaság”) megvalósítására kötelező államcélok esetében is így van ez. Itt az államcél megvalósító alanyi alapjogoknak vannak jogosultjai. Mind az alanyi alapjogok, mindpedig a másodlagosan megadott alanyi jogok az állam alkotmányos kötelezettsége alapján létrehozott szociális, kulturális stb. intézmények igénybevételére, az adott alkotmányi feladat, illetőleg szociális jog megvalósításának szükségszerű eszközei; az állami intézménygaranciák és az alanyi jogok egymás hasonló súlyú kiegészítői.

3. A környezetvédelemhez való jog mindezekkel szemben elsősorban önállósult és önmagában vett intézményvédelem, azaz olyan sajátos alapjog, amelynek az objektív,

intézményvédelmi oldala túlnyomó és meghatározó. A környezethez való jog az állam környezetvédelemre vonatkozó kötelességei teljesítésének garanciáit emeli az alapjogok szintjére, beleértve a környezet elért védelme korlátozhatóságának feltételeit is. E jog sajátosságai folytán mindazokat a feladatokat, amelyeket másutt alanyi jogok védelmével teljesít az állam, itt törvényi és szervezeti garanciák nyújtásával kell ellátnia.

a) A környezethez való jog érvényesítéséhez természetesen alanyi jogokat is kell alapítania a törvényhozónak, de ezekre az jellemző, hogy többnyire csupán közvetetten függenek össze a környezetvédelemmel. A környezeti károk megtérítésére szóló polgári jogi igény közvetlenül például a tulajdonjog sérelmét orvosolhatja. Vannak kifejezetten környezetvédelmi vonatkozású alanyi jogok is, ezek viszont elsősorban eljárási jellegűek, mint amilyen az engedélyezési eljárásban való részvétel joga. A környezetvédelemben használatos alanyi jogok többsége nem sajátosan környezetvédelmi célt szolgál, hanem többek között erre a célra is használható, mint például a kárral fenyegető magatartástól való eltiltásra irányuló polgári jogi igény, vagy a közérdekű adatok megismeréséhez való alkotmányos jog.

A legszorosabb kapcsolat az élethez való joggal áll fenn: a környezethez való jog valójában az élethez való jog objektív, intézményvédelmi oldalának egyik része: az emberi élet természeti alapjainak fenntartására vonatkozó állami köteletséget nevesíti külön alkotmányos „jogként”. Az Alkotmány 18. § hiányában a környezetvédelemmel kapcsolatos állami kötelezettségek kiterjesztő értelmezéssel az Alkotmány 54. § (1) bekezdéséből is levezethetők lennének.

A környezethez való jog önálló kimondása azonban az állam objektív életvédelmi kötelezettségéből - egyébként szükségszerűen adódó - következményeknek külön alkotmányos súlyt ad. Ezek az objektív állami kötelezettségek szélesebbek az élethez való alanyi jogok összességénél. A környezethez való jog formailag is eloldja őket az élethez való alanyi jogtól, s ezzel megkönnyíti, hogy ez a jog további, más gyökerű, a feladat megvalósításához szükséges állami kötelezettségeket magába fogadjon, továbbá megkönnyíti a környezetvédelem sajátosságához való alkalmazásukat is.

A környezethez való jog sajátossága abban áll, hogy alanya valójában az „emberiség” és a „természet” lehetne.

Ezt a problémát szemléletesen jelzik mindazok a törekvések, amelyek a „természetnek”, vagy képviselőiben az állatoknak, növényeknek stb. „jogokat” kívánnak adni, vagy „a meg nem született generációk jogairól” beszélnek. E képes beszéd és az ilyen jogi konstrukciók azonban nem szükségesek ahhoz, hogy a „természettel” vagy a „a jelen és jövő emberiséggel” szembeni jogi kötelezettségek megállapíthatók legyenek.

b) Az Alkotmányban biztosított környezethez való jog a környezet védelmére és az élet természeti alapjainak fenntartására vonatkozó állami köteletséget jelenti. Az egyedi alanyi jogok ez idő szerint e jog megvalósításában csak mellékesek; szerepük például mennyiségileg is elhanyagolható ahhoz képest, amit az alanyi jogok a szociális jogok megvalósításában játszanak. Itt tehát az alanyi jogok feladatát is jogalkotási és szervezési garanciákkal kell az államnak pótolnia. Ezért a jogalkotás garanciális szerepe nem egyszerűen csupán fontosabb a környezetvédelemben, mint az olyan alkotmányos jogoknál, ahol a bíróság (Alkotmánybíróság) közvetlen alapjogvédelmet adhat vagy alanyi jogi igényeket ismerhet el, hanem - a dogmatikai lehetőségek határai közt - mindazokat a garanciákat is nyújtania kell, amelyeket az Alkotmány egyébként az alanyi jogok tekintetében biztosít.

c) Ezért a környezethez való jog intézményes védelmének mértéke nem tetszőleges. A védelem szintjét a környezethez való jog fenti dogmatikai sajátosságain kívül döntően befolyásolja a környezetvédelem tárgya is: az élet természeti alapjainak véges volta és a természeti károk jelentős részének visszafordíthatatlansága, s végül az a tény, hogy mindezek az emberi élet fennmaradásának feltételei. A környezethez való jog az emberi élethez való jog érvényesülésének fizikai feltételeit biztosítja. Mindez a környezethez való jog jogalkotással való védelmének különös, más jogokéhoz képest fokozottan szigorú voltát követeli meg.

IV.

A környezethez való jog tárgyából és dogmatikai sajátosságából az következik, hogy a természetvédelem jogszabályokkal biztosított szintjét az állam nem csökkentheti, kivéve, ha ez más alkotmányos jog vagy érték érvényesítéséhez elkerülhetetlen. A védelmi szint csökkentésének mértéke az elérni kívánt célhoz képest ekkor sem lehet aránytalan.

1. Az Alkotmánybíróság gyakorlata szerint az alkotmányi feladatok és a szociális jogok megvalósítása eszközei és mértéke tekintetében a jogalkotó viszonylag nagy szabadságot élvez. Alkotmányossági probléma abban a határesetben keletkezhet, ha az állam beavatkozása, vagy - gyakrabban - az állam mulasztása az Alkotmányban előírt feladat teljesítését, vagy valamely védett intézmény illetőleg jog megvalósulását nyilvánvalóan lehetetlenné teszi; e minimális követelmény felett azonban - más alapjog sérelmét kivéve - nincs alkotmányi ismérv az államcél vagy szociális jogot szolgáló jogszabályok alkotmányosságának minősítésére.

A környezethez való jog e tekintetben is különbözik az alkotmányi feladatoktól és a szociális jogoktól. A 996/G/1990. AB határozat értelmében az állam a környezetvédelem elvi alapjainak és módszereinek megválasztásában szabad, s szabad annak meghatározásában is, hogy a környezethez való jog tartalmát adó sajátos állami kötelezettségből milyen konkrét jogalkotási és kormányzati teendők származnak. (ABH 1993, 535.) A környezethez való jog e határozatban megállapított sajátosságaiból következően azonban az állam nem élvez szabadságot abban, hogy a környezet állapotát romlani engedje, vagy a romlás kockázatát megengedje.

A természetvédelemben a védettség szükségességének objektív - bizonyos körben nemzetközi normákban kötelezően megállapított - ismérvei vannak. A természetben okozott károk véges javakat pusztítanak, sok esetben jóvátehetetlenek, a védelem elmulasztása visszafordíthatatlan folyamatokat indít meg. Emiatt a környezetvédelemhez való jog érvényesülésében nem lehet a gazdasági és társadalmi körülményektől függő olyan minőségi és mennyiségi hullámzást megengedni, mint a szociális és kulturális jogokéban, ahol a körülmények megkívánta megszorítások később orvosolhatók. E sajátosságok miatt a környezethez való jog védelmének eszközei között a megelőzésnek elsőbbsége van, hiszen a visszafordíthatatlan károk utólagos szankcionálása nem tudja helyreállítani az eredeti állapotot. A környezethez való jog érvényesítése alkotmányosan megköveteli azt, hogy az állam - amíg jogi védelem egyáltalán szükséges - az elért

védelmi szinttől csakis olyan feltételekkel léphessen vissza, amikor alanyi alapjog korlátozásának is helye lenne. A környezethez való jog érvényesítése a védelem elért szintjének fenntartásán belül azt is megkívánja, hogy az állam a preventív védelmi szabályoktól ne lépjen vissza a szankciókkal biztosított védelem felé. Ettől a követelménytől is csak elkerülhetetlen szükségesség esetén, és csak arányosan lehet eltérni.

2. Az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy az adott jogvédelmi szint garantálásának az alanyi jogok vonatkozásában többféle módja ismeretes, például a szerzett jogok védelme vagy a bizalomvédelem. Ezeknek az Alkotmánybíróság gyakorlatában is számos példája van. Így a társadalmi szervek kezelői jogának - alkotmányos - megszüntetése nem hagyhatja védtelenül a korábbi jogosultakat (ABH 1992, 108.); csak a *clausula rebus sic stantibus* olyan feltételeivel lehet korábbi szerződéseket jogszabállyal megváltoztatni, amelyeket a polgári bíróság is elismerne (ABH 1991, 153, 157.). Előzetes alanyi jogosultság, illetve bárminemű előzetes állami kötelezettség nélkül, csupán gazdaságpolitikai célból adott kedvezményeket is csak akkor lehet rövid határidővel szűkíteni vagy visszavonni, ha erre a jogszabály kibocsátása óta eltelt hosszabb idő alatt bekövetkezett jelentős változások kényszerítették az államot. Ilyen kényszer nélkül az érintetteknek hosszabb alkalmazkodási időt kell biztosítani. (ABK 1994. február, 63, 65.) Még inkább áll a védelmi szint garantálása a környezethez való jogra, ahol nem bizalomvédelemről, hanem egy sajátos alapjogból folyó, különleges állami

kötelezettség teljesítéséről van szó, olyan kötelezettségről, amely az „általános alanyú” alapjog garanciáit azáltal öleli fel, hogy kötelezettségként teszi működőképpé őket.

3. Az Alkotmánybíróság külön is hangsúlyozza, hogy a védettségi status quo biztosításának kötelezettségét – a környezethez való jog sajátosságai alapján – a természetvédelemre nézve állapította meg; az tehát a fent kifejtett különbségekre is tekintettel a szociális jogokra nem vonatkozik.

V.

1. A természetvédelmi területek használatára vonatkozó garanciális szabályokat - engedélyezési kötelezettségeket, használati tilalmakat és korlátozásokat - a természetvédelemről szóló 1982. évi 4. tvr. és végrehajtási szabályai állapították meg. A kisajátításról szóló 1976. évi 24. tvr. 4. § (1) bekezdés 1) pontja lehetővé teszi ingatlan kisajátítását a természetvédelem céljára, ha a védelem másként nem biztosítható.

Az Ámt. 19. §-ának rendelkezése - amely szerint a 15. §-ban meghatározott, természetvédelmi és természetvédelemre tervezett területeket állami tulajdonba és a természetvédelmi szervezetek kezelésébe kell adni - hatásában ezzel a kisajátítással egyenértékű. Az állam tehát a szükséges védelmet ezúton látta csak biztosíthatónak, s az Ámt.-ben meghatározott védett területek kisajátítását kötelezővé tette.

2. A természetvédelmi célú kisajátítás törvényi alapjának megléte azonban nem jelenti azt, hogy védelmi kötelességének az állam ne tehetne más módon eleget.

Az Alkotmány 18. §-ából az a kötelezettség folyik, hogy az egyszer már elért védelmi színvonal ne csökkenjen. Elvileg lehetséges az is, hogy a természetvédelmi szervek kezeléséből ismét magántulajdonosok használatába adják a védett területeket, mint ahogy lehetséges a védett és védelemre tervezett területek magántulajdonban, illetve magántulajdonosok kezelésében hagyása is; mindezekben az esetekben azonban a használók kötelezettségeit úgy meg kell szigorítani, hogy a védelem szintje és hatékonysága ne csökkenjen. Az Alkotmánybíróság rámutat, hogy a tilalmak és szankciók szigorítása nem elegendő: olyan megelőző biztosítékok is kellenek, amelyek a károkat ugyanolyan valószínűséggel kizárják, mintha a terület állami tulajdonban és természetvédelmi szerv kezelésében lenne. Azt is hangsúlyozza az Alkotmánybíróság, hogy a kisajátítás és természetvédelmi szervek kezelésébe vétel más védelmi eszközökkel való helyettesítésére annál szűkebb lehetőség van, minél magasabb védelmi fokozatba tartozik az illető terület. A nemzetközi egyezményrel vagy a fokozottan védett, illetve az ilyen védelemre tervezett természetvédelmi területek esetében például a szükséges megelőző biztosítékok oly mértékben korlátozhatják a tulajdonos használati és rendelkezési jogosítványát, illetve az Európai Emberi Jogi Egyezményben biztosított „a javak békés élvezetét”, hogy ezek a korlátozások - a polgári jogi tulajdonjog elvonása, azaz a „klasszikus” kisajátítás nélkül is - alkotmányjogi értelemben a tulajdon elvonásának minősülhetnek, s adott esetben csak kártalanítás ellenében rendelhetők el alkotmányosan. [A polgári jogi tulajdon és az alkotmányi tulajdonvédelem viszonyára lásd a 64/1993. (XII. 22.) AB határozatot, ABH 1993, 373, 379-382.]

3. Az adott esetben azonban anélkül történt meg a visszalépés, hogy a természetvédelmi előírások bármit is változtak volna. Az Ámt. módosítása és a földrendező bizottságokról szóló törvény - a fent, a II. pontban ismertetett rendelkezésekkel - tehát egyértelműen csökkentette a természetvédelmi területek védettségét.

Az Alkotmánybíróság nem talált olyan elfogadható okot, amely a környezethez való jog korlátozásának elkerülhetetlen szükségességét akárcsak mérlegelhetővé tette volna. Az a körülmény ugyanis, amely a védelmi szint csökkentésének az Ámt.-ben és az Fbt.-ben nyilvánvaló indítéka volt - a kijelölhető földterületek kibővítése, tekintettel a Kpt. alapján megszerezhető földtulajdonra mutató nagy mennyiségű igényre, valamint a részarány-

földtulajdonosok természetbeni kielégítésére -, nem állítható szembe az államnak a természet védelmére vonatkozó alkotmányos köteletségével.

A kárpótlás nem az állam alkotmányos kötelezettségén nyugszik. Különösen nincs az államnak semmiféle alkotmányi kötöttsége arra nézve, hogy kárpótlásként milyen javak megszerzését teszi lehetővé. Ugyanígy nincs senkinek semmiféle alkotmányos joga arra, hogy vételi joggal élve, árverésen, meghatározott nagyságú földet szerezzen. Az Alkotmánybíróság ismételten rámutat arra, hogy a kárpótlási törvénynek mindazon rendelkezései, amelyek a kárpótlás általános mértékén túlmenően a földtulajdon eredeti állapotának helyreállítását célozták, alkotmányellenesnek bizonyultak. (ABH 1993, 131.) Ugyanígy a szövetkezeti földtulajdon magánkézbe adásának adott módja nem az Alkotmányból következik, s nem indokolhatja a környezethez való alkotmányos jognak, s az ennek megfelelő állami védelmi kötelezettségnek a korlátozását. A tsz-tulajdonból magántulajdonhoz jutottak és a kárpótlásra jogosultak tekintetében maga a Kpt. is számolt az igénybe vehető terület véges nagyságával. Az Ámt. 22. §-a pedig arról rendelkezik, hogyan kell eljárni, ha bármi okból nem áll rendelkezésre a részarány-tulajdonost megillető AK-érték.

Az Ámt. 19. §-a az állami tulajdonba és természetvédelmi szervek kezelésébe vételt minden szövetkezeti közös használatban álló védett területre nézve szükségesnek ítélte, függetlenül a tulajdonos személyétől. Az Alkotmánybíróság rámutat arra, hogy a részarány-tulajdonosok jogállása sajátosságát - nevezetesen azt, hogy az ő esetükben a tulajdonjog eleve fennállt, s csupán az eszmei hányad természetbeni kijelöléséről van szó - a törvényhozásnak a tulajdon kijelölésénél, a védett területek kisajátításánál, vagy a 19. §-nak megfelelő védelmi szintet biztosító szabályozásnál lehet és kell figyelembe vennie. Ezek a sajátosságok azonban a természetvédelem szintjének csökkentését éppúgy nem indokolhatják, mint ahogy a védelem korábbi szintjének meghatározásánál is közömbösek voltak.

Az indítvány beérkezése után az Igazságügyi Minisztérium és a Környezetvédelmi és Területfejlesztési Minisztérium törvénytervezetet készített, amely az Ámt. 15. § (1) bekezdésének i) pontja, valamint a (3) bekezdés szerint védett és védelemre tervezett területek ismét állami tulajdonba és természetvédelmi szerv kezelésébe kerülését segíti elő. Noha az Országgyűlés a tervezet sürgős tárgyalását elhatározta, határozathozatalra az Országgyűlés megbízatásának lejárta miatt nem került sor.

4. Az Ámt. eredeti 15. és 19. §-a által elért védelmi szinthez képest a 15. §-nak az Ámt.-t módosító 1992. évi L. törvény 4. §-a által meghatározott és kiegészített szövege a védelmet csökkentette: a hatósági engedéllyel a földalapba kijelölhető területek felsorolásába az erdőt is felvette, valamint nemzeti park és tervezett nemzeti park területén lévő termőföldet is kijelölhetővé tett. Az utóbbinak miniszteri engedélyhez és feltételekhez kötése nem jelent olyan szigorítást, ami a visszalépést kiegyensúlyozná, mivel nem megy túl a természetvédelmi jogszabályok által már úgylis lehetővé tett korlátokon, illetve a pusztá felhatalmazáson kívül nem tartalmaz olyan szempontot, amely szigorúbb feltételeket követelne meg.

Az Ámt. 19. §-ában biztosított védelmet, amely szerint a szövetkezeti használatban álló védett és védelemre tervezett területeket állami tulajdonba és természetvédelmi szervek kezelésébe kell adni, az Fbt. 13. § (7) bekezdés 4. pontja - az állami tulajdonban álló, nemzetközi egyezmények hatálya alá tartozó és fokozottan védett vagy e védettségi formára tervezett területek kivételével - megszüntette.

A természetvédelem jogszabályban előírt mértékének ezek a csökkentései a fent kifejtettek értelmében az Alkotmány 18. §-ában és a 70/D. § (2) bekezdésében biztosított környezethez való jogba ütköznek. Ezért az Alkotmánybíróság e rendelkezéseket hatálybalépésük napjára visszamenőleg megsemmisítette.

A visszamenőleges hatályú megsemmisítést a természetvédelem érdeke követelte meg.

5. Azok a lezárt jogviszonyok, amelyek azáltal keletkeztek, hogy védett területeket időközben jogerősen a földalapokba kijelöltek és esetenként magántulajdonba adtak, illetőleg magántulajdonként természetben elkülönítettek, a visszaható hatályú megsemmisítésnek nem képezik akadályát. Ugyanakkor a visszaható hatályú megsemmisítés nem hat ki automatikusan az alkotmányellenes rendelkezések alapján megszerzett tulajdonjogra, vagy a tulajdoni hányad természetbeni kijelölésére. Az Alkotmánynak megfelelő, és kötelezően elérendő védelmi szint az, amit az Ámt. 19. §-a eredetileg előírt. Ehhez eddig is a nem állami tulajdon kisajátításra lett volna szükség; az Ámt. a szövetkezeti tulajdon kisajátítása ellenében adandó teljes kártalanítás módját részletezte csupán, míg a részarány-tulajdonosokra a rendes kisajátítási szabályok vonatkoztak.

Az időközben már magántulajdonba került vagy magántulajdonként elkülönített védett és védelemre tervezett területek kisajátításának nincs alkotmányi akadálya.

Az eredetileg az állami tulajdonba vétellel és természetvédelmi szervek kezelésébe adással meghatározott védelmi szint helyreállításának nem a kisajátítás az egyetlen eszköze. Gyakorlatilag azonban az állami tulajdonba vétel elsősorban az alacsonyabb védelmi fokozatba tartozó területek tekintetében pótolható szigorú megelőző korlátozásokkal és ellenőrzéssel.

6. A környezethez való jog érvényesítése, s ezen belül a helyrehozhatatlan természeti károk megelőzése megköveteli az eredeti védelmi szint helyreállítására kötelező, ellentmondásmentes törvényi szabályozást.

Az Ámt. 19. §-a a védett területek állami tulajdonba és természetvédelmi hatósági kezelésbe adását nem csupán lehetővé, hanem kötelezővé tette, vagyis a kisajátítási tvr. azt nem pótolhatja. Tekintettel az Ámt. 15. §-ának módosítása és a 19. § hatályon kívül helyezése óta bekövetkezett és lezárt tulajdoni változásokra, ma már az alkotmányellenes rendelkezések visszamenőleges hatályú megsemmisítése és az Ámt. 19. § helyreállítása sem elegendő az eredeti védelmi szint eléréséhez, azaz az Alkotmány 18. §-ának sérelme megfelelő jogalkotás nélkül továbbra is fennáll. Az Alkotmánybíróság meghatározta a természetvédelmi törvényhozással szembeni alkotmányos követelményeket, és tisztázta azt is, hogy a védelmi szint helyreállításában a törvényhozó milyen korlátok között nincs az eredeti védelmi eszközökhöz kötve. Figyelemmel arra, hogy a 19. § hatályon kívül helyezése következményeinek orvoslására tervezett törvényhozás nem az eredeti védelmi szint kötelező helyreállítását írja elő, és nem is vezet arra; továbbá hogy a természetvédelem szintjének az Ámt. 15. §-a alkotmányellenes rendelkezései alapján előállott csökkenését is - a tulajdonos személyére tekintet nélkül - orvosolni kell, az Alkotmánybíróság szükségesnek ítélte, hogy a jogalkotót kifejezetten felhívja az Alkotmánynak megfelelő állapotot eredményező törvény megalkotására.

Dr. Sólyom László s.k.,
az Alkotmánybíróság elnöke
előadó alkotmánybíró

Dr. Szabó András s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Schmidt Péter s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Ádám Antal s.k.,
Alkotmánybíró

Dr. Vörös Imre s.k.,
Alkotmánybíró

Dr. Tersztyánszky Ödön s.k.,
Alkotmánybíró

Dr. Lábady Tamás s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Kilényi Géza s.k.,
alkotmánybíró

Dr. Zlinszky János s.k.,
alkotmánybíró

Hatósági Főosztály tájékoztatói

A bírósági keresetlevelek felterjesztése

A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (Ket.) 109. § (1) bekezdése kimondja, hogy az ügyfél, illetve a kifejezetten rá vonatkozó rendelkezés tekintetében az eljárás egyéb résztvevője a hatóság jogerős határozatának felülvizsgálatát a határozat közlésétől számított harminc napon belül jogszabálysértésre hivatkozással kérheti a közigazgatási ügyekben eljáró illetékes bíróságtól a határozatot hozó hatóság elleni kereset indításával.

A Polgári Perrendtartásról szóló 1952. évi III. tv. (Pp.) 330. § (2) bekezdése szerint a keresetlevelet az elsőfokú közigazgatási határozatot hozó szervnél a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül kell benyújtani vagy ajánlott küldeményként postára adni. **Az elsőfokú közigazgatási szerv a keresetlevelet az ügy irataival együtt öt napon belül felterjeszti a másodfokú közigazgatási határozatot hozó szervhez, amely azokat – a keresetlevélben foglaltakra vonatkozó nyilatkozatával együtt – tizenöt napon belül továbbítja a bírósághoz. Ha a keresetlevél a végrehajtás felfüggesztésére irányuló kérelmet is tartalmaz, a keresetlevelet és az ügy iratait az első fokon eljáró közigazgatási szerv három napon belül terjeszti fel a másodfokon eljáró közigazgatási szervnek, amely azt nyolc napon belül továbbítja a bírósághoz.**

A Ket. 109. § (4) bekezdése értelmében, ha az ügyfelek valamelyike a hatóság határozatával szemben bírósági felülvizsgálat iránti keresetet nyújtott be, a hatóság erről az ügy iratainak **felterjesztésével** egyidejűleg a többi ügyfelet értesíti.

Tekintettel arra, hogy mi magunk is több ízben tapasztaltuk, de a Bács-Kiskun Megyei Bíróság is jelezte, hogy az elsőfokú hatóságok a fenti rendelkezések figyelmen kívül hagyásával járnak el, és nem Hivatalunkhoz, hanem – Hivatalunk kihagyásával – egyenesen a bírósághoz küldik meg az elsőfokú iratokat és a keresetlevelet, szükségesnek tartottuk felhívni a jegyzők figyelmét arra, hogy a jövőben a Pp. 330. § (2) bekezdésében foglaltak szerint, a Ket. 109. § (4) bekezdésére is figyelemmel szíveskedjenek eljárni. Ennek megfelelően

k é r e m,

hogy a jövőben a keresetlevél elsőfokú hatósághoz történő beérkezését követően – a fenti határidők betartásával – a teljes körű ügyiratot (az azokhoz csatolt térítvevényekkel, borítékokkal felszerelve) Hivatalunkhoz szíveskedjenek felterjesztetni annak érdekében, hogy a keresetlevélben írtak megismerése után nyilatkozhassunk, s ezt követően a teljes körű iratot mi küldhessük meg a közigazgatási ügyekben eljáró bíróságnak. Ellenkező esetben az elsőfokú hatóságok jogszabálysértően járnak el, amely az eljárások indokolatlan elhúzódását eredményezik.

Készítette:

Dr. Vida Mária

Hatósági Osztály

Bács-Kiskun Megyei Kirendeltség

Tájékoztató a falusi és agroturisztikai szolgáltató tevékenység szabályozásáról

A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (továbbiakban: Kertv.) 12. § (1) bekezdés k) pontja alapján a Kormány elfogadta **a falusi és agroturisztikai szolgáltató tevékenységről szóló 136/2007. (VI. 13.) Kormányrendelet** (továbbiakban: R.) mely **2007. június 27-én lépett hatályba.**

A kormányrendeletet megelőzően kiegészítésre került a Kertv. 3. § (3) bekezdése, mely az üzlet nélkül folytatható tevékenységek felsorolását tartalmazza, e szerint **a falusi és agroturisztikai szolgáltató tevékenységhez végzéséhez sem szükséges üzlet.**

A falusi és agroturisztikai szolgáltató tevékenység (helyi hagyományok, örökségek, értékek, szokások bemutatása, falusi vendégasztal, saját előállítású népművészeti és kézműves termékek értékesítése, ezekhez kapcsolódó falusi rendezvények szervezése) **magánszemély által alkalomszerűen** (idényjelleggel, nem napi rendszerességgel) **végezhető** a településre látogatók részére, a tevékenység végzéséhez **nem kell egyéni vállalkozói igazolvány.**

A tevékenység végzésének feltétele, hogy a magánszemélyt kérelmére a tevékenység végzésének helye szerinti kistérség székhely településének jegyzője hatósági nyilvántartásba vegye, aki erről igazolást állít ki.

A rendelet tartalmazza a nyilvántartásba vétel feltételeit, eljárását, a nyilvántartásból történő törlésre vonatkozó eljárást, a jegyző ellenőrzési kötelezettségét a tevékenység végzésével összefüggésben, továbbá a statisztikai adatszolgáltatásra vonatkozó előírást.

A nyilvántartást a rendelet melléklete szerint kell vezetni.

Készítette:

Dr. Bereczky Katalin
Hatósági Főosztály

Tájékoztató az üzletek működésével kapcsolatos jogszabályváltozásról

A kereskedelemről szóló 2005. évi CLXIV. törvény (továbbiakban: Kertv.) 12. § (1) bekezdésében foglalt felhatalmazások alapján a Kormány elfogadta **az üzletek működési rendjéről, valamint az egyes üzlet nélkül folytatható kereskedelmi tevékenységek végzésének feltételeiről szóló 133/2007. (VI. 13.) Kormányrendeletet** (továbbiakban: R.) mely **2007. július 13-án lépett hatályba**, s melyet a R. 23. § (3) bekezdése szerint, a hatálybalépéskor már folyamatban volt ügyekben is alkalmazni kell.

Felhívjuk a figyelmet, hogy - az előzetes tervezetektől eltérően - a **R. nem helyezte teljes egészében hatályon kívül a korábbi, az üzletek működéséről és a belkereskedelmi tevékenység folytatásának feltételeiről szóló 4/1997. (I. 22.) Korm. rendeletet, továbbra is hatályban van** annak **12. §-a** (gyógynövény forgalomba hozatala), **13. §-a** (vegyipari termék

forgalomba hozatala) **14. §-a** (szexuális áru forgalomba hozatalának korlátai) **15. § (1) és (3) bekezdése és 16. §-a** (szeszestital kimérésének és árusításának korlátai), a **19. § (2) bekezdése** (gyógynövény és élelmiszer csomagküldő kereskedés útján történő értékesítésének korlátai) valamint a **28. § (1) bekezdése** (hatályba léptető és hatályon kívül helyező rendelkezései) továbbá a **R. 6. számú melléklete!**

Változások a szabályozásban

A Kertv. 3. § (1) bekezdése szerint kereskedelmi tevékenység a Kertv. 3.§ (3) bekezdésében felsorolt tevékenységeket kivéve csak működési engedéllyel rendelkező üzletben végezhető.

A R.-t ezen tevékenységekre – automatából történő értékesítés, közterületi értékesítés és az egyetemes postai szolgáltató által végzett kereskedelmi tevékenységek kivételével – nem kell alkalmazni. A R. hatálya tehát a működési engedély-köteles tevékenységeken kívül e három tevékenységre is kiterjed.

A **R. 3.§ (2) bekezdése** sorolja fel a működési engedély iránti **kérelemben megjelölendő adatokat és a szükséges mellékleleteket.** (üzlet helyszínrajzát, tulajdoni lap kivételével az üzlet használatának jogcímét igazoló okiratot, a szakhatósági állásfoglaláshoz jogszabály által előírt dokumentumokat, a kereskedő nyilatkozatát a zene, tánc, műsoros előadás szerencsejátéknak nem minősülő szórakoztató játék folytatásáról, nyilatkozatát arról, kéri-e helyszíni szemle tartását). A felsorolás taxatív, ami azt jelenti, hogy az ügyféltől a kérelméhez ezen felsoroláson túlmenően egyéb adat, igazolás nem kérhető.

Ennek értelmében a kérelmezőnek a működési engedély iránti kérelméhez a korábbiaktól eltérően nem kell csatolnia a kereskedelmi tevékenység folytatására való jogosultságot igazoló okiratot (cégjegyzék, vállalkozói igazolvány), viszont azt hatósági ellenőrzés esetén köteles bemutatni (R. 19.§ (1) bek.).

Az engedélyes figyelmét fel kell hívni, hogy ha a tevékenység végzéséhez vagy a termék forgalmazásához jogszabályban előírt engedélyek szükségesek, a működési engedély nem mentesíti ezek beszerzésének kötelezettsége alól. Erre a működési engedélyt kiadó határozatban is fel kell hívni az engedélyes figyelmét.

Új az engedélyezési eljárásban, hogy abba be kell vonni, így az eljárás megindításáról is **értesíteni kell** (Ket. 29. § (3) bek. b) pontja, 29.§ (6) bek.) **az üzlettel rendelkező jogosultakat (ez az üzlet tulajdonosa, bérbeadója ha az nem a kérelmező) és az üzlettel közvetlenül szomszédos, közös határvonalú, telekhatárú ingatlanokkal rendelkező jogosultakat** (a szomszédos ingatlanok tulajdonosait, használóit, kezelőit, társasház esetén a közös képviselőt, illetve az intézőbizottság elnökét, lakásszövetkezet esetén az elnököt).

Az engedélyezési eljárásban a jegyzőnek **minden esetben be kell szereznie:**

- az Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat illetékes kistérségi, fővárosi kerületi intézetének (a továbbiakban: **ÁNTSZ**);
- **az első fokú építésügyi hatóságnak**
- **az illetékes rendőrkapitányságnak**

a szakhatósági állásfoglalását.

Az üzletben folytatni kívánt tevékenységtől, illetve a forgalmazni kívánt terméktől függően **további szakhatóságokat** is be kell vonni (kivétel a vevőszolgálat céljából működtetett helyiség), ezeket a **R. 4.§ f) pontja** sorolja fel. Ez a felsorolás is taxatív, ezt sem lehet kiterjesztően értelmezni, tehát mindig az adott üzlet üzletköre alapján, csak az arra előírt szakhatósági állásfoglalásokat lehet és kell beszereznie a jegyzőnek

A szakhatósági megkereséshez a R. 4. § (2) bekezdése értelmében mellékelni kell a kérelemben megjelölt adatokat és a kérelmező által csatolt okiratokat. Ez értelmezésünk szerint mindig az adott szakhatóság állásfoglalásához szükséges okiratot, dokumentumot jelenti.

Új a szabályozásban az a rendelkezés (R. 2. § (3) bek.), hogy a **forgalmazott termékhez kapcsolódó tevékenységek, szolgáltatások végzéséhez** jogszabály eltérő rendelkezésének hiányában **nincs szükség külön engedélyre** (pl. telepengedélyre).

Ha a kereskedő a működési engedély iránti kérelméhez csatolt nyilatkozata szerint **helyszíni szemle megtartását kéri, akkor a jegyző köteles** helyszíni szemlét tartani, **amelyről értesíteni kell a kérelmezőt, a R. 4.§ (1) bek. b) pontjában felsoroltakat, valamint az eljárásba bevonandó szakhatóságokat.**

A működési engedély megadásáról vagy a kérelem elutasításáról határozatot kell hozni a Ket. 72. §- a szerinti tartalommal.

A működési engedély megadásáról szóló határozatban rendelkezni kell:

- **az engedély megadásáról**
- **nyilvántartásba történő bejegyzésről** és a
- **működési engedély kiadásáról.**

Fontos új rendelkezése a R-nek, hogy a **határozatokat** (**működési engedélyt megadó, elutasító, adatváltozást nyilvántartásba bejegyző és a módosított adatoknak megfelelő új működési engedélyt kiadó, az üzlet ideiglenes bezárását elrendelő, a működési engedély visszavonásáról**) **valamint a működési engedély kereskedő általi visszaadása esetén ennek tényét**

közölni kell:

- az eljárásban résztvevőkkel (szakhatóságokkal is!) **továbbá**
- **a fogyasztóvédelmi hatósággal**
- **Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség illetékes területi szervével**
- az **5. sz. melléklet szerinti üzletek esetében a vámhatósággal**

Ennek indoka, hogy az üzlet működési engedély szerinti működését és a kereskedelmi tevékenység folytatására vonatkozó jogszabályi rendelkezések betartását a jegyzőn és az engedélyezésben részt vevő hatóságokon kívül a fogyasztóvédelmi hatóság, az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség illetékes területi szerve és az 5. sz. melléklet szerinti üzletek esetében a vámhatóság is jogosult ellenőrizni, illetve hatósági jogkörét gyakorolni.

A kereskedő a működési engedély *adataiban történő változást haladéktalanul, az üzlet nyitva tartási idejének megváltoztatását pedig 5 napon belül köteles bejelenteni* a jegyzőnek. Erre az engedélyes figyelmét az engedélyező határozatban minden esetben fel kell hívni.

A jegyző az *adatváltozást* határozattal jegyzi be a nyilvántartásba, *a működési engedély tartalmát is érintő adatváltozás* esetén a működési engedély bevonásával egyidejűleg a *módosított adatoknak megfelelő tartalommal* – határozattal – *új működési engedélyt* ad ki. Ez a követendő eljárás *a jogosult személyében történő változás esetén* is, amennyiben az a termékkört nem érinti.

Az üzletkört vagy ha az üzletkörön belül valamely termék forgalmazására az engedély nem terjedt ki, a termékkört érintő változás esetén engedélyezési eljárást kell lefolytatni az új működési engedélyezési eljárásra vonatkozó szabályozás, vagyis *a R. 4 és 5. §-ban meghatározottak szerint* és ezt követően a korábbi működési engedély bevonásával egyidejűleg *új működési engedélyt kell kiadni*.

Amennyiben hatósági ellenőrzés során az üzlet *nem jogszabályszerű működése*, vagy a *kereskedelmi tevékenység folytatására vonatkozó jogszabályok megsértése* kerül megállapításra, az alkalmazandó *jogkövetkezményeket a R. 21. § (2)-(5) bekezdése* tartalmazza.

Fontos új szabály, hogy az *üzletkör engedély nélküli megváltoztatása, bővítése* esetén a jegyző tiltó határozata, valamint a *16. § (1) bekezdésben foglalt tevékenységet* (zeneszolgáltatás, szórakoztató játék stb.) *megtiltó határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, csak döntés bírósági felülvizsgálata kérhető.* (Ket. 100. (1) bek. a) pontja és (2) bek.).

A *R. 21. § (4) bekezdése* határozza meg a *működési engedély visszavonásának és az üzlet bezáratásának eseteit*. A korábbi jogszabály *esetköreit kibővíti* azzal az esettel, ha a kereskedő a R. 21.§ (2) bekezdése szerinti *tilalom elrendelése ellenére a megtiltott tevékenységet tovább folytatja*.

Fontos új rendelkezés, hogy a *működési engedély visszavonásáról és az üzlet bezáratásáról* szóló *határozatot* a fentiekben részletezettekén kívül *közölni kell az egyéni vállalkozói igazolványt kiadó körzetközponti jegyzővel, gazdasági társaság esetén pedig a cégbírósággal!*

Mozgóárusítás végzésére vonatkozóan új rendelkezés, hogy az üzlettel rendelkező kereskedő mozgóárusítást *csak az üzlete szerinti település közigazgatási területén végezhet* (R. 7.§ (3) bek.), eltérően az eddigi szabályozástól, miszerint az árusítás helye szerinti jegyző engedélyével más településen is végezhetett mozgóárusítást.

Csomagküldő kereskedelem esetében új rendelkezés (R. 12.§ (1) bek), hogy az működési engedéllyel rendelkező üzlettel *vagy legalább 4 m² alapterületű vevőszolgálat céljából működtetett helyiséggel folytatható*.

A rendelet hatálybalépésekor már működő és érvényes működési engedéllyel rendelkező üzletek esetében nem kell a működési engedélyeket kicserélni, arra adatváltozás bejelentése esetén kerül sor (R. 23. § (4) bek.). Addig az üzlet üzletkörü számának megfeleltetésére a 6. sz. melléklet szerinti fordítókulcsot kell alkalmazni.

Tájékoztatjuk a jegyzőket és az üzletek működésével foglalkozó ügyintézőket, hogy részükre régiós szintű értekezletet fogunk szervezni várhatóan még ez év őszén. Ennek keretében tervezzük a Gazdasági és Közlekedési Minisztériumnak a jogszabály előkészítésében részt vett munkatársa meghívását egy előadás tartására, melyben az előzetesen összeállított, a napi jogalkalmazással összefüggésben felmerült jogszabály-értelmezési problémákra szeretnénk választ kapni.

Ehhez kérjük a jegyzők és az ügyintézők segítségét, **hogy a jogszabály alkalmazása során felmerült jogértelmezési kérdéseiket mihamarabb és írásban juttassák el a Hivatal Hatósági Főosztályára!** Segítő együttműködésüket előre is köszönjük!

Készítette:

Dr. Bereczky Katalin
Hatósági Főosztály

Tájékoztató a telepengedélyezés rendjével kapcsolatos jogszabályváltozásról

A Kormány a 2007. június 16-án hatályba lépett 128/2007. (VI. 8.) rendeletével módosította illetve kiegészítette a telepengedély alapján gyakorolható ipari és szolgáltató tevékenységekről, valamint a telepengedélyezés rendjéről szóló 80/1999. (VI. 11.) Korm. rendeletet.

Ebből a kiegészítésre kívánjuk felhívni a jegyzők figyelmét, miszerint 80/1999. (VI. 11.) Korm. rendelet 8. §-a kiegészül azzal a rendelkezéssel, hogy **a jegyző a telepengedély-köteles tevékenység engedély nélküli gyakorlását határozattal megtiltja**, amely határozat ellen fellebbezésnek helye nincs, csak a bírósági felülvizsgálata kérhető (Ket. 100. (1) bek. a) pontja és (2) bek.).

Készítette:

Dr. Bereczky Katalin
Hatósági Főosztály

Jogszabályváltozás a magyar igazolványokra vonatkozó szabályozásban

A szomszédos államokban élő magyarokról szóló 2001. évi LXII. törvényt (a továbbiakban: Szátv.) a 2007. évi LIII. törvény módosította. A módosítás hatályba lépett: 2007. június 20-án.

A törvény módosításai zömmel technikai jellegűek, a Szátv. által biztosított kedvezmények tartalmát nem érintik.

Van egy fontos változás: **a magyar igazolványok érvényesség ideje határozatlan idejűre változott.**

Az igazolvány csak akkor veszti el érvényességét, ha az elbíráló hatóság a jogosultságot visszavonja, vagy az igazolvány tulajdonosa elhalálozott (Szátv. 21. § (1) bek.).

A határozatlan idejű érvényesség a törvény erejénél fogva bekövetkezik, szükségtelen azt külön eljárásban kimondani.

Ennek következtében **az érvényességi idő lejártja miatti csere lehetősége** – amely a régi szabályozás szerint új okmány kérelmezésével valósult meg – **megszűnt.**

Másik lényeges változás, hogy **megszűntek az ún. járulékos igazolványok** (diák-, pedagógusigazolvány, ill. oktatói kártya).

Természetesen a Szátv. 10. és 12. §-ban rögzített **kedvezmények** továbbra is **megmaradtak.**

A kedvezmények a jövőben a Magyar igazolvány elválaszthatatlan részét képező **pótfüzettel vehető igénybe**, melyet a határon túl működő területi információs irodákon lehet kérelmezni. A magyar igazolvány és a magyar hozzátartozói igazolvány kiadásával kapcsolatos eljárásról szóló 318/2001. (XII. 29.) Korm. rendelet 10/A. § (2) értelmében **a pótfüzetek kiadása a diplomáciai és konzuli képviseletek közreműködésével történik.**

Ebből következően a közigazgatási hivataloknak a pótfüzet kiadásával kapcsolatban nincs feladata, viszont ezeknek a pótfüzeteknek a kedvezményekre (diák-, pedagógus-, oktatói) jogosító oldalaira bejegyzéseket tehetnek. (A kedvezményekre való jogosultság meghosszabbításának bejegyzése, érvényesítő matrica beragasztása.)

A Magyar igazolvány kiadására irányuló eljárás, valamint a diák-, és pedagógus-kedvezményekre való jogosultságot megállapító eljárás továbbra is kérelemre indul, melyet a kérelmező a lakóhely szerinti szomszédos államban működő információs irodán, vagy a Magyar Köztársaság szomszédos államokban működő külképviseletein terjeszthet elő.

A kérelmező az elkészült igazolványt, valamint a kedvezmények jogosultságát igazoló érvényesítő matricát – a kérelmében feltüntetett – magyar közigazgatási hivatalban vagy diplomáciai és konzuli képviseleten, személyesen vagy meghatalmazottja útján veheti át.

A kézbesítésben közreműködő **Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal illetékessége a Romániában és a Szerbiában lakóhellyel rendelkező jogosultak körére terjed ki.**

Készítette:

T. Kiss Marianna
Hatósági Főosztály

Az eljárás felfüggesztése a jegyző előtt folyamatban lévő közlekedési igazgatási ügyben

A Hivatal tapasztalata szerint több okmányiroda határozatot hoz a vezetési jogosultság szüneteltetésére a bíróság mellékbüntetési értesítője alapján akkor is, ha a rendőrség által

korábban elvett vezetői engedély a birtokában van és a bíró a közúti járművezetéstől eltiltás mellékbüntetésbe történő beszámítás kérdésében nem rendelkezett.

Az 1979. évi 11. törvényerejű rendelet 73. § (1) bekezdése értelmében *az eltiltás időtartamába be kell számítani* azt az időt, amelynek tartamára a vezetői engedélyt a bűncselekménnyel összefüggésben visszavonták.

A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvény 564. §-a értelmében a beszámításról a *bíróság utólag határoz*, amennyiben jogerős ítéletében arról nem rendelkezett.

A fentiek értelmében *a jegyzőnek tájékoztatnia kell a bíróságot*, hogy a mellékbüntetési értesítő szerint a bíró a beszámítás kérdésében nem rendelkezett, holott a vezetői engedély korábbi elvétele miatt a beszámítás esete áll fenn.

Az elsőfokú szerv a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló CXL. törvény 32. § (1) bekezdése alapján *a tájékoztatással egyidejűleg eljárását függeszse fel*, és a bíróság utólagos döntése ismeretében hozzon határozatot.

Készítette:

Dr. Molnár László
Hatósági Főosztály

Szabálysértési jogsegélyről, a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX. törvény módosításáról

Előző számunkban adtunk tájékoztatást arról, hogy 2007. július 15. napján lép hatályba a szabálysértési jogsegélyről szóló 2007. évi XXXVI. törvény (MK. 62.).

A jogsegély két formája:

- *az eljárási jogsegély*, amely irányulhat tanú, szakértő, az eljárás alá vont személy meghallgatására, iratok megküldésére és iratok kézbesítésére.
- *a határozat végrehajtására vonatkozó jogsegély*.

Említettük, hogy *a központi hatóság* foglal állást a jogsegély teljesíthetőségének kérdésében.

Eljárási jogsegély esetén a központi hatóság a *legfőbb ügyész* (tv. 3.§ (4) bekezdése).

Jeleztük ugyanakkor, hogy *más szerv a központi hatóság* a pénzbírságot kiszabó jogerős határozat végrehajtásra történő átvételével és átadásával kapcsolatban. Ezt a hatóságot a törvény nem nevezte meg. Úgy rendelkezett, hogy ennek a szervnek a kijelölésére a szabálysértés szabályozásáért felelős miniszter rendeletében kerül majd sor.

A *Magyar Közlöny 88. számában* jelent meg az Igazságügyi és Rendészeti Miniszter **36/2007. (VII. 4.) IRM. számú rendelete**, amely a fenti törvényi felhatalmazásnak megfelelően *kijelöli*

a szabálysértési határozat végrehajtására vonatkozó jogsegély esetén a központi hatóságot: az **Országos Rendőr-főkapitányságot**.

A rendelet 2007. július 15-én lépett hatályba.

A jegyző (és természetesen más szabálysértési hatóság is) **tehát az Országos Rendőr-főkapitánysághoz küldi meg a külföldre irányuló megkeresését a szabálysértési határozat végrehajtására vonatkozó jogsegély teljesítése érdekében – a miniszeri rendelet mellékleteként közzétett „Tanúsítvány” értelemszerű kitöltésével.**

Itt hívjuk fel a jegyzők (szabálysértési ügyintézők) figyelmét arra, hogy a Btk. és más büntetőjogi tárgyú törvények módosításáról szóló 2007. évi XXVII. törvény 81. § (1) bekezdésével **módosította a szabálysértésekről szóló 1999. évi LXIX tv. 157. §-át**, továbbá más, a vám-és pénzügyőrség hatáskörébe tartozó szabálysértési cselekmények törvényi tényállását.

A módosítás 2007. június 1-én lépett hatályba. Az új szabályozás szerint szabálysértést az követ el, aki 20.000 Ft-ot meg nem haladó értékre, illetve 20.000,-Ft-ot meg nem haladó kárt, vagy vagyoni hátrányt okozva követi el, vagy kísérli meg az Sztv. 157. §-ában szabályozott cselekményeket.

A büntetési tétel változatlan maradt.

Készítette:

Dr. Seres Katalin
Hatósági Főosztály

Telepengedélyezéssel kapcsolatos ügyek felügyeleti ellenőrzésének tapasztalatai

A telepengedélyezési eljárásért fizetendő igazgatási szolgáltatás díjról szóló 35/1999. (X.13.) BM. számú rendelet szerint ebben az eljárásban nem illetéket, hanem **igazgatás-szolgáltatási díjat** kell fizetni a kérelmezőnek.

A vizsgálattal érintett ügyekben az igazgatási szolgáltatási díjat megfizették, a kérelemhez a telepengedélyezési eljárásról szóló 80/1999. (VI. 11.) Korm. rendelet (R.) 4. §-a szerinti mellékleteket csatolták.

Helyszíni szemlét minden esetben tartottak, arról a R. 5. § (3) bekezdése szerint a kérelmezőt, a szomszédos ingatlanokkal rendelkezni jogosultakat és az érintett szakhatóságokat értesítették.

Az R. 5. §-a **taxatívén felsorolja** a telepengedélyezési eljárásba **bevonandó szakhatóságok** körét. Ez a kör nem bővíthető és nem szűkíthető.

Tapasztaljuk, hogy elmarad a Magyar Kereskedelmi Engedélyezési Hivatal illetékes területi mérésügyi és műszaki biztonsági hatóságának megkeresése.

Egyes településeken az **építésügyi hatóság, mint szakhatóság** bevonása a telepengedélyezési eljárásba nincs dokumentálva. A jegyzőkönyvek szerint a helyszíni szemlén nem vett részt, de

írásbeli szakhatósági állásfoglalása sincs az iratanyagban, holott **két irányú állásfoglalása** is szükséges a kérelem eldöntéséhez:

- Egyrészt mindenekelőtt nyilatkoznia kell arról, hogy az adott ingatlanon a folytatni kívánt tevékenység a terület **övezeti besorolása alapján végezhető-e** / R.5. § (1) bekezdése/.

Az R. 5.§ (3) bekezdése értelmében ennek mindig meg kell előznie az egyéb eljárási cselekményeket, mivel ha az övezeti besorolás alapján az adott telephelyen kizárt az ott folytatni kívánt tevékenység végzése, akkor a kérelmet el kell utasítani, így ez esetben indokolatlan további eljárási cselekményeket elvégezni.

- Amennyiben az eljárás folytatható, úgy abban a kérdésben is az építésügyi szakhatóság állásfoglalása szükséges, hogy **a telep műszaki szempontból megfelel-e** a vonatkozó építési előírásoknak.

Nem lehet tehát az építésügyi szakhatósági állásfoglalás szűkszavú: nem elegendő csupán annak kinyilvánítása, hogy hozzájárul az építési hatóság a telepengedély kiadásához, hanem nyilatkoznia kell a 80/1999. (VI. 11.) Korm. rendelet 5. § (1) bekezdésére, valamint az 5. § (3) bekezdés d) pontjára vonatkozóan is.

A szükséges **tulajdoni lap másolatokat** a R. 5. § (5) bekezdése értelmében a jegyzőnek kell beszereznie, nem lehet az ügyfelet erre felhívni.

A kérelmek elbírálására vonatkozó 60 napos határidőt (R. 3. § (1) bek.) az ellenőrzött hatóságok betartották

Esetenként az eljárás elhúzódását okozta néhány szakhatóság, elsősorban a környezetvédelmi szakhatóság nyilatkozatának késedelmes megtétele. Ilyen helyzetben a Ket. 45. § (3) bekezdése lehetővé teszi, hogy a mulasztás miatt a szakhatóság felügyeleti szervéhez forduljon a jegyző.

Az ügy érdeméről hozott döntést **alakszerű határozatba kell foglalni** az R. 7. §-ában foglaltak figyelembevételével. A határozatokat a Ket. 72. § (1) bekezdésében foglalt tartalommal kell kiadni, azok rendelkező része a szakhatósági állásfoglalások kikötéseit, indokolása azok indoklását kell, hogy tartalmazza.

A hozott határozatok a formai szabályokat követik, pontos a jogszabályi helyekre történő hivatkozás is, de előfordul, hogy a szakhatóságok kikötéseit nem teljes körűen vezetik bele a határozat rendelkező, illetve indokolási részébe.

Előfordult, hogy a folytatni kívánt ipari, szolgáltató tevékenység TEÁOR szerinti feltüntetése pontatlan volt a hozzátartozó elnevezéshez képest.

A kézbesítés megtörténtét az iraton az átvétel elismerésével, vagy tértivevénnyel igazolni kell a jogerő megállapítása érdekében.

A határozatot azonban nem minden esetben küldik meg az összes érintett szakhatóságnak. Ennek oka valószínűleg az lehet, hogy a jogszabályi változásokat nem naprakészen követik. Gyakran nem küldik meg a telepengedélyes határozatot a Fogyasztóvédelmi Felügyelőségnek, illetve az Országos Munkavédelmi és Munkaügyi Főfelügyelőség illetékes területi szervének. Noha ezek a szervek a telepengedélyezési eljárásban nem szakhatóságok, de a **jogszabály** egyértelműen **előírja részükre a határozat kézbesítését**.

Vizsgálni kell a TEÁOR 93.03 Temetkezési szolgáltatás tevékenység engedélyezésekor a temetkezési szolgáltatás engedélyezésére vonatkozó kérelem esetén a személyhez kötött, jogszabály által megkövetelt, temetkezési szolgáltató szakképesítés meglétét.

Kiemelt fontosságú annak vizsgálata, hogy a telepen végzett tevékenység a **környezetében élők szomszédjogi, birtokvédelmi értelemben vett nyugalma** zavarja-e, a dolgozók, a környezetben élők egészségét és a környezetet nem veszélyezteti-e. (R. 7. § (1) bekezdése). Ha ezen szempontok vizsgálata elmarad, vagy elnagyolt a vizsgálat, előfordulhat, hogy a tevékenység megkezdésekor nyomban lakossági panaszáradat indul a hivatal felé. Tudni kell, hogy a jogerős telepengedély birtokában jóhiszeműen szerzett és gyakorolt jogra nem hivatkozhat az engedélyes, hiszen a telepnek **az engedélyezett tevékenység gyakorlása során mindig meg kell felelnie** a jogszabályban foglalt feltételeknek. Az R. 8. § (1) bekezdése szerint lakossági **bejelentésre**, illetve **hatósági ellenőrzés alapján** a telepengedély jogosultját **átalakítások** vagy **változtatások elvégzésére**, illetve intézkedések megtételére **kötelezheti a jegyző**.

A vizsgálatok során arra is kerestük a választ, hogy ellenőrzéseket folytatnak-e a működő telepekkel kapcsolatosan. Azt tapasztaltuk, hogy a működő telepekkel kapcsolatosan elenyésző számban tartanak ellenőrzéseket, ennek fontosságára minden esetben felhívtuk a figyelmet. Feltehetően sok az engedély nélkül működő telep, ahol szükséges lenne a tevékenység gyakorlásának a megtiltása. A telepek működésével kapcsolatosan panaszbejelentések elenyésző számban bár, de előfordulnak.

Készítette:

**A hivatal Hatósági Főosztályának
és
Hatósági Osztályainak munkatársai
közreműködésével
Dr. Seres Katalin**

Adóigazgatási ügykörben végzett felügyeleti ellenőrzések tapasztalatai

E témáról a Hivatali Tájékoztató 2007. évi 2. számában már közöltünk részanyagot. Terjedelmi okok miatt további megállapításainkat e számban tesszük közzé.

Gépjárműadó

A gépjárműadóról szóló, többször módosított 1991. évi LXXXII. tv. (a továbbiakban: Gjt.) 2. § (4) és (5) bekezdése értelmében, amennyiben a gépjármű régi és új tulajdonosa sem jelentette be az okmányirodán a tulajdonosváltást, **kizárólag akkor mentesül a régi tulajdonos** a gépjárműadó fizetési kötelezettség alól, ha **bizonyítja**, hogy a közúti közlekedési igazgatási feladatokról, a közúti közlekedési okmányok kiadásáról és visszavonásáról szóló 35/2000. (XI. 30.) BM rendelet (a továbbiakban: BM rendelet) 76/A. § (4) (5) bekezdéseiben foglalt **bejelentési kötelezettségének eleget tett**.

A hivatkozott jogszabályi rendelkezések értelmében a gépjármű tulajdonjogában bekövetkezett változás bejelentését a régi tulajdonos a változástól számított **15 napon belül** - a tulajdonjog változásáról készült **okirat benyújtásával** (megküldésével) teljesíti. A bejelentési kötelezettség teljesítésének tényét az érintett járműnél a közlekedési igazgatási hatóság a nyilvántartásban rögzíti.

Fentiekből következően amennyiben a gépjármű-nyilvántartás január elsejei állapota szerint a régi tulajdonos van feltüntetve a gépjármű tulajdonosaként és bejelentési kötelezettségének

nem tett eleget, adóalanyként kell nyilvántartani. Méltányosság jogcímén a megfizetendő adóját nem lehet törölni. Az adóügyekben gyakorolható méltányosság (adómérséklés) szabályait Art. 134.§-a rögzíti, amely szerint kizárólag az adózó jövedelmi, vagyoni és szociális körülményei szolgálhatnak alapul méltányosság gyakorlására - kérelemre induló eljárásban.

Amennyiben az adózó a BM rendeletben foglaltak szerint bejelentette az eladás tényét az okmányirodán, akkor a Gjt 2.§ (4) bekezdése alapján **nem minősül** a bejelentést követő évtől **az adó alanyának**. Ilyen esetben a jegyzőnek az eladó adókötelezettségét hivatalból kell megszüntetnie határozattal és a új tulajdonos adóalanyiságát kell megállapítani és őt kell a tárgyévi adó megfizetésére kötelezni.

Amennyiben az okmányiroda **évközben használt gépjármű adásvételét** rögzítette, akkor kizárólag a következő év január 1. napjával megismert üzembentartói (tulajdonosi) állapot szerint lehet adóztatni a gépjárművet, a korábbi időpontban hozott határozat meghozatala jogszerűtlen.

A forgalomból kivont gépjármű tulajdonosának adókötelezettségét a Gjt 4.§ (2) bekezdése alapján határozattal meg kell szüntetni.

Mentesség és méltányosság:

Az Art.-ban található adómérséklés, adójogi szankciókkal kapcsolatos méltányossági eljárás, illetve a fizetési könnyítés iránt előterjesztett kérelmek, valamint a Htv-ben és az önkormányzati rendeletekben található adómentességi kérelmek a gyakorlatban keverednek egymással akként, hogy a helyi adó mentességi kérelmek előterjesztésére szolgáló formanyomtatványban adómérséklés vagy fizetési könnyítés iránti kérelmekre vonatkozó részek is vannak.

Indokolt a **mentességi**, a **méltányossági** és a **fizetési könnyítésre vonatkozó** kérelmeket élesen elhatárolni egymástól, külön-külön formanyomtatványokat rendszeresíteni mindegyik kérelemhez.

Az sem ritka ugyanakkor, hogy a Htv-ben és önkormányzati rendeletben szabályozott mentességeket az adóhatóság helytelenül külön kérelem nélkül, hivatalból veszi figyelembe: építmény- és telekadó esetén gyakori ez különösen.

Az adóhatóság méltányossági ügyekben hozott határozata a legtöbb esetben nincs kellőképpen megindokolva. A teljes tényállást ismertető, az elbírálás szempontjából releváns körülményeket tartalmazó indokolás nagyon ritka. Az esetek döntő többségében csak jogszabályi hivatkozás található. A méltányossági kérelmek elbírálása során tehát különös figyelmet kell fordítani arra, hogy *egyedi, és ne sablon-határozatok* hozzunk!

Az adótartozások és adók módjára behajtandó köztartozások behajtása és végrehajtása

Tapasztalatunk szerint a legtöbb településen az adóvégrehajtás a fizetési felhívások megküldésére és az inkasszóra, letiltásokra korlátozódik. Ezen intézkedések nem elégségesek az adóhatóság jogszabályon alapuló, adóbehajtási kötelezettségének teljesítéséhez. Az idegen adókra nézve is irányadók az Art. és a Vht. vonatkozó rendelkezései, kivéve az ingatlanon történő jelzálogjog alapítást (Art. 161.§ (8) bek.). Az Art. 161.§ (5) bekezdése alapján a behajthatatlan tartozásról a behajtást kérőt tájékoztatni kell.

Amennyiben az adózó adókötelezettségének önként és hatósági eljárás során meghozott - a fizetendő adót és az adózói mulasztás jogkövetkezményeit megállapító - határozat alapján sem tesz eleget, az adóhatóság e kötelezettség kikényszerítése érdekében megindítja a

végrehajtási eljárást. A végrehajtás az adófizetési kötelezettség kikényszerítése. **Az adófizetési fegyelem lazulása, az adóhatóság jogérvényesítő képességének gyengülése végső soron veszélyeztetheti az önkormányzati költségvetés egyensúlyi helyzetét is, ezért az önként nem teljesített adótartozások behajtását célzó végrehajtási eljárás szervezeti és jogi alapjainak kidolgozása az adóigazgatás rendszerének súlyponti részét képezi.**

Az adóhatóság mérlegelésétől függ, hogy - az eredményességre tekintettel - milyen végrehajtási cselekményt foganatosít elsőként és dönthet úgy is, hogy egyidejűleg több végrehajtási intézkedést tesz. Az adótartozást továbbra is elsősorban a pénzügyi intézménynél kezelt, az adós rendelkezése alatt álló összegből, illetőleg az adós munkabéréből, illetményéből, munkadíjából, a munkából eredő egyéb rendszeres, időszakonként visszatérően kapott díjazásából, juttatásából, követeléséből, stb. (a továbbiakban együtt: munkabéréből) kell behajtani. Ha azonban előre látható, hogy a követelést a munkabérre, illetőleg a pénzügyi intézménynél kezelt összegre vezetett végrehajtással nem lehet viszonylag rövidebb időn belül behajtani, az adós bármilyen lefoglalható vagyontárgya végrehajtás alá vonható. Az adótartozás a végrehajtható okirat alapján, **az adóhatóság külön intézkedése nélkül azonnal végrehajtható** (Art. 150. § (3) bekezdés).

Nem ritkán tapasztaljuk azt a helytelen gyakorlatot is, hogy a jegyzői hatáskörben eljáró I. fokú közlekedési hatóság (okmányiroda) a Ket. alapján kiszabott eljárási bírságnak Ket. szerinti végrehajtása helyett adók módjára történő behajtása érdekében megkeresi az önkormányzati adóhatóságot.

Az Art. 4. § (2) bekezdése egyértelműen fogalmaz: adók módjára csak azok a köztartozások (bírságok) hajthatók be, amelyekről a törvény kifejezetten így rendelkezik.

Általános megállapítás továbbá, hogy az adók módjára behajtandó köztartozások végrehajtása érdekében történt megkeresések hiányosak.

Az Art. 161. § (2) bekezdése alapján a megkeresésnek az alábbi **tartalmi követelményeknek** kell megfelelni:

- Tartalmaznia kell a behajtást kérő és a fizetésre kötelezett azonosításához szükséges adatokat,
- a tartozás jogcímét,
- a fizetési kötelezettséget elrendelő határozat (végzés) számát,
- jogerőre emelkedésének időpontját, (ha nem határozat, hanem egyéb irat a behajtás alapja, értelemszerűen annak kézbesítése napját és a teljesítésre biztosított határidő elteltét),
- a teljesítési határidőt,
- a tartozás összegét és esetleges járulékait, valamint
- annak a jogszabálynak (amely csak törvény lehet) a pontos megjelölését, amely az adók módjára való behajtást lehetővé teszi,
- ha a behajtást kérőt törvény valamely végrehajtási cselekmény foganatosítására kötelezi, annak megtörténtét a megkeresésben igazolni kell (pl. Sztv. 111. §, hulladékgyűjtésről szóló 2006. évi XLIII. törvény 26. §-a).

A behajtást kérő szerv ingó-, illetőleg ingatlan-végrehajtás esetén a törvényben meghatározott költségminimumot az adóhatóság részére megelőlegezi, és annak megfizetését igazolja.

Ezúton is felhívjuk az adóhatóságok figyelmét arra, hogy a fizetési kötelezettséget előíró határozat **jogerőre emelkedésének napját** pontosan jelöljék meg, a leggyakoribb hiányosság

ez szokott lenni. Ehhez elengedhetetlen, hogy a határozat kézbesítésének időpontja dokumentált legyen.

Helytelen az a gyakorlat, amikor az **eljárás során** felmerülő eljárási illeték **megfizetésére** az adóhatóság sima levélben hívja fel az ügyfelet.

Az illetékekről szóló 1990 évi XCIII. törvény 73. § (3) bekezdése értelmében az **adóhatóság határozata ellen benyújtott fellebbezés** illetékét az illetékes adóhatóság illetékbeszedési számlája javára kell megfizetni. A 73/A. § (1) bekezdésében foglaltaktól eltérően az esedékességkor meg nem fizetett eljárási illeték és a mulasztási bírság összegét az **adóhatóság határozatban közli** az ügyféllel, azzal, hogy az eljárási illetéket a határozat kézhezvételétől számított 8 napon belül az adóhatóság illetékbeszedési számlájára mulasztási bírság nélkül fizetheti meg. Az így meg nem fizetett illetéket és a mulasztási bírságot az adóhatóság hajtja be.

Tekintettel a fentiekre, az esedékességkor meg nem fizetett eljárási illeték és a mulasztási bírság összegét az adóhatóságnak határozatban kell megállapítania.

Az adóellenőrzés

Az ellenőrzések során feltárt egyik legsúlyosabb hiba, hogy a jegyzők nem folytatnak adóellenőrzéseket, különösképpen a helyi **iparüzési adóztatás** esetében. **Az ellenőrzés** az adórendszer működésének fontos kérdése, különösképpen az önadózás rendszerében. Ez a **garanciája az önkéntes jogkövetés mind teljesebb körű érvényesülésének.**

Az adózás rendjében az ellenőrzés - mint hatósági tevékenység - az adóigazgatási eljárás része. Az adóellenőrzés elsődleges célja az adóbevétel megrövidítésének megakadályozása, az adótörvényekben előírt kötelezettségek teljesítésének vagy megsértésének megállapítása. Ha a feltárt jogsértés súlya szükségessé teszi, az adóhatóság a jogszerű állapot helyreállítása érdekében megindítja a hatósági eljárást. Az adóellenőrzés nem irányulhat kizárólagosan az adóbevallásnak a benyújtáskor való ellenőrzésére. Az adóellenőrzés részletes szabályait az Art. 86.§ - 120.§ -ai tartalmazzák.

Az adóhatóság az adókötelezettségek teljesítése során **különösen azt vizsgálja**, hogy az adózó betartotta-e a bejelentésre, bevallásra, bizonylati rendre, a könyvvezetésre, a nyilvántartásra, az adatszolgáltatásra, nyilatkozattételre vonatkozó előírásokat, teljesítette-e az adóalap-, illetőleg az adó-megállapítási és bevallási kötelezettségét, helyes összegben és határidőben tett-e eleget adófizetési kötelezettségének.

Az önkormányzati adóhatóság **kötelező ellenőrzéseinek köre** az adózó felszámolással és végelszámolással történő megszűnése esetei, amelyek nélkül az adóhatóság nem lenne képes hitelezői igényeit érvényesíteni, illetőleg a végelszámolás záró bevallásának ellenőrzése nélkül a megszűnő vállalkozással szemben érvényesíthetetlen követelések maradnának. Az Art. 89. § (1) bekezdés a) pontja mentesíti az adóhatóságot a kötelező ellenőrzés lefolytatása alól, ha a hitelezői követelés bejelentését a csódtörvény 80.§ (1) bekezdése alapján mellőzni lehet.

Kötelező ugyanakkor az ellenőrzést lefolytatni, ha arra a törvényben erre felhatalmazott személy: a pénzügyminiszter, az Állami Számvevőszék elnöke vagy az önkormányzat képviselő-testülete hívja fel az adóhatóságot (Art. 89. § (1) bekezdés b)-d) pontja alapján).

Végezetül: a nyilvántartások vezetéséről

Nem ritkán tapasztaljuk, hogy a pénzügyintézetek által megküldött napi bankszámla-kivonatokat nem érkeztetik és azokról a települési önkormányzat hatáskörébe tartozó adók és adók

módjára behajtandó köztartozások nyilvántartásáról, kezeléséről és elszámolásáról szóló 13/1991. (V. 21.) PM rendelet 9.§ (2) bekezdésének megfelelő nyilvántartást nem vezetik, a számítógépen azok adattartalma feltöltetlen, hiányos.

Összeállította:

***A hivatal Hatósági Főosztályának,
Hatósági Osztályainak munkatársai
és
Dr. Seres Katalin***

Koordinációs és Szervezési Főosztály tájékoztatói

Tájékoztató a Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Kollégium alakuló üléséről

A közigazgatási hivatalokról szóló 297/2006. (XII. 23.) Kormány rendelet (továbbiakban: Rendelet) szerint új kereteket között regionális szinten kezdte meg működését a **Dél-alföldi Regionális Államigazgatási Kollégium (továbbiakban: Kollégium)**, mely 2007. augusztus 10-én megtartotta alakuló ülését.

A Kollégium a Rendelet értelmében a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal véleményező, összehangolást elősegítő testülete, melyet dr. Siket Judit Hivatalvezető Asszony vezet, mint a Kollégium elnöke.

A korábban megyei szinten 20-25 résztvevővel ülésező Kollégium 57 taggal kezdte meg tevékenységét a régió közigazgatásának fejlesztése érdekében, építve a hagyományokra és folyamatosan kutatva az együttműködés új, hatékony formáit.

A **Kollégium tagjai**: a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Bács-Kiskun Megyei Kirendeltsége Vezetője, Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Békés Megyei Kirendeltsége Vezetője, a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal szervezeti egységeinek és szakigazgatási szerveinek vezetői, a Dél-alföldi régióban található területi államigazgatási szervek vezetői, a szakigazgatási szervek vezetői, és az államigazgatási feladatot ellátó rendvédelmi szervek vezetői. A Kollégium tagjainak elérhetősége megtalálható a közigazgatási hivatal honlapján a www.darkh.hu oldalon.

A Kollégium munkájában **állandó meghívottként** vesznek rész a Dél-alföldi régióban található Megyei Önkormányzatok Főjegyzői, a Megyei Jogú Városok Jegyzői, a Megyei Védelmi Bizottságok Elnökei, a Nemzeti Hírközlési Hatóság Hatósági Nyilvántartások Igazgatóság Igazgatója, az Országos Meteorológiai Szolgálat Dél-magyarországi Regionális Központ Vezetője, a Kulturális Örökségvédelmi Hivatal Szegedi Regionális Iroda Irodavezetője.

A Kollégium összetételéből látható, hogy működésében a Rendelet által szabályozott tagokon kívül a Dél-alföldi régió életében kulcsfontosságú szerepet betöltő szervek közreműködésére is nagy mértékben számítanak.

A Kollégium alakuló ülésén elfogadta az **Ügyrendjét**, valamint meghatározta éves **Munkatervét**.

A Kollégium hatékonyabb és eredményesebb együttműködés érdekében a következő **munkacsoportok** felállításáról is döntött: **Gazdaságvédelmi és Ellenőrzéskoordinációs Munkacsoport; Koordinációs, Képzési, Közszolgálati Munkacsoport; Közigazgatás-Korszerűsítési és Informatikai Munkacsoport; Parlagrafümentesítés Dél-alföldi Régióért Koordinációs Bizottság.**

Készítette:

Szepesiné dr. Hidvégi Julianna
Koordinációs és Szervezési Főosztály

Tájékoztató a képzési, továbbképzési tevékenységről

A köztisztviselők továbbképzéséről és a közigazgatási vezetőképzésről szóló 199/1998. (XII. 4.) Kormányrendelet alapján „A Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszter továbbképzést szervező, összehangoló tevékenységében közreműködik: ... a közigazgatási hivatal vezetője saját hivatali szervezete és az illetékességi területéhez tartozó helyi önkormányzatok vonatkozásában”.

A Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Szervezeti és Működési Szabályzatában foglaltak alapján:

A hivatalvezető képzéssel, továbbképzéssel kapcsolatos feladatai különösen:

- a) gondoskodik a hivatali és önkormányzati köztisztviselők, valamint ügykezelők középtávú és éves továbbképzési tervének összeállításáról,
- b) közreműködik a Miniszterelnöki Hivatalt vezető miniszternek a köztisztviselők, ügykezelők képzésével, továbbképzésével, a szakember-utánpótlás megszervezésével kapcsolatos feladatainak ellátásában,
- c) előmozdítja az ágazati, szakmai alapképzés rendszerességét, kezdeményezheti az ágazati képzéseket a területi államigazgatási szerv vezetőinél, a miniszternél,
- d) összehangolja az ágazati területi államigazgatási szervek feladatkörébe tartozó, köztisztviselőket, ügykezelőket érintő képzési, továbbképzési feladatok ellátását,
- e) regionális szinten elemzi a képzés, továbbképzés színvonalát és eredményességét, kezdeményezi az érintett szerveknél a szükséges intézkedéseket,
- f) összehangolja a közigazgatási szervek által az ügyfelek számára nyújtott elektronikus ügyintézés támogató képzéseket, továbbképzéseket, biztosítja azok megfelelő nyilvánosságát, terjeszti az elektronikus ügyintézés módszereit,
- g) összehangolja, és az erre biztosított költségvetési kereteknek megfelelően megszervezi a közigazgatási ügyintézéshez szükséges informatikai ismeretek oktatását, továbbképzését, érvényesíti a köztisztviselői vizsgarendszerben az informatikai követelményeket,
- h) gondoskodik a közigazgatási alapvizsgák, szakvizsgák, anyakönyvi szakvizsgák, továbbá külön jogszabály által meghatározott egyéb vizsgák és az előkészítésükre szolgáló tanfolyamok megszervezéséről és lebonyolításáról,
- i) közreműködik a helyi önkormányzatok, a települési és a területi kisebbségi önkormányzatok tisztségviselőinek, képviselőinek képzésében,
- j) együttműködik a köztisztviselők és ügykezelők, az állami és önkormányzati szervek szakmai, érdekképviselői szerveivel a képzési, továbbképzési feladatok megvalósításában,
- k) ellenőrzi a területi és helyi államigazgatási szerveknél, valamint a helyi önkormányzatoknál a továbbképzési terv végrehajtását és a továbbképzéshez kapcsolódó közszolgálati jogviszonnyal kapcsolatos intézkedések jogszerűségét.

A Kormányrendelet alapján minden évben el kell készíteni az Éves Továbbképzési Tervet, amelynek jóváhagyásával egyidejűleg célleírányzati támogatást biztosítanak a végrehajtáshoz.

Ez évben a tervekészítés abban tért el, hogy az e célra elkülönített célleírányzat összege csekély mértékű volt, ezért csak igen kevés képzést tervezhettünk a rendelkezésre álló keret terhére.

Bács-Kiskun megyében kizárólag a „Közigazgatási eljárások hatósági ügyintézők részére” c. 2 napos képzésre kértünk és kaptunk célelőirányzati támogatást. A terv jóváhagyására az első félévben nem került sor, ezért ez a képzés a II. félévben valósítható meg.

Békés megyében a „Vezetőképzés 1. modul” első félévi programja, az „Európai Unió alapismereti képzés” és az „Önkormányzatok gazdálkodásának elméleti és gyakorlati kérdései” 2 napos képzés került I. félévben megszervezésre.

A „Szervezeti és egyéni készségfejlesztés-csapatépítés a közigazgatásban dolgozók részére” c. köztisztviselői továbbképzési tréningre, a program teljes előkészítettsége mellett – pénzügyi forráshiány miatt – 2007. április 26-27-én nem kerülhetett sor.

Azonban 20 fő ÁNTSZ-es köztisztviselő részvételével – az ágazati minisztérium ígérete alapján – ezt a képzési programot is megszervezheti a Békés Megyei kirendeltség várhatóan még ez évben.

A kormány továbbképzési célelőirányzatából támogatott, illetve saját pénzügyi forrásból finanszírozott Békés megyei képzések várhatóan az alábbiak lesznek:

Továbbképzés megnevezése (Programtulajdonosa)	Továbbképzés időtartama (óra/ nap)	Várható időpontja	Képzési programok forrása (Ft/fő)
1. Ket.2 napos (MKI központi kötelező programja)	16 óra/2 nap	2007. szeptember	térítésmentes (támogatott, <i>kötelező</i> továbbképzés)
2. Kapcsolat és konfliktuskezelő tréning az ügyfélbarát közigazgatásért (Azonosító száma: XI-2/2004.)	30 óra/4 nap	2007. szept. – okt.	Támogatás + várhatóan 18.625,- Ft/fő kiegészítéssel
3. Vezetőképzés 3. modul (CAF) - központi program	16 óra /2 nap	2007. november	Támogatás + 6.000,- Ft/fő kiegészítéssel
4. Vezetőképzés 1. modul, alapozó (mindazoknak, akik 2002. május 1. előtt szereztek meg a szakvizsgát) - központi program	8 óra /1 nap	2007. október	10.700,-Ft/fő (csak saját forrásból)
5. Eu-s alapismereti képzés (mindazoknak, akik 2002. május 1. előtt szereztek meg a szakvizsgát) - központi program	8 óra/1 nap	2007. október	10.840,-Ft/fő (csak saját forrásból)

A részletes tájékoztatóval, mely a jelentkezési lapot is tartalmazza, közvetlenül is megkeresi a Békés Megyei Kirendeltség a Békés megyei települések önkormányzatait.

Csongrád megyében két képzés került jóváhagyásra:

- „A köztisztviselői életpálya alapvető és új szabályai” (Köztisztviselői tv. módosítása) c. képzés 60 fő részére,
- „Alapfokú angol nyelvi képzés” (120 órás) 12 fő részére.

Ezen képzések szeptember hónap elején kerülnek meghirdetésre és a jelentkezések beérkezését követően, az idő rövidege miatt azonnal indításra kerülnek.

A Regionális Operatív Program keretében megvalósuló képzések

Az Európai Unió regionális politikájának általános célkitűzése az Unión belüli területi egyenlőtlenségek csökkentése. Ennek megvalósítása keretében került kidolgozásra több más programmal egyidejűleg a Regionális Fejlesztés Operatív Programra (ROP), amely az ágazati operatív programokkal együtt biztosítja a kitűzött célok megvalósítását, a kiegyensúlyozott területi fejlődés elősegítését. E program része a helyi közigazgatás korszerűsítése és kapacitásépítése képzési programok, tanácsadás és infrastrukturális fejlesztések révén. A ROP 3.1.1. célul tűzte ki, hogy felkészítse a köztisztviselőket a Strukturális Alapokhoz való hozzáférés ismereteire, továbbá hozzájáruljon a közigazgatási reform keretében megvalósuló innovatív fejlesztésekhez.

A három éves időszakra tervezett program utolsó évében járunk, és jelentős erőfeszítéseket követel meg a program végrehajtása országos szinten. A képzések száma igen magas, amely mellett a köztisztviselőknek maradéktalanul el kell látniuk a feladatkörükbe tartozó munkát is.

Bács-Kiskun megye

Az alábbiakból kitűnik, hogy mely programok kerültek megvalósításra Bács-Kiskun megyében 2007. I. félévében, illetve látható, hogy a II. félévben még milyen arányú képzési tevékenységet kell elvégeznünk. A feszített képzési ütemterv következtében az első évhez képest nőtt a lemorzsolódók száma, illetve már nemcsak a célcsoportba tartozók (vezetők) vesznek részt a képzéseken, hanem egyre jelentősebb az ügyintézők száma.

A ROP 3.1.1. keretében 2007. első félévében megvalósított képzések:

1. Közigazgatási eljárási törvény
2. Hátrányos megkülönböztetés felismerése és kezelés
3. Az esélyegyenlőség a Strukturális Alapok felhasználásában
4. A közbeszerzés általános ismeretei
5. E-learning idegennyelvi képzés (angol/német)
6. A CAF alkalmazásának módszertana a közigazgatásban
7. A korrupció elleni küzdelem elvei és módszerei, a közszolgálati etika érvényesítése
8. E-learning idegennyelvi vizsga (angol, félévi és év végi vizsga)
9. A partnerség elve a Strukturális Alapok felhasználásában
10. Bevezetés az EU. támogatások rendszerének ismereteibe
11. A környezetvédelem szempontjainak érvényesítése a Strukturális Alapok felhasználásában
12. Terület- és településrendezési ismeretek
13. Terület- és településfejlesztési ismeretek
14. Projekt-tervezés és projekt-ciklus menedzsment ismeretek
15. Pénzügyi ellenőrzési ismeretek
16. Az önkormányzati vagyongazdálkodás ismeretei
17. 1 napos kiegészítő KET

Részt vevők összlétszáma: 904 fő, aránya a 2007. évi tervezett létszámhoz viszonyítva 49, 55%

A második félévben tervezett képzési programok száma: 21, amelyet mintegy 38 turnusban tudunk megszervezni

A második félévre tervezett képzések:

1. Pályázati technikák az EU támogatási rendszeréhez
2. A korszerű ügyfélszolgálati rendszerek szervezése és működése
3. Az esélyegyenlőség a Strukturális Alapok felhasználásában
4. Közzolgáltatások szervezése és igazgatása
5. E-learning idegennyelvi képzés (angol/német vizsga)
6. Az ügyintézés modellezése
7. A korrupció elleni küzdelem elvei és módszerei, a közzolgálati etika érvényesítése
8. E-learning idegennyelvi vizsga (angol, félévi és év végi vizsga)
9. Bevezetés az elektronikus közigazgatás ismereteibe
10. Bevezetés az EU. támogatások rendszerének ismereteibe
11. Irányítás, felügyelet, ellenőrzés a közigazgatás működésében
12. A közigazgatási szervek vezetési ismeretei
13. Általános jogalkotási ismeretek
14. A közigazgatási szervek működésének belső szabályozása
15. Pénzügyi ellenőrzési ismeretek
16. Az önkormányzati vagyongazdálkodás ismeretei
17. 1 napos kiegészítő KET
18. A jogalkotás hatáselemzése
19. Az Európai Unió támogatási rendszerének joga és intézményrendszere
20. Erőforrás gazdálkodás a közigazgatási szervek működésében
21. A közigazgatási szervek ellenőrzésének módszertana

A felsorolt képzési programok megszervezésére augusztus 29. és november 30. között kerül sor. Az idő rövideje és a programok - melyek jellemzően 2 illetve 3 napos időtartamúak - nagy száma miatt az előttünk álló őszi időszakban csak feszített időbeosztással valósítható meg a képzések megszervezése.

Békés megye

A ROP 3.1.1. Program keretében 2007. I. félévében 14 képzési program került megszervezésre, melyeken összesen 492 köztisztviselő vett részt. A résztvevők 74 %-a települési önkormányzatoktól, 26 %-a területi államigazgatási szervektől érkezett. A Békés Megyei Kirendeltség összesen 19 turnust indított, ezek 39 képzési napot tettek ki.

Az alábbi képzések kerültek megszervezésre:

1. A környezetvédelem szempontjainak érvényesítése a Strukturális Alapok felhasználásában
2. A közigazgatási szervek vezetési ismeretei (2 turnus)
3. Az esélyegyenlőség a Strukturális Alapok felhasználásában
4. Projekt-tervezés és projekt-ciklus menedzsment ismeretek
5. Terület- és településfejlesztési ismeretek
6. Bevezetés a Kohéziós Alap ismereteibe
7. A korrupció elleni küzdelem elvei és módszerei, a közzolgálati etika érvényesítése (2 turnus)
8. Hátrányos megkülönböztetés felismerése és kezelése
9. Közbeszerzés általános ismeretei (2 turnus)
10. Az önkormányzati vagyongazdálkodás ismeretei (2 turnus)

11. E-learning alapú nyelvi képzés
12. Közbeszerzési eljárás és technikák
13. Pénzügyi ellenőrzési ismeretek (2 turnus)
14. Monitoring az EU támogatások felhasználásában

2007. II. félévében a ROP 3.1.1. Program keretében a következő képzések kerülnek megszervezésre:

1. Az EU támogatási rendszerének joga és intézményrendszere
2. A partnerség elve a Strukturális Alapok felhasználásában
3. Teljesítményértékelés és minősítés a közigazgatási szervek vezetésében
4. Terület- és településrendezési ismeretek
5. Pályázati technikák az EU támogatási rendszeréhez
6. Az irányítás, felügyelet, ellenőrzés a közigazgatás működésében
7. A közigazgatási szervek ellenőrzésének módszertana
8. A helyi közpolitikák alakítása
9. A korszerű ügyfélszolgálati rendszerek szervezése és működése
10. Közszolgáltatások szervezése és igazgatása
11. Az ügyintézés modellezése
12. A közigazgatási szervek működésének belső szabályozása
13. Erőforrás gazdálkodás a közigazgatási szervek működésében
14. Bevezetés az elektronikus kormányzás ismereteibe
15. Közigazgatási eljárások

Csongrád megye

2007. I. félévében 14 képzési program került megszervezésre, melyeken összesen 718 köztisztviselő vett részt.

2007. év első félévében megszervezett képzések:

1. A korrupció elleni küzdelem elvei és módszerei, a közszolgálati etika érvényesítése
2. A környezetvédelem szempontjainak érvényesítése a
3. Strukturális Alapok felhasználásában
4. Bevezetés az EU támogatási rendszerének ismereteibe
5. Közigazgatási eljárások (5 napos)
6. Pénzügyi ellenőrzési ismeretek
7. A partnerség elve a Strukturális Alapok felhasználásában
8. Hátrányos megkülönböztetés felismerése és kezelése
9. Közbeszerzési eljárás és technikák
10. Az önkormányzati vagyongazdálkodás ismeretei
11. Közigazgatási eljárások (1 napos kiegészítő képzés)
12. Projekttervezés és projektciklus menedzsment ismeretek
13. Terület- és településrendezési ismeretek
14. E-learning alapú nyelvi képzés (féléves vizsga és konzultáció)

2007. második félévében megszervezésre kerülő képzések:

1. Bevezetés az elektronikus kormányzás ismereteibe
2. Általános jogalkotási ismeretek

3. A jogalkotás hatáselemzése
4. Erőforrás gazdálkodás a közigazgatási szervek működésében
5. A közigazgatási szervek működésének belső szabályozása
6. Az ügyintézés modellezése
7. Közszolgáltatások szervezése és igazgatása
8. A korszerű ügyfélszolgálati rendszerek szervezése és működése
9. A helyi közpolitikák alakítása
10. Pályázati technikák az EU támogatási rendszeréhez
11. Terület- és településfejlesztési ismeretek
12. Az irányítás, felügyelet, ellenőrzés a közigazgatás működésében
13. A közigazgatási szervek ellenőrzésének módszertana
14. Az EU támogatási rendszerének joga és intézményrendszere
15. E-learning alapú nyelvi képzés (év végi vizsga)

A második félévben megszervezésre kerülő nagy számú képzés sikeres végrehajtásának feltétele, hogy az önkormányzatok illetve államigazgatási szervek köztisztviselőinek érdeklődése e képzések iránt se legyen kevesebb, mint az eltelt kettő és fél évben, hiszen a Program eredményes befejezésének feltétele, hogy a képzésenként kitűzött keretszámú köztisztviselő képzésére sor kerüljön.

Régiós adatok:

Képzési programok száma (db)	I. félév			II. félév			
	Résztevők száma	Képzési napok száma	Turnusok száma	Résztevők száma	Képzési napok száma	Turnusok száma	
Bács-Kiskun	17	904	41	98	1116	38	81
Békés	14	493	39	19	573	50	22
Csongrád	14	718	55	27	440	38	17
Régió összesen:	58	2115	135	144	2129	126	120

Közigazgatási szakvizsga

A vizsgaszervezésre a közigazgatási szakvizsgáról szóló 35/1998. (II. 27.) Kormányrendelet, a rendelet 1. sz. mellékletét képező vizsgaszabályzat, illetve a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal vezetőjének „Szabályzat a vizsgák és konzultációk előkészítésének, lebonyolításának rendjéről” kiadott, 2007. május 1-jétől hatályba lépett rendelkezése az irányadó.

A Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal kirendeltségei látják el továbbra is a megyékben működő közigazgatási szervek, polgármesteri hivatalok köztisztviselőinek jogszabályban előírt vizsgáztatásával kapcsolatos feladatokat.

A felkészítő tanfolyamok, vizsgák szervezése tehát továbbra is a megyeszékhelyeken működő közigazgatási kirendeltségeken folyik.

Bács-Kiskun megye

Az „Általános közigazgatási ismeretek” vizsgatárgyból felkészítő megszervezésére az alábbiak szerint került sor 2007. I. félévében:

- 2007. január 26. és február 6. között. A szervezés 48 fővel indult, jelen volt 43 fő.
- Március hónapban szintén volt konzultáció „Általános közigazgatási ismeretek” vizsgatárgyból, amelyen 33 fő vett részt.

- A májusi felkészítőn 39 fő vett részt, tehát összesen az I. félévben 115 fő felkészítése történt meg.
- A 2006. évről vizsgahalasztás, illetve sikertelen vizsgázókkal együtt mintegy 138 fő tett vizsgát az „Általános közigazgatási ismeretek” vizsgatárgyból.
- A sikertelen vizsgázók aránya 26,8 % volt.

Április hónapban Pénzügyi és költségvetési igazgatás, Államigazgatás és Önkormányzati közigazgatás választott tantárgyból szerveztünk konzultációt összesen 89 fő részvételével.

Választott tárgyi vizsgát az előző évről áthúzó vizsgázókkal együtt összesen 106 fő tett, közülük csak mintegy 3,7 %-uk volt csak sikertelen.

A vizsgázók jelentős része az „Államigazgatás”, az „Önkormányzati közigazgatás”, illetve a „Pénzügyi és költségvetési igazgatás” tárgyat választották.

2007. I. félévében 102 fő teljesítette mindkét tárgyból a vizsgát, így ők bizonyítványt kaptak. Közülük 58 fő (57 %) az önkormányzatoknál, 44 fő (43 %) az államigazgatási szerveknél dolgozik.

A bizonyítvány minősítése szerint az alábbi megoszlás tapasztalható:

Kiválóan megfelelt	1 fő (1 %)
Jól megfelelt	26 fő (25 %)
Közepesen megfelelt	51 fő (50 %)
Megfelelt	24 fő (24 %)

Még mindig jelentős, mintegy 10 % a halasztási kérelemmel élők száma. A felkészítők és a vizsgák előtt a legtöbb esetben a munkáltató kérelmére, munkatorlódás miatt kéri a felkészítő, illetve főként a vizsga elhalasztását.

Valamennyi vizsgázó számára megfelelő időben biztosítottuk a tananyagot, kézhez kapták a vizsgáról szóló általános tájékoztatót.

Békés megye

2006. évről 16 vizsgázó jelentkezése került átütemezésre, akik közül 6 fő halasztási kérelmet nyújtott be, 10 főnek, pedig a 2006. II. félévi vizsgaidőszakban nem sikerült a vizsgája.

Közigazgatási szakvizsgára az új jelentkezőkkel együtt 2007. I. félévében 87 fő jelentkezett.

A felkészítő konzultációt a kötelező tárgyakból 2007. március 5-9. közötti időpontban szervezte meg a Békés Megyei Kirendeltség. A konzultáción 72 fő vett részt.

A Békés Megyei Kirendeltség négy választott tantárgyból szervezett felkészítő konzultációt, melynek során közös vizsgaszervezés keretében társ vizsgaszervezőtől is fogadott hallgatót. A választott tárgyi felkészítő konzultációkon összesen 75 fő vett részt.

A közigazgatási szakvizsga kötelező tárgyi vizsgarészét 2007. április 3-5. közötti időpontban 3 vizsgabizottság közreműködésével szervezte meg a Békés Megyei Kirendeltség. A 87 fő

jelentkezőből a vizsgán 78 fő vett részt, mivel 7 fő halasztási kérelmet nyújtott be, 2 fő, pedig nem jelent meg a vizsgán.

A vizsgán megjelent 78 főből 66 fő teljesítette sikeresen a vizsgát, 12 főnek ugyanis nem sikerült a kötelező tárgyi vizsga írásbeli része.

A közigazgatási szakvizsga választott tárgyi vizsgarészét 2007. április 23-25. között bonyolította le a Békés Megyei Kirendeltség szintén 3 vizsgabizottság közreműködésével. A választott tárgyi vizsgarészre 74 fő jelentkező volt, akik közül 6 fő halasztási kérelmet nyújtott be, 2 fő, pedig nem jelent meg a vizsgán, így 66 fő vett részt a választott tárgyi vizsgán, mind a 66 fő eredményes vizsgát tett.

A két vizsgarész eredményeinek összesítése után megállapítható, hogy 66 fő (75,9 %-a) tett eredményes közigazgatási szakvizsgát, részükre a Békés Megyei Kirendeltség szakvizsga bizonyítványt állított ki. Az eredményesen vizsgázók 30 %-a települési önkormányzatoktól, 70 %-a területi államigazgatási szervektől érkezett.

A bizonyítványok minősítését vizsgálva megállapítható, hogy arányaiban nincs jelentős különbség a két nagy ágazat (államigazgatási és önkormányzati igazgatás) köztisztviselőinek eredménye között. Békés megyében nagyon minimális eltéréssel, az önkormányzatiak javára billent el kedvezően az arány.

A közigazgatási szakvizsga várható feladatainak alakulása 2007. második félévében

Szakvizsga felkészítők, vizsgák és tananyagok:

Megnevezés	Vizsgafelkészítő konzultáció várható időpontja, helye:	Szakvizsga várható időpontja, helye:
Kötelező tárgyak (5 napos) Konzultáció díja: 48.750,- Ft/fő Vizsgadíj: 7.121,-Ft/fő	2007. október 1 - 4, és 9. Helye: Megyeháza, Derkovits sor földszinti nagyterem	2007. november 6 -7 között Helye: Közigazgatási Hivatal Békéscsaba, József A. u. 2-4. félémeleti tanácsterem
Választott tárgyak (1-1 napos) Konzultáció díja: 15.425,-Ft/fő Vizsgadíj: 7.121,-Ft/fő	2007. október 15 – 18. között Helye: Közigazgatási Hivatal Békéscsaba, József A. u. 2-4. félémeleti tanácsterem	2007. november 27 - 29 között Helye: Közigazgatási Hivatal Békéscsaba, József A. u. 2-4. félémeleti tanácsterem
Pénzügyi és kvet. igazgatás	október 15.	-
Közszolg. sz. és igazgatása	október 16.	-
Önkormányzati közigazgatás	október 17.	-
Államigazgatás	október 18.	-

Csongrád megye

2007. I. félévben 53 fő részére szerveztünk felkészítő tanfolyamot. Ez magába foglalja az új jelentkezőket és az előző évről halasztó 5 köztisztviselőt.

Ténylegesen 49 főnek tartottunk konzultációt, 4 fő nem vett részt a felkészítőn a jelentkezés ellenére – utólag igazolták hiányzásukat.

Az I. félévre a kötelező tárgyak esetében kettő felkészítő csoportot terveztünk (a Honlapunkon is így jelent meg), de a szervezési határidőn belül csak egy, nagyszámú csoportra való létszám jött össze. A szervezéshez túl későn (sokkal a jelentkezési határidőn túl) küldte kettő munkahely a jelentkezési lapokat, így már nem volt lehetőségünk egy újabb csoport indítására. Ha a határidőn belül vagy kevéssel utána küldik a jelentkezést, kettő optimális létszámú csoportnak tudtunk volna felkészítőt tartani. A jelentkezők közül 2 fő vezető, a többi ügyintéző volt.

A választható tantárgyak esetében a jelentkezők túlnyomó többsége – a korábbi évekhez hasonlóan – a közigazgatási szerv jellegének megfelelően az Önkormányzati közigazgatást és az Államigazgatást választotta. Így ezekből tartottunk felkészítőt. A Pénzügyi igazgatás tárgyat csak 1 fő választotta. Felkészítőn a Békés Megyei Kirendeltségen volt.

2006. I. félévében közigazgatási szakvizsga kötelező vizsgatárgyi vizsgára jelentkezett 127 fő, vizsgát tett 105 fő. A választott vizsgarészre jelentkezett 108 fő, vizsgát tett 102 fő. 2007. év I. félévében a vizsgázók létszáma a felére csökkent.

Az I félévben a közigazgatási szakvizsga kötelező és választott vizsgát 3 bizottsággal bonyolítottuk le. A kötelező és a választott tantárgy vizsgájánál közel azonos összetételű vizsgáztatókból állt össze a vizsgabizottság.

A kötelező vizsgán résztvevők száma 61 fő volt, míg a választott vizsgán 47 fő vett részt. A tapasztalatok alapján megállapítható, hogy a kötelező vizsgarész nagyobb volumene és nehézsége miatt több a sikertelen vizsga. A köztisztviselők nagy leterheltsége miatt kevesebb időt tudnak fordítani a tanulásra. Az előző évekről áthúzódó vizsgák is ezt támasztják alá. A választott vizsga esetében kisebb mennyiségű a tananyag. Általában a vizsgázók a munkájukhoz kapcsolódó témakört választanak, így azt jobban ismerik, gyakrabban használják a mindennapokban is.

Régiós adatok:

2007. év I. félév							
		Felkészítő konzultáció (fő)			Vizsga (fő)		
		Bács-Kiskun	Békés	Csongrád	Bács-Kiskun	Békés	Csongrád
Ált. közigazgatási ism.		115	72	49	138	78	61
Választott tárgyak	államig.	43	35	26	52	32	27
	önk. ig.	29	15	23	35	15	20
	pü. ig.	17	13	-	17	12	1
	közs.	-	7	-	2	7	-
Összesen:		204	142	98	244	144	109
Régió összesen:		444			497		

Fontos tudnivalók:

Felhívjuk 2007. II. félévre vizsgára bejelentkezett köztisztviselők figyelmét, hogy felülvizsgálatra került a közigazgatási szakvizsga „Általános közigazgatási ismeretek” vizsgatárgyai, valamint a választható vizsgatárgyak közül az „Államigazgatás”, a „Pénzügyi

és költségvetési igazgatás”, valamint az „Önkormányzati közigazgatás”. A hatályosított követelményrendszer, amely tartalmazza a szóbeli tételket is, várhatóan augusztus végén megjelenik a Magyar Közlönyben.

A tananyagok, a prezentációs anyagok, valamint az írásbeli és szóbeli kérdések felkerülnek a <http://omi.mki.gov.hu>, illetve a www.darkh.hu honlapokra.

Felhívjuk a közigazgatási szervek munkáltatóinak figyelmét a közigazgatási szakvizsgáról szóló 35/1998. (II. 27.) Kormány rendelet 1. § (2) bekezdésben foglalt adatszolgáltatási kötelezettségre.

A közigazgatási szerv köteles adatot szolgáltatni, az általa szakvizsgára kötelezettek névsoráról (a választott tantárgy feltüntetésével) minden év, így jelen esetben **2007. október 15-ig**.

Közigazgatási alapvizsga

A Kormány a köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv. 80 §-a (1) bekezdésének a.) pontjában és a 25. § (8)-(9) bekezdésében foglalt felhatalmazás alapján a közigazgatási és ügykezelői alapvizsgára kötelezett köztisztviselő, ügykezelő az 51/1993.(III. 31.) Korm. rendeletben foglaltak szerint tesz közigazgatási, illetve ügykezelői alapvizsgát.

Bács-Kiskun megye

Közigazgatási alapvizsga keretében felkészítőt valamennyi vizsgahónapban szerveztünk – januárban 23 fő, márciusban 44 fő és májusban 25 fő részvételével. A jelentkezők mintegy 10 %-a igazoltan, vagy igazolatlanul nem jelent meg.

A 2006. évről áthúzódókkal együtt 142 fő jelentkezett be vizsgákra, azonban összesen 131 fő tett vizsgát. Közülük több mint 20 %-nak nem sikerült a követelményeknek megfelelni, ezért összesen 103 bizonyítványt tudtunk kiadni.

A vizsgát tettek megoszlása az alábbi:

Vizsgabizonyítvány minősítése											
Vizsgaidőszak	Államigazgatási és egyéb				Államigazgatási és egyéb összesen	Önkormányzati				Önkormányzati összesen	ÖSSZESEN
	5	4	3	2		5	4	3	2		
január	0	2	7	4	13	1	2	5	12	20	33
március	2	6	8	2	18	0	4	9	6	19	37
május	1	3	4	8	16	1	4	6	6	17	33
ÖSSZESEN:	3	11	19	14	47	2	10	20	24	56	103

Békés megye

A közigazgatási alapvizsgára 2006. évről áthúzódó jelentkezés nem volt. 2007. I. félévére 71 főnek érkezett be a jelentkezési lapja.

A felkészítő konzultáció 57 fő vett részt.

A 71 fő jelentkezőből a 2007. április 18-án megszervezett vizsgán végül 63 fő vett részt, 7 fő halasztási kérelmet nyújtott be, melynek alapján vizsgájuk a II. félévre került átütemezésre. Egy fő, pedig nem jelent meg a vizsgán, de nyolc napon belül orvosi igazolást nyújtott be, majd kérte vizsgájának áttételét a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatalhoz.

A 63 főből 60 fő tett sikeres vizsgát, mivel 2 főnek nem sikerült az írásbeli vizsgája, 1 főnek, pedig a teljes vizsgát ismételnie kell, mivel egyik vizsgarészt sem sikerült teljesítenie. A sikertelenül vizsgázók közül egy fő átkérte a vizsgáját a Hivatalhoz, mivel a Békés Megyei Kirendeltség a tavaszi vizsgaidőszakban többször már nem szervezett közigazgatási alapvizsgát.

A sikeres vizsgázók 52 %-a területi államigazgatási szervtől 48 %-a települési önkormányzattól érkezett.

A korábbi évek I. félévi vizsgaidőszakával összehasonlítva megállapítható, hogy a vizsgázók száma nem változott, a korábbi évekhez hasonlóan alakult a jelentkezők száma.

2007. II. félévében a közigazgatási- és ügykezelői alapvizsga konzultációt a Békés Megyei Kirendeltség előreláthatóan szeptember hónapban szervezi meg, a vizsgákat, pedig október hónapra tervezzük.

A közigazgatási alapvizsga **tankönyvet** a vizsgázók előzetes értesítés alapján átvehetik - a vizsgafelkészítő konzultációt megelőzően - a Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal Békés Megyei Kirendeltségén.

Csongrád megye

2007. I. félévben 114 fő jelentkezett közigazgatási alapvizsgára. Megoszlási arányuk: 61 államigazgatási szerv, 53 pedig önkormányzatok munkatársa. A 114 jelentkező közül 97 fő új jelentkező, 8 fő korábbról halasztott, 8 fő írásbeli pótvizsgás, 1 fő pedig szóbeli pótvizsgás volt.

2006-ról áthúzódó vizsgázó 3 fő önkormányzati dolgozó halasztott vizsgát tett, 3 fő pedig írásbeli pótvizsgás volt.

Minden vizsga előtt felkészítő konzultációt szerveztük a, melyre a jelöltek igényt is tartanak. 2007-ben fordult elő először, hogy kettő fő nem kérte a felkészítőt, ennek ellenére a vizsgát sikeresen letette.

A vizsgázók eredményeiből azt a következtetést vontuk le, hogy az államigazgatási szervek munkatársai sok esetben jobb eredménnyel vizsgáznak, mint az önkormányzati dolgozók.

A vizsgákra jelentkezők közül 96 fő tett eredményes vizsgát alábbiak szerint:

	Államig. szervek munkatársai (fő)	Önkormányzatok munkatársai (fő)
Kiváló minősítést kapott	11 fő	3 fő
Jól megfelelt	21	9
Közepesen megfelelt	15	14

Megfelelt	9	14
Eredménytelen vizsgát tett	2 fő	8 fő

Fontos tudnivaló:

A köztisztviselők jogállásáról szóló 1992. évi XXIII. tv. módosítása érinti a közigazgatási alapvizsgáztatás rendszerét (versenyvizsga bevezetése), azonban 2008. évben még a jelenlegi rendszer szerint történik a vizsgáztatás.

Ügykezelői alapvizsga

Bács-Kiskun megye

2007. I. félévére összesen 11 fő jelentkezett be, plusz az előző évről áthúzódó vizsgázók száma összesen 4 fő volt.

Vizsgabizonyítványt kapott ügykezelők megoszlása:

Vizsgabizonyítvány minősítése											
Vizsgaidőszak	Államigazgatási és egyéb				Államigazgatási és egyéb összesen	Önkormányzati				Önkormányzati összesen	ÖSSZESEN
	5	4	3	2		5	4	3	2		
2007. január	0	0	0	0	0	1	0	1	1	3	3
2007. március	0	0	1	1	2	0	1	0	2	3	5
2007. május	0	0	1	0	1	0	1	1	0	2	3
ÖSSZESEN:	0	0	2	1	3	1	2	2	3	8	11

Felhívjuk a Bács-Kiskun megyei közigazgatási szervek vezetőit, illetve a jegyzőket, szíveskedjenek tájékoztatni az érintett munkatársaikat arról, hogy az eddigi gyakorlattól eltérően az igazolatlanul halasztott, illetve javítóvizsgára kötelezett munkatársait csak akkor tudjuk ismételt vizsgára beosztani, ha a javítóvizsga díjának befizetését igazoló csekk másolatát megküldik kirendeltségünk részére!

Békés megye

2007. I. félévére 6 főnek érkezett be a jelentkezési lapja.

A felkészítő konzultáció 2007. június 12-én került megszervezésre, melyen 4 fő vett részt.

A 6 fő jelentkezőből a 2007. június 26-án szervezett vizsgán 4 fő vett részt, 2 fő halasztási kérelmet nyújtott be, így vizsgájuk a II. félévre került átütemezésre. A résztvevők közül mind a négy vizsgázó települési önkormányzattól érkezett és mindannyian sikeres vizsgát tettek.

A korábbi évek I. félévi vizsgaidőszakával összehasonlítva megállapítható, hogy a vizsgázók száma a felére csökkent.

Csongrád megye

Ügykezelői alapvizsgára 1 alkalommal került sor 2007. március hónapban, ahol 5 fő (2 fő államigazgatási szervtől, 3 pedig önkormányzattól) jelentkező vizsgáztatására, illetve felkészítő konzultáció megszervezésére került sor. Mind az öten részt vettek a felkészítón és sikeres vizsgát is tettek az alábbiak szerint:

	Államig. szervek munkatársai (fő)	Önkormányzatok munkatársai (fő)
Kiválóan megfelelt		1
Jól megfelelt	1	2
Közepesen megfelelt		
Megfelelt	1	

Régiós adatok:

2007. év I. félév						
	Felkészítő konzultáció (fő)			Vizsga (fő)		
	Bács-Kiskun	Békés	Csongrád	Bács-Kiskun	Békés	Csongrád
Közigazgatási alapvizsga	92	57	102	127	63	114
Ügykezelői alapvizsga	-	4	5	10	4	5
Összesen:	92	61	107	137	67	119
Régió összesen:	260			323		

Anyakönyvi szakvizsga

A Bács-Kiskun Megyei Kirendeltségen **2007. I. félévében terven kívüli képzésként** az „Anyakönyvi szakvizsga” felkészítő került megszervezésre, melyen összesen 27 fő vett részt, közülük 20 fő tett vizsgát.

Alkotmányos alapismeretek vizsga

Az alkotmányos alapismeretek vizsga jogszabályi háttérét a magyar állampolgárságról szóló 1993. évi LV. törvény (Ápt.), melyet 2005. évi XLVI. törvénnyel módosítottak, illetve a végrehajtásáról szóló 125/1993. (IX. 22.) Korm. rendelet, melyet a 119/2005. (VI. 28.) Korm. rendelettel módosítottak adja.

A jogszabályok módosítása jelentős változásokat okozott a következők szerint:

2006. január 1-jétől akik hitelesen igazolják, hogy magyar tannyelvű oktatási intézményben (Magyarországon, vagy a határon túl) alap-, közép- vagy felsőfokú végzettséget szereztek, nem kell vizsgát tenniük. A honosítási kérelemhez – amelyet a lakóhely szerint illetékes anyakönyvvezetőnek kell beadni -a végzettséget igazoló okirat hiteles másolatát, illetve (amennyiben az nem magyar, vagy kétnyelvű dokumentum) a hiteles fordítását kell mellékelniük.

A vizsga díja jelentősen csökkent 28 ezer forintról 5 ezer forintra.

2006. július 1-jétől megváltozott a tananyag, tankönyv szerzője és címe: Ugróczy Mária: Alkotmányos alapismeretek.

Bács-Kiskun megye

Bács-Kiskun megyében 2007. évben két alkalommal szerveztünk vizsgát március 7-én és május 30-án. A vizsgákra összesen 39 fő jelentkezett, akiket tájékoztattunk a vizsga részleteiről és értesítettünk a vizsga pontos időpontjáról. 19 fő tett eredményes vizsgát, 4 fő részére nem tudtuk a bizonyítványt kiadni.

Az eredményes vizsgát tettek megoszlása állampolgárságuk szerint: bosnyák 1 fő, orosz 1 fő, lengyel 2 fő, ukrán 2 fő, jugoszláv 1 fő, kubai 1 fő, román 6 fő, szerb 3 fő.

Többen ismételt értesítés ellenére sem jelezték a vizsgáról való távolmaradásukat és nem jelentek meg a vizsgán. Őket külön levélben tájékoztattuk további lehetőségeikről, teendőjükről.

Békés megye

2006. évről 3 vizsgázó jelentkezése került átütemezésre, mivel két fő a 2006. november 22-én megtartott vizsgát követően nyújtotta be a jelentkezési lapját, egy fő, pedig vizsgájának 2007. évre való halasztását kérte, így összesen az új jelentkezőkkel együtt 2007. I. félévében 28 fő jelentkezett vizsgára

A 28 főből 2 fő nem jelent meg a vizsgán, és halasztási kérelmet sem terjesztett elő, így törlésre került a nyilvántartásból. Halasztási kérelmet nyújtott be 3 fő, ezért jelentkezése 2007. II. félévére került átütemezésre.

Mindezek alapján megállapítható, hogy 2007. I. félévben alkotmányos alapismeretekből sikeres vizsgát tett 23 fő.

A korábbi évek hasonló időszakához képest az alkotmányos alapismeretek vizsgára jelentkezők száma több mint 50 %-kal visszaesett. Tapasztalataink szerint ez a jogszabályváltozás a határon túli magyar nemzetiségű ügyfelek széles körét érintette, a jogszabályváltozásról való tájékoztatás után már csak azok az ügyfelek nyújtják be jelentkezésüket, akiknek aránytalanul nagy terhet jelentene az iskolai végzettséget igazoló okirat beszerzése.

Csongrád megye

2007-ben Csongrád megyében 54 fő jelentkezett vizsgára,. Ezek közül 47 fő tett sikeres vizsgát, közülük 3 fő második próbálkozás után volt eredményes, 2 fő halasztott bizonytalan időre, 2 fő pedig nem jelent meg, azóta sem jelezte szándékát a vizsgát illetően.

Készítette:

***A hivatal Koordinációs és Szervezési Főosztályának
és
Titkárságainak munkatársai***

Tájékoztató esélyegyenlőségi terv készítéséről

Az egyenlő bánásmód elveinek betartása az Európai Unió és a hazai társadalom elvárása. Magyarország is elkötelezettséget vállalt az esélyegyenlőség elősegítése mellett az **Esélyegyenlőségi Törvény** (2003. CXXV. törvény) megalkotásával.

Ez a törvény vezette be az **esélyegyenlőségi terv** fogalmát. Esélyegyenlőségi tervet meghatározott időre (általában 2 évre) kell elfogadni valamennyi ötven főnél több személyt foglalkoztató költségvetési szervek és többségi állami tulajdonban álló jogi személyeknek.

A települési önkormányzat **helyi esélyegyenlőségi programot** fogadhat el, amelyben elemzi a településen élő hátrányos helyzetű csoportok helyzetének alakulását, és meghatározza az e csoportok esélyegyenlőségét elősegítő célokat, kiemelt figyelmet fordítva a lakhatásra, oktatásra, egészségügyre, foglalkoztatásra, valamint a szociális helyzetre. A helyi esélyegyenlőségi program tartalmazza a célok megvalósításának forrásigényét és végrehajtásuk tervezett ütemezését; a települési önkormányzat a tárgyévet követő év június 30-ig ütemterve teljesítéséről éves jelentést fogad el.

Az esélyegyenlőségi terv tartalmazza a munkáltatóval munkaviszonyban álló, hátrányos helyzetű munkavállalói csoportok, így különösen a nők, a negyven évnél idősebb munkavállalók, a romák, a fogyatékos személyek, valamint a két vagy több, tíz éven aluli gyermeket nevelő munkavállalók vagy tíz éven aluli gyermeket nevelő egyedülálló munkavállalók foglalkoztatási helyzetének – így különösen azok bérének, munkakörülményeinek, szakmai előmenetelének, képzésének, illetve a gyermekneveléssel és a szülői szereppel kapcsolatos kedvezményeinek – elemzését, valamint a munkáltatónak az esélyegyenlőség biztosítására vonatkozó, az adott évre megfogalmazott céljait és az azok eléréséhez szükséges eszközöket, így különösen a képzési, munkavédelmi, valamint a munkáltatónál rendszeresített, a foglalkoztatás feltételeit érintő bármely programokat.

A kiemelt csoportokon kívül, a munkáltatónál jelen lévő más hátrányos helyzetű csoportok is bevonhatók a tervbe (pályakezdők, nagycsaládosok, hajléktalanok stb.).

A terv bizonyos elemei kiterjedhetnek a potenciális munkavállalókra is, például a felvételi eljárások szabályozása, előnyjuttatások terén.

Az esélyegyenlőségi terv a foglalkoztatási helyzetre terjed ki, különösen a bérezés (és egyéb juttatások), a munkakörülmények (munkaeszközökhöz való hozzáférés, munkaidő, egészségvédelem), a szakmai előmenetel (végzettségek, gyakorlati idők beszámítása, munkaerő-felvétel), a képzés és a gyermekneveléssel és szülői szereppel kapcsolatos kedvezmények területére.

A terv az összes foglalkoztatottra vonatkozik, függetlenül az alkalmazás jellegétől, a munkaidőtől vagy az alkalmazás határozott idejű voltától.

Az esélyegyenlőségi tervek meglétét az **Egyenlő Bánásmód Hatóság** vizsgálja. A Hatóság kérelem alapján vizsgálatot folytat, hogy az arra kötelezett munkáltatók elfogadtak-e esélyegyenlőségi tervet, majd a vizsgálat alapján határozatot hoz. Amennyiben a Hatóság megállapította, hogy az arra kötelezett munkáltató elmulasztotta az esélyegyenlőségi terv elfogadását, felszólítja a munkáltatót a mulasztás pótlására és a mulasztást szankcionálja.

A Hatóság honlapján (<http://www.egyenlobanasmod.hu/index.php?g=hirek/eselyterv.xls.htm>) táblázatba foglalva megtalálhatók azon szervezetek, akik esélyegyenlőségi terv elfogadására kötelezettek.

A törvény szerint esélyegyenlőségi terv készítésére kötelezett szervezetek részére a Közigazgatási Hivatal szakmai segítségnyújtással és iratminták biztosításával tud segítséget nyújtani.

Esélyegyenlőségi terv készítéséhez fel kel mérni a hátrányos helyzetű személyek létszámát. Ez szükségképpen szenzitív adatok kezelését jelenti a munkáltatók számára, ezért csak a személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény rendelkezései szerint, az érintett önkéntes adatszolgáltatása alapján vehetők fel ilyen adatok, és kizárólag csak az esélyegyenlőségi terv által érintett időszak utolsó napjáig kezelhetők.

Mivel az esélyegyenlőségi tervek elfogadása során az adatkezeléssel összefüggő értelmezési és gyakorlati kérdések merültek fel, így az adatvédelmi biztos állásfoglalást adott ki a témában.

Az állásfoglalást az alábbiakban közreadjuk.

Készítette:

Dr. Lőrincsik Péter

Koordinációs és Szervezési Főosztály

Állásfoglalás az esélyegyenlőségi terv készítésének kötelezettségével kapcsolatos egyes adatkezelési kérdésekről

Az egyenlő bánásmódról és az esélyegyenlőség előmozdításáról szóló 2003. CXXV. törvény (a továbbiakban: esélyegyenlőségi törvény) a hátrányos megkülönböztetés csökkentése érdekében előírja, hogy az ötven főnél több munkavállalót foglalkoztató költségvetési szervek és többségi állami tulajdonban álló jogi személyek kötelesek a Munka Törvénykönyvéről szóló 1992. évi XXII. törvény (a továbbiakban: Mt.) 70/A. §-a szerinti esélyegyenlőségi tervet elfogadni (esélyegyenlőségi törvény 36. §).

A törvényi előírás szerint az esélyegyenlőségi terv tartalmazza a munkáltatóval munkaviszonyban álló, hátrányos helyzetű munkavállalók, így különösen a nők, a negyven évnél idősebb munkavállalók, a romák, a fogyatékos személyek, valamint a két vagy több tíz éven aluli gyermeket nevelő munkavállalók vagy tíz éven aluli gyermeket nevelő egyedülálló munkavállalók foglalkoztatási helyzetének elemzését, valamint a munkáltatónak az esélyegyenlőség biztosítására vonatkozó, az adott évre megfogalmazott céljait és azok eléréséhez szükséges eszközöket [Mt. 70/A. § (2) bekezdés].

Esélyegyenlőségi tervet bármely munkáltató elfogadhat, míg az ötven főnél több munkavállalót foglalkoztató költségvetési szervek és többségi állami tulajdonban álló jogi

személyek kötelesek elfogadni. A terv a munkáltató döntése alapján a törvényben nem nevesített munkavállalói csoportokra is kiterjedhet.

Más jellegű ügyek vizsgálata során, illetve a hivatalomhoz érkezett írásos beadványból az derült ki, hogy az esélyegyenlőségi törvény és az Mt. idézett rendelkezéseinek alkalmazása során adatkezeléssel összefüggő értelmezési és gyakorlati kérdések merültek fel. A személyes adatok védelméről és a közérdekű adatok nyilvánosságáról szóló 1992. évi LXIII. törvény (a továbbiakban: Avtv.) 24. § d) pontja szerint az adatvédelmi biztos elősegíti a személyes adatok kezelésére és a közérdekű adatok nyilvánosságára vonatkozó törvényi rendelkezések egységes alkalmazását. Ennek érdekében a következőképpen foglalok állást:

Az esélyegyenlőségi terv készítéséhez kötődő jogszabályi környezet szüksézávan ad iránymutatást a terv elkészítéséhez nélkülözhetetlen adatok kezelésére nézve. Az Mt. 70/A. § (3) bekezdése alapján az esélyegyenlőségi terv elkészítéséhez szükséges különleges személyes adatok csak az Avtv. rendelkezései szerint, az érintett önkéntes adatszolgáltatása alapján az esélyegyenlőségi terv által érintett időszak utolsó napjáig kezelhetőek. Az Mt. tehát rögzíti az Avtv. kötelező hatályát a végrehajtás során, valamint behatárolja az adatkezelés idejét.

A munkáltató a megfelelő, törvényi felhatalmazás birtokában jogosult az esélyegyenlőségi terv elkészítéséhez szükséges, fentebb részletezett adatok kezelésére, illetve azoknak a különleges adatok kivételével – a személyügyi nyilvántartás keretében – birtokában van. Ugyanakkor a különleges adatok kezelésére (fogyatékoságra vonatkozó adat, roma származás) csak az érintett önkéntes, írásbeli adatszolgáltatása után kerülhet sor. Hasonlóan önkéntes adatszolgáltatás révén gyűjthetőek össze azok a személyes adatok az esélyegyenlőségi terv kidolgozásához, amelyek a törvényben nem nevesített kategóriába tartozó, de a munkáltató által támogatni kívánt munkavállalók csoportjának tagjaira vonatkoznak.

Hangsúlyozandó, hogy az esélyegyenlőségi terv elkészítéséhez felhasználandó különleges adatok a személyügyi nyilvántartástól elkülönítetten, azzal össze nem kapcsolva kezelhetőek. Csak abból a célból kezelheti ezen adatokat a munkáltató, hogy az esélyegyenlőségi tervet elkészíthesse, és a terv megvalósítása során kötelezettségeit teljesítse. A munkáltató ilyen célú adatkezelése időben is korlátozott, az esélyegyenlőségi terv által érintett időszak utolsó napjáig kezelheti az esélyegyenlőségi terv összeállításához önkéntesen szolgáltatott különleges adatokat.

Az önkéntes adatszolgáltatás az adatvédelmi jog fogalomrendszerében azt jelenti, hogy az érintett hozzájárul adatai kezeléséhez, tehát önkéntesen és határozottan kinyilvánítja kívánságát személyes adatai kezeléséhez. A hozzájárulás akkor tekinthető megadottnak, ha az megfelelő tájékoztatáson alapul. Az önkéntes adatszolgáltatás szükségességét azért kell kiemelni, mert a munkáltató számára törvény nem teszi kötelezővé a fent említett különleges adatok nyilvántartását.

A különleges adatok munkáltató által történő kezelése nem alapulhat vélelmen, a hátrányos helyzetben lévő munkavállalók támogatását célzó szándék nem pótolhatja az adatkezeléshez való egyedi hozzájárulást. Ebben a tekintetben is különös jelentősége van az érintettek tájékoztatásának.

Javaslom, hogy az esélyegyenlőségi tervet készítő munkáltatók készítsenek egy rövid, közérthető, írásos összefoglalót a munkavállalók számára, melyben tájékoztatják őket arról, hogy a munkavállalók bérének, munkakörülményeinek, szakmai előmenetelének, képzésének, illetve a gyermekneveléssel és a szülői szereppel kapcsolatos kedvezmények terén az esélyegyenlőségi terv megvalósulásából milyen előnye származhat a terv által érintett személyi körnek, és ezen belül a fogyatékos és roma származású munkavállalónak.

Külön fel kell hívni a figyelmet arra, hogy az adatszolgáltatás a fogyatékoság és a roma származás, valamint esetlegesen a törvény által nem említett ismérv tekintetében önkéntes, sem a válaszadás megtagadásából eredően, sem az adott válaszok tartalma miatt, illetve az abból levonható következtetések miatt nem érheti hátrány a munkavállalót.

A megfelelő tájékoztatás hiányában adott hozzájárulás az adatvédelmi törvény definíciója szerint (Avtv. 2. § 6. pont) meg nem adottnak tekintendő, ebből eredően az ezen alapuló adatkezelés jogellenes.

A munkáltatók, mint adatkezelők kötelesek gondoskodni a nyilvántartott adatok biztonságáról, kötelesek megtenni azokat a technikai és szervezési intézkedéseket és kialakítani azokat az eljárási szabályokat, amelyek az Avtv. és az egyéb adat- és titokvédelmi szabályok érvényre juttatásához szükségesek. A nyilvántartott különleges adatokhoz a munkáltató csak azon munkatársai férhetnek hozzá, akik a terv elkészítésében és végrehajtásában szerepet kapnak.

Budapest, 2005. március 21.

Dr. Péterfalvi Attila

Szociális és Gyámhivatal tájékoztatói

A kiskorúak védelme az igazságszolgáltatásban

A család – és ezen belül a gyermek – sokoldalú védelme olyan alapvető követelmény, amelyet a társadalom joggal támaszt mind a jogalkotással, mind a családjogi perekben folytatott ítélkezési gyakorlattal szemben. Ez a felismerés jut kifejezésre az *Alkotmányban*, a *Családjogi Törvényben* (későbbiekben Csjt.), a *Polgári Perrendtartásban* (későbbiekben Pp.) és más jogszabályokban.

Hazánkban a *gyermek érdekeinek védelme* különösen akkor nyert jelentőséget a jogalkotás szintjén, amikor a Magyar Köztársaság csatlakozott az 1986. évi 14. Tvr.-el kihirdetett, a Gyermek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi vonatkozásairól szóló, *Hágában* 1980. október 25.-én kelt, valamint a Gyermek Jogairól szóló, *New Yorkban*, 1989. november 20. napján kelt *Egyezményekhez*, mely utóbbi az 1991. évi LXIV. törvénnyel történt kihirdetésével vált a belső jog részévé. A jogalkalmazás szintjén pedig akkor, amikor a Csjt.-nek az 1995. évi XXXI. törvénnyel beiktatott 1.§. (2) bekezdése alapelveként emelte, hogy a törvény alkalmazása során mindenkor a kiskorú gyermek érdekére figyelemmel, jogait biztosítva kell eljárni.

Nézzük, *megvalósul-e* tehát, s ha igen, *hogyan* a gyermekvédelem az igazságszolgáltatásban?

1. A házasság felbontása

A Csjt. 18.§.(1) bekezdése kimondja, hogy a *házasság felbontásánál* a közös kiskorú gyermek érdekét figyelembe kell venni. Nyilvánvaló, hogy a gyermek abszolút érdeke a harmonikus családi közösség. A még felnevelésre váró kiskorú érdeke azonban korántsem minden esetben kívánja meg az életközösség fenntartását vagy visszaállítását. Nyilvánvalóan bíróként is arra kell törekednünk, hogy a szülők fenn nem tartható házassága minél kisebb megrázkódtatásokkal szűnjék meg. Tehát már a *bontóper* első, *békéltetési szakaszában* arra kell törekedni, hogy a visszaállításra reménytelen házasságok esetén az egyes, járulékos kérdések viszonylag békés rendezése felé irányítsuk a szülők akaratát.¹ Meg kell jegyezni, hogy az optimális problémamegoldáshoz aligha elégséges csak a bíróságok ez irányú erőfeszítése. Szükséges, hogy a válságba került családok más, többirányú, külső segítséget is kapjanak. E cél megvalósítását szolgálná, ha *szoros együttműködés* alakulhatna ki a bíróságok és a családsegítő központok, nevezetesen a gyermekjóléti szolgálatok között, ahol a családi mediáció adta keretek között szakemberek segítségével csökkenthetők az éles familiáris konfliktusok, s közelíthetőek egymáshoz az egyéni érdekekre alapított álláspontok. Írásomban külön kitérek majd a mediáció fontosságára.

A Csjt. 71.§(1) bekezdése biztosítja a *gyermeknek* azt a jogát, hogy a szülőknek lehetőséget kell adniuk arra, hogy az ítélőképessége birtokában levő gyermekük az őt érintő döntések előkészítése során *saját véleményét nyilváníthasson*. A gyermek véleményét- korára, érettségére figyelemmel- tekintetbe kell venni. Ennek érdekében tehát a szülőknek a szülői felügyeletet a kiskorú érdekeinek megfelelően kell gyakorolni. Ez a kiemelkedő jelentőségű

¹ Dr. Csiky Ottó: A házasság megszűnése, Bajory-Bencze-Brávác-Csiky-Erdős-Filó-Katonáné Pehr-Kiss-Körös-Makai-Némethné Bokor-Sóth-Tóth: A családjog kézikönyve I. kötet 80-81. oldal

rendelet, amelyet az 1995. évi XXXI. törvény iktatott be a Családjogi Törvénybe, összhangban áll a fentebb már említett New Yorki Egyezmény 12. Cikkében foglaltakkal, valamint a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló törvény 8. §-ával is.

A gyakorlatban elfogadott zsinórmérce az életkor függvényében a 14. életév, tehát általában ezt a kort betöltött gyermek tekinthető megfelelően érettnek ahhoz, hogy önállóan is véleményt nyilváníthasson az őt érintő kérdésekben. Nyilvánvalóan a konkrét gyermek ismeretében dönthető el, hogy az ennél fiatalabb is képes-e, illetve az ennél idősebb sem képes szabadon, önállóan álláspontját kialakítani. Maga a bíró dönti el azt is, hogy a gyermek meghallgatása a bíróságon történjen, vagy szakértő kirendelése útján. Ha felmerül a gyermek befolyásolásának a gyanúja, ésszerűbbnek látszik szakértő közreműködését igénybe venni. A gyermek meghallgatása mindig a szülők távollétében történik.

2. A szülői felügyeleti jog

A német, amerikai, majd később a francia és a svéd bírói gyakorlatban is megjelenő *közös szülői felügyeleti jog* kimondása lassan minden nemzeti jogalkotási szinten érvényt szerzett magának, így hazai jogrendszerünkben is, 1995 óta. A Csjt. 72.§.(2) bekezdésben foglaltak szerint a bíróság a *gyermekelhelyezéssel egyidejűleg* közös szülői felügyeletet rendelhet el a *szülők kérésére*, vagy erre vonatkozó egyezségét jóváhagyhatja. Ha a szülők már nem tudnak együttműködni ennek gyakorlása során, a bíróság ezt bármelyik fél kérelmére megszüntetheti, feltéve, hogy a megszüntetés a gyermek fejlődése szempontjából is indokolt (3. bekezdés). A közös szülői felügyelet csak akkor jöhet létre, ha mindkét szülő kéri, kívánja. Ez azért fontos szempont, mert a szülőknek szorosan együtt kell működniük a gyermeknevelés területén akkor is, ha már különváltak élnek. A felülről oktroyált közös szülői felügyeletnek tehát semmiféle gyakorlati haszna nem lenne. A jog gyakorlása ugyanis ezen a területen teljes egyetértést, maximális együttműködési készséget kíván meg a szülőktől. Nyilvánvaló az is, hogy nem jöhet létre közös szülői felügyelet, ha megállapítható, hogy az a gyermek érdekében ellentétes. A jogalkalmazó ennek eldöntéséhez azt a gyakorlatot alakította ki, hogy az eljárás során a szülőknek részletesen elő kell adniuk azt, hogy esetükben, a gyakorlatban, hogyan fog működni a közös szülői felügyelet. A bíróság erre vonatkozóan szükség esetén bizonyítást is elrendelhet, indokolt esetben meghallgathatja a kiskorú gyermeket is (Pp. 279.§.(4) bek./). A bírói döntést is megkönnyítheti, illetve a későbbi viták, nézeteltérések megelőzését is szolgálhatja, ha a szülők megállapodása, egyezsége meghatározza a közös szülői felügyelet részletes szabályait, különösen a gondozással, neveléssel kapcsolatban.

A közös szülői felügyelet nem teszi mellőzhetővé a gyermek elhelyezését valamelyik szülőnél. Természetes az ellentmondás, hiszen az elhelyezés kimondatlanul is a közös szülői felügyelet korlátját jelenti, mert a másik szülő gondozási tevékenysége nem lehet teljes körű. Talán a fenti ellentmondás feloldását szolgálhatja majd a jövőben a Polgári Törvénykönyv Családjogi Könyvének az új kodifikációs eljárás keretében bevezetett rendelkezése a gyermekelhelyezés új módozatáról, melynek lényege, hogy a közös szülői felügyelet ezentúl nem igényli a gyermek elhelyezését egyik vagy a másik szülőnél, ha azt a szülők nem igénylik. Nem tiltja az ún. *váltott elhelyezést* sem. Ennek a joggyakorlásnak azonban - a gyermek érdekében - két korlátja van: egyrészt a váltott elhelyezés nem sértheti a gyermek kiegyensúlyozott életvitelét, másrészt azonnali intézkedést igénylő esetben az egyik szülő a gyermek érdekében azonnal is dönthet, kötelessége azonban a másik szülőt haladéktalanul értesíteni.

Érdekes adat, hogy a bontópert követően a közös szülői felügyeletre, illetve a váltott elhelyezésre sem hazánkban, sem azokban az államokban, ahol ez lehetséges, nem túlságosan gyakran kerül sor. Néhány közös okot találunk a váltott elhelyezés elleni érvek körében. E szerint a váltott elhelyezés ellenjavallt, amennyiben a gyermek elsődleges kötődési bázisait szétzilálja, (újszülöttnél és nagyon kicsi gyermekeknél a táplálási- és biztonsági bázis az anya), a gyermeknél szorongásos tünetek, alvászavarok, agresszivitás, depresszió, nagyobb gyerekeknél kommunikációs zavar, családi- és iskolai szinten az együttműködési készség romlása jelentkezik. Elutasítási ok lehet továbbá a szülők közötti megromlott kapcsolat, hiszen ez meggátolja, hogy a gyermek gondozása, nevelése terén, napi szinten, de legalábbis rövid periódusokkal harmonikusan együttműködjenek. Értelemszerűen nem működhet ez a forma, ha bármelyik szülő alkalmatlan valamilyen okból a gyermeknevelésre (anyagi, iskolázottsági, pszichés okokból), vagy ha az eljárás során meghallgatott gyermek maga tiltakozik e forma ellen.

Helyes értelmezése szerint a váltott elhelyezés nem feltétlenül az egyenlő arányban történő időelosztást vagy megosztást jelenti, hanem azt, hogy a gyermeknek nincs kizárólagos lakóhelye egyik vagy másik szülőnél. E lehetőség pártolói azt hangoztatják, hogy így a lehető legkisebbre csökkenthető a szülők közti rivalizálás, mindkét szülő megnyugodhat, hogy egyenlő esélyei maradnak a gyermeknevelést illetően. S nem utolsó sorban nevelő célzatú is. Ha a szülők nem igyekeznek megfelelően együtt működni ennek gyakorlása során, azzal kockáztatják, hogy a bíró a klasszikus módon elhelyezi a gyermeket valamilyen szülőnél, s szabályozza a kapcsolattartást. Másik fontos érv, hogy a gyermek számára is ez a legjobb megoldás, hiszen a család széthullása ellenére továbbra is mindkét szülő aktív jelenlétét élvezheti, ami leginkább megfelel hosszú távú érdekeinek.

A Franciaországban készült első hatástanulmányok² alapján úgy tűnik, hogy ha nincs erre irányuló megegyezés a szülők között, kevesen veszik a bátorságot felvállalni annak a kockázatát, hogy esetleg gyermekük számára mégsem ez lesz a lehető legjobb megoldás. Az okok között nyilvánvalóan az is szerepet játszik, hogy a francia Polgári Törvénykönyv úgy ad végleges lehetőséget e jog gyakorlására, ha a bíróságok előzetesen ideiglenes intézkedés alapján elrendelik ezt, s a végleges döntésig széleskörű bizonyítási eljárást folytatnak le a házastársak közötti kapcsolat életközösség megszakadása utáni minőségére, a szülő lakóhelye közötti földrajzi távolság leküzdhetőségére, a szülők nevelési alkalmasságára, s a váltott elhelyezés gyermekre gyakorolt hatására vonatkozóan. E célból környezettanulmányokat szereznek be, szakértők, szakközreműködők kísérik figyelemmel a család hétköznapjait, majd véleményt készítenek, különösen a váltás lehetséges módozatairól.

Ha bármelyik fenti szempont vonatkozásában kedvezőtlen vélemény születik, ez önmagában is elutasítási ok lehet. Ugyanakkor az eddigi tapasztalatok szerint a kedvező döntés meghozatalához több feltétel együttes fennállása szükséges. A váltott elhelyezés sikere valóban a szülők valós együttműködési készségén és megegyezésén múlik, s a jogszabály adta lehetőség, reméljük, még inkább rádöbbeníti a szülőket arra, hogy a gyermekük iránt érzett feltétlen szeretettől vezérelve „felnöttes harcaikat” félre kell tenni, s kizárólag a gyermekük érdekében, további életüket együtt tervezni.

3. A gyermek elhelyezése valamilyen szülőnél

² La residence alternée, Gazette du Palais vendredi 2, samedi 3 septembre 2005, p.2-26

A magyar családjogi törvény rendelkezései is a szülő felelősségtudatára építenek akkor, amikor a szülők *gyermekelhelyezésre* vonatkozó egyezségét a körülmények részletes bizonyítási eljárást igénylő vizsgálata nélkül jóváhagyják. Elfogadjuk, hogy saját körülményeiknek, a gyermek egyéniségének és érzelmi kötődésének az ismerete alapján fel tudják ismerni, hogy milyen helyzet szolgálja legkedvezőbben a gyermek érdekét. Ezért az ilyen megállapodás feltétlenül mérsékli a szülők válásával bekövetkező pszichikai megterhelést, és a későbbi kapcsolattartás során is több esélyt biztosít a konfliktusok elkerülésére.

Ha a szülők az elhelyezésről megegyezni nem tudnak, a bíróság feladata, hogy a gyermeket annál a szülőnél helyezze el, akinél a kedvezőbb testi, értelmi és erkölcsi fejlődése biztosított. A *gyermek érdekvédelme* teszi szükségessé azokat a specifikus jogi szabályokat, melyek a felek perbeli jogait is részben korlátozzák. (Például a Pp. 290. §-ának (1) bekezdése szerint a bíróságnak a közös kiskorú gyermek elhelyezése és tartása felől - szükség esetében - erre irányuló kereseti kérelem hiányában is határoznia kell, a tényállás megfelelő felderítése céljából bizonyos intézkedéseket hivatalból is megtehet. A Csjt. 72/A. §-ának (3) bekezdése pedig a gyermek elhelyezése, valamint az elhelyezés megváltoztatása iránt a gyámhatóság és az ügyész részére is perindítási jogot biztosít).

A Pp. 287. §-a alapján hivatalból *ideiglenes intézkedést* is hozhat a kiskorú gyermek elhelyezése, tartása, a szülői felügyeleti jogok bővítése vagy korlátozása, illetve a szülő és a gyermek közötti kapcsolattartás kérdésében. A gyakorlatban számos problémát felvet az ideiglenes intézkedés meghozatala a gyermek elhelyezése kérdésében. Ennek vizsgálatánál különbséget kell tennünk a között, hogy valamelyik fél kérelmezi-e az ideiglenes intézkedést, vagy sem. Amennyiben kérelmezi a fél, valószínűsítene kell, hogy gyermeke érdeke ezt kívánja, illetve az ő jogai igényelnek jogvédelmet. A valószínűsítéshez nem elegendő, hogy így nyilatkozik, nyilatkozatát a fennálló körülményeknek is alá kell támasztaniuk. Bármilyen okirati dokumentum (rendőrségi feljegyzés, gyámhivatali- vagy gyermekvédelmi előzményirat, egyéb okirat) elfogadható e körben, e nélkül azonban kockázatos a döntés meghozatala, hiszen a bíróság döntésével, lehet, hogy indokolatlanul, azonnal csorbítja a másik szülő addig fennálló teljes körű szülői felügyeleti jogát.

Az eljárás során alkalmat kell adni a másik félnek is a nyilatkozattételre, akár a gyermek meghallgatására is sor kerülhet. Bár a bíróságnak ezekben az ügyekben soron kívül kell eljárnia, ennek határidejét a jogalkotó nem határozta meg, épp azért, mert a valószínűsítés is némiképp egzakt alapokon kell, hogy nyugodjon.

Hivatalból, tehát kérelem nélkül a bíróság nyilván akkor dönt, ha észleli az ügy irataiból a gyermek veszélyeztetettségét. Ekkor már – legtöbb esetben – rendelkezésre áll a fenti dokumentáció, tehát a döntés valóban – a szavak általánosan elfogadott értelme szerint is – soron kívül meghozható.

Az ítélezési gyakorlat szabadsága az elhelyezés területén a legtágabb, ha úgy tetszik, legszubbjektívebb jellegű. Nagy jelentősége van a nemzetközi jogszabályok ismeretének, illetve a nemzetközi joggyakorlat, jogi- és szakértői szakirodalom ismeretének, a kutatási eredmények felhasználásának. A hazai gyakorlatot a *Legfelsőbb Bíróság 17. számú Irányelvének* iránymutatásai egységesítik, amelyek rögzítik azokat a *szempontokat*, amelyek az ilyen tárgyú perekben ismétlődően, és lehetőleg valamennyi élethelyzetben felmerülő kérdések mérlegelését és helyes megítélését segítik elő. Ilyen szempontok a szülők alkalmassága a gyermek nevelésére, a gyermek érzelmi kötődése a szülő iránt és viszont. Fontos szempont lehet a döntés meghozatalánál továbbá, a gyermek neme és kora. Ennek

persze csak akkor van jelentősége, ha figyelembevételét egyéb szempontok is indokolják. Például az újszülött esetében – mint már említettük - az elsődleges táplálkozási és biztonsági kötődés kialakulásához elengedhetetlen az anyánál való elhelyezés, vagy kamaszkorú gyermekek esetében a verbálisan kinyilvánított akarat meghatározó szerepe. Ugyanilyen kritérium az állandóság elvének érvényesülése, amely persze nem feltétlenül azonos a megszokott lakókörnyezet vagy személyek állandóságával, hanem azokkal a körülményekkel egyezik meg, amelyek az őt érő pozitív nevelői hatások következetes érvényesülésével, a gondozást ellátó személy szeretetét, biztonságot nyújtó egyéniségével együttesen valósulnak meg. Nyilvánvalóan a testvérkapcsolatnak is jelentősége van a döntés meghozatalánál: önmagában az azonos nem, a hasonló kor nem feltétlenül jár együtt a testvérek szoros egymáshoz kötődésével, ugyanakkor számos példa van arra, hogy a nagy korkülönbség ellenére a testvérek szétválasztása igen káros hatású lenne. Számos olyan kérdés, amelyet a bíró nem képes egyedül megválaszolni. Ezért a bizonyítási eljárás során döntő jelentősége van a környezettanulmányok, iskolai, óvodai, bölcsődei, valamint igazságügyi gyermek pszichológus-, avagy pszichiáter vélemények beszerzésének. Ez utóbbi igen értékes adatokat szolgáltathat azáltal is, hogy a kirendelt szakértő pártatlan, és objektív, ráadásul orvosi-és más szakmai módszerekkel tárja fel azokat a szubjektív tényezőket, amelyeknek egyéb úton történő bizonyítása (pl. tanúvallomások) esetleg kétséges.

Rengeteg vád éri a bíróságokat e pertípusokkal kapcsolatban. A Családjog című folyóirat 2007. márciusi számában jelent meg egy tanulmány „Tévhitok kontra valóság”³ címmel arról, hogy a házassági, valamint a gyermek elhelyezési perekben milyen arányban helyezik el a bíróságok a gyermekeket az anyánál, illetve az apánál. A Pesti Központi Kerületi Bíróság 1996-2003 közötti ügyeit vizsgálva, megállapították a szerzők, hogy közös megegyezéssel történő válások, illetve gyermekelhelyezések esetén, maguk a szülők döntenek úgy 92, 9: 8,1%-os arányban, hogy a gyermek az anyával marad, míg bírósági döntések alapján 60,5:39,95 az arány. A közhiedelemmel ellentétben tehát nem vádolhatók a bíróságok egysíkúan „férfiellenességgel”. Amennyiben az apa a küzdést, a pert vállalja, helyzete távolról sem reménytelen. Az más kérdés, hogy milyen társadalmi, történelmi, szociológiai, mentális okai vannak annak, hogy az apák a lemondóak a közös megegyezés esetén.

4. A gyermek elhelyezésének megváltoztatása

Amennyiben azok a körülmények, amelyekre a bíróság döntését alapította, utóbb lényegesen megváltoztak és ennek következtében az elhelyezés megváltoztatása a gyermek érdekében áll, *kérelemre* a bíróság a *gyermek elhelyezését megváltoztathatja*. Fontos kiemelni, hogy ebben az esetben kizárólag annak a szülőnek a körülményeiben beállott változások értékelendők, akinél a gyermeket korábban a bíróság elhelyezte. E két feltételnek egyébként *együttesen* kell fennállnia ahhoz, hogy a kérelemnek helyt adjon a bíróság. Természetesen a gyermek biztonsága érdekében szükséges a szigorú szabályozás, hiszen ha az lenne az elhelyezés megváltoztatásának feltétele, hogy a kérelmező szülő körülményeiben állt be pozitív változás, bármikor pert lehetne indítani, függő helyzetet teremteni, amely nem szolgálja a gyermek kiegyensúlyozott életvitelét.

Az elhelyezés, de ugyanúgy az elhelyezés megváltoztatása során érvényre juttatandó szempontok változatlan tartalommal irányadók akkor is, ha valamelyik szülő *külföldön* él.

³ Dr. Grád András- Dr. Jánoskúti Gyöngyvér- Dr. Körös András: Tévhitek kontra valóság – Mi az igazság a gyermekelhelyezések terén a statisztikai adatok fényében? Családi jog, V. évfolyam 1. Szám, 2007. március

Több jogesetet is meg lehet említeni a Legfelsőbb Bíróság gyakorlatából, mely a jogellenesen külföldre vitt gyermek visszavitelével, a 14. életévét betöltött gyermek önálló döntési jogkörével, meghallgatásának kötelező jellegével foglalkozik. Ezen esetekben közös, hogy a Gyermek Jogellenes Külföldre Vitelének Polgári Jogi Vonatkozásairól szóló, Hágában, 1980. évi október 25. napján kelt nemzetközi egyezmény 3. 13. és 23. cikkelye alapján a következőkre van mód: ha megállapítható, hogy a gyermek elvitele jogellenes volt, kötelezni kell a szülőt vagy harmadik személyt a gyermek visszavételére. A megkeresett állam központi hatósága (hazánkban az Igazságügy Minisztérium Nemzetközi Magánjogi Főosztálya) nem köteles elrendelni a gyermek visszavételét, ha az azt ellenőrző személy, intézmény, vagy más szerv bizonyítja, hogy a gyermeket a visszavitele testi vagy lelki károsodásnak tenné ki, vagy bármi más módon elviselhetetlen helyzetet teremtene számára. A hazai és a külföldi bírósági gyakorlat során is számos jogértelmezési probléma merült fel. A globalizációs hatások következtében egyre több lett a határokon átnyúló házasságkötés, s így – sajnos – a válások száma is. Ez azt igényelte, hogy a közösségi jogalkotás a már bevált és hatékony nemzetközi egyezmények rendelkezéseinek érintetlenül hagyásával új alapokat is teremtsen a jogellenes gyermekelvitel elleni harcban. Ezeket az új alapokat volt hivatott megteremteni az Európa Tanács 2003. november 27-én elfogadott, és 2004. augusztus 1-jén hatályba lépett Brüsszel II párhuzamos rendelete, melyet 2005. március 1-jétől kezdődően kell alkalmazni minden tagállamban. Nagyon fontos, hogy a rendeletet minden gyermekre alkalmazni kell, tehát nemcsak a felek házasságából származó, hanem a házasságon kívüli, illetve örökbefogadott gyermekekre is. A rendelet alkalmazható a házasság felbontásától függetlenül indított szülői felügyeleti ügyekben is. A rendelet különbséget tesz a joghatóságok között, nevezetesen, hogy a visszavétel elbírálására annak a tagállamnak vagy harmadik, de az egyezményhez csatlakozó államnak a bírósága hivatott, ahová a gyermeket elvitték, de a szülői felügyelettel kapcsolatos eljárásra a gyermek lakóhelye szerinti bíróság az illetékes. Ezt a különbségtételt az indokolja, hogy a visszavittel kapcsolatos döntést a kérelem beérkezésétől számított hat hét alatt meg kell hozni, hogy a jogellenes állapot mihamarabb megszüntethető legyen, még akkor is, ha a lakóhely szerinti illetékes bíróságnál már lépések történtek a gyermek védelembe vételével vagy a szülői felügyeleti jog gyakorlásával kapcsolatban. Rendelkezik arról is, hogy az e tárgykörben született határozatokat automatikusan el kell ismernie, és végre kell hajtania a tagállamoknak és a csatlakozó államoknak, minden külön eljárás nélkül. Nyilvánvalóan mind a kérelmezőt, mind a gyermeket meg kell hallgatni.

5. A kapcsolattartás joga

Mind a hazai, mind a nemzetközi joggyakorlatban szorosan összefonódik a szülői felügyeleti jog gyakorlásával a kapcsolattartás módjának a szabályozása a különélő szülő és gyermeke között.

A *kapcsolattartás joga* azt jelenti, hogy a gyermeknek joga, hogy különélő szülőjével személyes és közvetlen kapcsolatot tartson fenn. A gyermekétől különélő szülőnek joga és egyben kötelessége is, hogy gyermekével kapcsolatot tartson fenn, vele rendszeresen érintkezzen (Csjt. 92. §. /1/). E jog gyakorlati érvényesülése érdekében a fent idézett paragrafus második mondata azt is kimondja, hogy a gyermeket nevelő szülő vagy más személy köteles a zavartalan kapcsolattartást biztosítani. A szabályból következik, hogy mind a gondozó szülő, aki akadályozza a kapcsolattartást, mind a különélő szülő, aki nem él vele, megsérti szülői kötelességét. Ennek a gyermekkel kapcsolatos jogviták elbírálásánál komoly jelentőséget tanúsít a bíróság. A kapcsolattartás megakadályozása adott esetben a gyermekelhelyezés megváltoztatása iránti per megindítására ad ugyanis okot, hiszen a

gyermek érdekét súlyosan sértő módon jár el az a szülő, aki a gyermeket a másik szülővel való érintkezéstől indokolatlanul elzárja, és ellene hangolja.

E területen is érvényes az a megengedő szabályozás, hogy a kapcsolattartás módját, gyakoriságát, időtartamát elsősorban a szülőknek kell eldönteniük. Ha gyermek elhelyezési per van folyamatban, a kapcsolattartásról mindig a bíróság dönt szülői megegyezés hiányában. (Csjt. 92.§. /4/). A döntés meghozatalánál a kapcsolattartás mértékét és módját úgy kell meghatározni, hogy az a kiskorú érdekét szolgálja, nevelését, erkölcsi, érzelmi fejlődését, tanulmányi előmenetelét ne veszélyeztesse. A döntés során a különélő szülő, a gondozó szülő és a kiskorú gyermek érdekeit kell összeegyeztetni, amely körülményeik alapos vizsgálatát, megismerését igényli. A szabályozásnál tekintettel kell lenni a gyermek életkorára, egészségi állapotára. Figyelembe kell venni a kapcsolattartási joggal élni kívánó személy erkölcsi magatartását, anyagi és egészségügyi körülményeit, a kérelmező szülőnek és környezetének a gyermekre gyakorolt hatását. Ennek érdekében a határozathozatal előtt környezettanulmány készül, beszerezzük a gyermek iskolájának, valamint igazságügyi gyermekpszichiáter- vagy pszichológus véleményét és igyekszünk minél szélesebb körben elterjeszteni bíró kollégáink között azt a lehetőséget, hogy a családvédelemmel foglalkozó szervektől ne csupán az iratokat kérjük be, hanem aktív közreműködésüket is igénybe vegyék. Ez utóbbi formája a kapcsolatügyeleti szolgáltatás adta lehetőségek kiaknázása, amelyről a későbbiekben ejtünk még szót.

Ezt megelőzően azonban fontosnak tartom kiemelni, hogy a PTK Családjogi könyvének új koncepciója szerint, ha a gyermeket gondozó személy a kapcsolattartást kellő indok nélkül akadályozza vagy megghiúsítja, az ezzel okozott kárt köteles a jogosultnak megtéríteni. Ez magában foglalja mind a vagyoni, mind a nem vagyoni jellegű károk megtérítésének kötelezettségét is. Egyben azt is jelenti, hogy a felróható magatartást szankcionálja. Álláspontom szerint azért érdemel figyelmet ez az új rendelkezés, mert visszatartó ereje lehet a felelőtlen szülői magatartásokkal szemben. Jelenleg, amikor a gyermekek „büntetlenül” lehetnek a szülők közötti rossz értelemben vett alku tárgyai, érzelmi zsarolásának eszközei, nem csoda, hogy a rendőrségek, bíróságok, gyámhivatalok nem tudnak mit kezdeni a szülői felügyeleti jogával visszaélő szülőkkel szemben különösen a szétválás időszakától kezdődően a peres eljárás befejezéséig tart időszakban.

A 149/1997.(IX. 10.) Kormányrendelet a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról 28. § (1) bekezdése a 14. életévét betöltött gyermek számára biztosítja azt a jogot, hogy a szülővel való kapcsolattartásra irányuló kérelmét önállóan is előterjeszthesse. A bíróság ilyen esetben módot ad a bíróság előtti megjelenésre és a kérelem szóban való előterjesztésére.

A *kapcsolattartás megvonására* csak abban az esetben és kizárólag kérelemre van lehetőség, ha a szülő már a korábban biztosított jogával a gyermek vagy gondozója sérelmére visszaélt, a gyermek gondozását, nevelését súlyosan veszélyeztette. Az esetek súlyától függően a megvonást szüneteltetés előzheti meg, aminek a leghosszabb időtartama hat hónap. Tapasztalataink szerint a kapcsolattartás korlátozását, szüneteltetését vagy megvonását célzó kereseti kérelmek száma az utóbbi időben megnövekedett. E tendencia mögött egy nagy fokú szülői bizonytalanság érzékelhető, amely a két szülő közti konfliktuskezelés eredménytelenségére vezethető vissza. Tehát e perajtánál is rendkívül lényeges a szülők tájékoztatása a mediációs eljárás és a kapcsolatügyeleti szolgáltatás igénybevételének lehetőségéről.

6. A közvetítői eljárás szerepe a bírósági eljárásokban

Úgy gondolom, hogy Magyarországon a bírák még mindig nagyon kevés információval rendelkeznek arról, hogy milyen előnyökkel járhat a *közvetítői eljárás* beillesztése a peres eljárásba. A nemzetközi bírósági gyakorlatban a *mediáció* szükségességét a gazdasági, kereskedelmi, munkaügyi és családi jogviták bonyolultsága, elnehezülése és a bírósági eljárásjogi keretek közötti megoldatlansága, illetve megoldhatatlansága hívta életre. Az a felismerés, hogy sok esetben, a bírósági határozatban foglaltak nem megoldják, hanem megsokszorozzák a felek között fennálló konfliktusokat. E felismerést követően az egyes országok belső jogai törvényalkotási szinten szabályozták a mediáció alkalmazását mind a polgári, mind a büntetőjog területén, mint a *konfliktus kezelés alternatív intézményét*. 2007. január 1-től kezdődően hazánkban csak a büntetőjog területén vezették be az ún. „kárjótételi” mediációt.

Ugyanakkor Európa- szerű jellemző, hogy a jogalkalmazó találja ki a közvetítés szervezeti és működési formáit. Igazából az új lehetőségek minél hatékonyabb kiaknázásáról a mai napig zajlik a vita az elméleti és gyakorlati jogászok, valamint mediátorok részvételével. A *békítés*, mint technika természetével mi is tisztában vagyunk, hiszen eljárásjogunk ismeri általánosságban is azt, hogy az eljárás bármely szakaszában elő kell segítenünk a jogvita békés úton történő megoldását, a megegyezés létrehozását a felek között. Nem is kell mondanom, hogy a családi jogvitákban milyen nagy szerepe van annak, ha megegyezés születik a felek között. Eljárás szabályaink precízek a megegyezés írásba foglalásával és bírói jóváhagyásával kapcsolatban is, amely garantálja a gyorsaságot, a végrehajthatóságot és a jogorvoslati lehetőséget.

A *mediáció* azonban ehhez képest is egy *alternatív konfliktuskezelési technika*, hiszen nemcsak a bírósági eljárás alatt, hanem előtt, mellett és után is alkalmazható. A családi mediáció során nemcsak az a kérdés, hogy olyan megállapodás születik-e a felek között, amelyet már bíróság is jóvá tud hagyni, hanem az is, hogy milyen lesz az együttműködés a szülők között a válást követően, az együtt nem élő szülő folyamatosan részt vesz-e majd gyermeke életében. Ennek megfelelően a *családi mediáció* a szülők egymás közti és gyermekeik közötti jövőbeni kapcsolataira figyel. Jelenleg a fent már említett kormányrendelet 30/A és B. §-a a gyámhivatali eljárásba beemelte a *gyermekvédelmi közvetítő eljárást*. A családjogi törvényben való megjelenése még várat magára. A készülő új Családjogi Könyv Szakértői Javaslatában már szerepel, hogy a bíró kezdeményezhesse a közvetítői eljárás igénybevételét a felek beleegyezése alapján. Kutatási tapasztalatok is alátámasztják, hogy a mediációnak a legelőnyösebb vonása a hosszú távú kihatás a felek kapcsolatára és a gyermekeiket érintő közös megegyezésen alapuló döntéseikre.⁴ Nemzetközi szinten már nemcsak privát szervezetek, hanem állami intézmények is foglalkoznak a bírósági eljárás alatti mediációval, sőt – mivel az élethelyzetek megkívánják – a határokon átívelő jogviták esetében a *határokon átnyúló mediációval* is. Körülbelül öt éves gyakorlatra tekint vissza az Unióban az *Amszterdami Szerződésben* foglaltak alapján a határokon átnyúló családi viták megoldása a mediáció segítségével, mely rugalmas jellege miatt az egyik legjobb eszköze a békés megoldásnak.

Úgy találom, hogy gyors, felfokozott ritmusú társadalmunk az eddigieknél is sokkal rugalmasabb hozzáállást követel tőlünk a jogalkalmazás során, így nem közömbös, hogy a *gyermekek mindenek felett álló érdeke* hogyan jut kifejezésre az igazságszolgáltatásban. Ha

⁴ Béatrice Blohorn-Brenneur: La nouvelle conciliation judiciaire. Az előadás elhangzott a GEMME 2005. december 9-ei, Grenoble-ban rendezett konferenciáján

lennének is fenntartásaink, kételyeink, ellentmondásaink ezzel az alapvetően *szemléletváltást* igénylő új gyakorlattal szemben, gondoljunk arra, hogy sürges az idő bennünket – legalább – a kipróbálásra.

Készítette:

Dr. Gyengéné dr. Nagy Márta
megyei bíró
Csongrád Megyei Bíróság

Tájékoztató a közgyógyellátással kapcsolatban (2007.08.15.)

Az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Önkormányzati és Lakásügyi Szakállamtitkár által kért közgyógyellátással kapcsolatos monitoring jelentések kapcsán - az egyes egészségügyi tárgyú törvények módosításáról szóló 2007. évi LXXI. törvény (a továbbiakban: törvény), melynek 36.§ (11)-(15) bekezdései feladatokat határoznak meg a jegyzők számára a közgyógyellátási igazolványokkal kapcsolatban – a következő jogértelmezési kérdések merültek fel az elmúlt időszakban:

- a törvény 36.§ (14) bekezdése szerint a 2007. július 1. és 2007. október 31. között lejáró azon közgyógyellátási igazolványok felhasználhatósági ideje, amennyiben legkésőbb az igazolvány lejártát megelőző napon kérelmet nyújtanak be a jegyzőhöz, - az egyéni és az eseti gyógyszerkeret időarányos részének biztosításával – az új igazolvány kiadásáig, de legkésőbb a lejártát követő három hónapig meghosszabbodik. Ez alapján az a kérdés merült fel, hogy ki fizeti az időarányosan (maximum 3 hónap) felmerülő költségeket, mivel az ilyen igazolvánnyal rendelkező ügyfelek jelentős részének méltányossági alapon lett a közgyógyellátás megítélve, valamint kell-e igazolást adni ezen ügyfelek részére is a jegyzőknek.

A kérdés megválaszolására felvettük a kapcsolatot a Megyei Egészségbiztosítási Pénztárral, ahonnan azt a tájékoztatást kaptuk, hogy az Országos Egészségbiztosítási Pénztár fogja feltölteni a kártyákat a három hónapot figyelembe véve.

Igazolást nem kell kiadni, mivel a jegyző jelentési kötelezettségével – a törvény 36.§ (15) bekezdés alapján – megtörténik a fent említett keret biztosítása.

- a törvény 36.§ (11) bekezdése szerint a 2007. június 30. napjáig érvényes közgyógyellátási jogosultság lejártát megelőzően az ügyfél már több hónappal korábban az illetékes települési önkormányzat jegyzőjének beadta kérelmét a közgyógyellátás jogosultságának megállapítása érdekében. Időközben jogerős elutasító döntés is született ügyében. Az önkormányzat képviselő testülete 2007. július 1-jei hatállyal módosította helyi rendeletét, amely kedvezőbb feltételeket tartalmaz a korábbiaknál a méltányossági közgyógyellátás megállapítására. A jegyző ezen változásról tájékoztatta a korábban elutasított ügyfeleket és kérte, hogy ismételten adják be közgyógyellátás megállapítására kérelmüket. A kérdés az, hogy ezen ügyfeleket is megillette-e a törvény 36.§ (13) bekezdése szerinti igazolás?

Véleményünk szerint nem, mivel nem minősül a (11) bek. szerinti régi jogosultnak.

- A régi típusú közgyógyellátási igazolványon az érvényességi idő: 2007. május 5. volt. Az érvényessége a régi szabály szerint meghosszabbodott törvény erejénél fogva 2007. június 30-ig. A kérelmező időben benyújtotta a kérelmét (2007. május 10-én).

Azóta a MEP szakhatósági állásfoglalása meg is érkezett, sajnos el kellett utasítani a kérelmet. (Nem érte el a méltányosnál megállapítható gyógyító ellátás költségét.)

Jogosult-e október 31-ig az igazolvány használatára?

Véleményünk szerint nem, mert nem jogosult.

- Az 1993. évi III. törvény 50. § (5) bekezdése alapján a közgyógyellátásra való jogosultság kezdő időpontja a korábbi jogosultság lejártát követő nap.

A 2007. évi LXXI. törvény 36. § (11) bekezdése szerinti személyek jogosultsága 2007. október 31-re módosul a (12) bekezdés szerint.

Július 19-én megérkezik a szakhatósági állásfoglalás, az új jogosultságot mikortól állapíthatom meg? November 1-től vagy a jelenlegi határozatom keltétől számított 15. naptól?

Véleményünk szerint az utóbbi megoldás a helyes, a jogosultság – jogszabály szerint – a határozat keltétől számított 15. naptól kezdődik. A (12) bekezdés első mondata szerint is.

/A dőlt betűs válaszok - a felvetett kérdésekre - hivatalunk jogértelmezését tartalmazzák./

A fenti kérdésekkel kapcsolatban – tudomásunk szerint – az ÖTM felvette a kapcsolatot a Szociális és Munkaügyi Minisztérium illetékes főosztályával az egységes jogértelmezést elősegítő válaszok megadása érdekében.

Ezen túlmenően – az augusztus 1. napján elrendelt rendkívüli monitoring tapasztalatai alapján – azzal a kéréssel fordulunk a jegyzőkhöz, hogy szíveskedjenek biztosítani az elektronikus levelezés folyamatosságát, tegyék meg a szükséges intézkedéseket annak érdekében, hogy akár az ügyintéző, akár a jegyző távolléte esetén az elektronikus levelek olyan – központi – e-mail fiókhoz érkezzenek, melyet folyamatosan figyelemmel kísérnek.

Készítette:

Keresztényi László – dr. Mezey Róbert
Szociális és Gyámhivatal

A szakhatósági állásfoglalás határozatba foglalása

A Szociális és Gyámhivatal által folytatott felügyeleti, hatósági ellenőrzés, valamint II. fokú eljárás tapasztalata, hogy az I. fokú hatóságok gyakorlata nem egységes a szakhatósági hozzájárulás vagy a hozzájárulás megtagadásának érdemi döntésbe (határozatba) foglalása tekintetében.

A megfelelő joggyakorlat kialakítása, illetőleg a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. tv. (a továbbiakban: Ket.) 45. § (1) bekezdésének jogszerű alkalmazása érdekében a következőkre szükséges a figyelmet felhívni:

A Ket. 45. § (1) bekezdésének értelmében az érdemi döntésre jogosult hatóság a szakhatóság hozzájárulását, a hozzájárulás megtagadását, az egyedi szakhatósági előírást vagy feltételt, valamint ezek indokolását a szakhatóság megnevezésével határozatába foglalja.

A szakhatósági állásfoglalásnak az ügy érdemi eldöntéséről szóló határozatba foglalása pedig azt jelenti, hogy az **állásfoglalást szó szerint, annak kivonatolása, rövidítése vagy egyéb magyarázata nélkül** kell a határozat szövegezésébe beépíteni. Ennek egyik lényeges indoka, hogy a szakhatósági állásfoglalás ellen külön fellebbezésnek nincs helye a Ket. 45. § (2) bekezdése értelmében, így az ügyfél a szakhatósági állásfoglalásról külön értesítést sem kap. Az ügyfél a határozat ellen irányuló fellebbezés keretében gyakorolhatja a szakhatósági állásfoglalás elleni jogorvoslati jogát. E jogát azonban csak akkor tudja teljes körűen érvényesíteni, ha a szakhatóság állásfoglalását teljes terjedelmében megismeri.

A szakhatósági állásfoglalás határozatba foglalása tekintetében azonban figyelembe kell venni a Ket. 72. § (1) bekezdés db) pontját, mely szerint **a határozat rendelkező részének tartalmaznia kell a szakhatóság megnevezését és állásfoglalását**, illetve az ed) pontját, melynek értelmében **a határozat indokolásában a szakhatósági állásfoglalás indokolását is fel kell tüntetni**.

Fentiek figyelembevételével tehát jogsértő az a gyakorlat, amely kizárólag a határozat indokolásában hivatkozik a szakhatóság állásfoglalására, s nem bontja azt meg a határozat rendelkező része és indokolása között.

Az indokolás tekintetében az az általános tapasztalat, hogy a szakhatóságok, főként ha a hozzájárulásukat kikötés nélkül megadják, döntésüket általában nem indokolják. Ez a mulasztás azonban nem fogadható el abban az esetben, ha a szakhatóság a hozzájárulását kikötéssel adta meg vagy éppen a hozzájárulást megtagadta. Ez utóbbi esetekben a szakhatósági vélemény kiegészítését kell kezdeményezni, de ugyanígy kell eljárni abban az esetben is, ha a szakhatósági vélemény nem egyértelmű.

Áttekintve a jegyző szociális és gyámhatósági feladat- és hatáskörét, a szakhatósági állásfoglalás tekintetében két ügycsoport emelhető ki: egyrészt a jegyző hatáskörébe tartozó szociális és gyermekjóléti szolgáltatások működési engedélyezése, másrészt az ügyfelek széles körét érintő közgyógyellátás.

A működési engedélyezés tekintetében az ÁNTSZ, a tűzoltóság, valamint az I. fokú építésügyi hatóság szolgáltatásnyújtáshoz vagy az intézmény működéséhez történő hozzájárulását, feltétel előírását vagy éppen a hozzájárulás megtagadását a működést engedélyező határozat, vagy a működési engedély iránti kérelem elutasításáról szóló határozat rendelkező részébe, annak magyarázatát pedig az indokolásba kell foglalni.

Hasonlóan kell eljárni a területi egészségbiztosítási pénztár (a továbbiakban: TEP) közgyógyellátásra vonatkozó állásfoglalása tekintetében, különös figyelemmel a közgyógyellátásra való jogosultságot elutasító határozatok esetében, ahol a rendelkező részben a kérelem elutasítása mellett fel kell tüntetni a TEP állásfoglalását is.

Készítette:

Dr. Nyilas Cecília – Czudarhelyi Mária
Szociális és Gyámhivatal
Bács-Kiskun Megyei Kirendeltség

A napi jogalkalmazás során felmerült néhány kérdésre adott válaszaink

Kérdés: Ha a nagykorú jogosult 2007. május 31-én nyújtja be a rendszeres gyermekvédelmi támogatás megállapítása iránti kérelmet, és június hónapban érettségizik, akkor is egy évre kell megállapítani a kedvezményt (ha egyébként a jogosultság megállapítható) ?

Válasz:

A Gyvt. 20.§ (2) bek. szerint a feltételek fennállása esetén a jegyző 1 évre állapítja meg a jogosultságot.

A szabályozás egyértelmű és kivételt nem ismer. Tehát a jogosultságot akkor is egy évre kell megállapítani, ha a tényállás alapján bizonyos, hogy a jogosult 1 éven belül nagykorú lesz, befejeződik a tanév, stb., vagyis a kedvezményre való jogosultság megkérdőjeleződik. Mivel a felülvizsgálat lehetőségét a Gyer. 67. § csak a házasságkötés vonatkozásában teszi lehetővé, a jogeset szerinti tényálláskor az 1 évre történő megállapítás mellett célszerű határidő tűzésével kötelezni a jogosultat, hogy iskolalátogatási igazolást csatoljon be. Ha a nappali tanulmányok folytatása nem valósul meg, akkor a Gyvt. 20. (3) bek. pontjaira hivatkozással meg kell állapítani a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megszűnését azzal a nappal, amely szerint a tanuló/hallgatói jogviszony megszűnt.

Természetesen a példa szerinti esetben az 1 évre történő megállapítás miatt a Gyvt. 20/A. § szerinti egyszeri 5.000 Ft július hónapban járhat.

Kérdés: A jogeset szerint 4 db szántó képezi a pénzbeli ellátást kérelmező vagyonát. Egyenként a földdarabok nem érik el a Szt. 4. § (1) bek. b) pontjában vagyon fogalomként a ba) szerinti értéket, de ha eltekintünk a helyrajzi számok különbségétől és a szántót mint kategóriát vesszük alapul, akkor az meghaladja ezt az értékhatárt. Hogyan kell értelmezni a „külön-külön számított forgalmi érték” kifejezést.

Válasz:

A Szt. 4. (1) bek. b) pontja határozza meg a vagyon fogalmát.

Ennek megfelelően a család tulajdonát képező ingatlan, gépjármű, vagyoni értékű jog értéke vizsgálendő darabonként-egyesével és valamennyi fenti vagyontárgy összeadott értékét is meg kell állapítani.

2007. évben egy-egy vagyontárgy értéke az 542.600 Ft-ot, az összvagyon értéke az 1.899.100 Ft-ot nem haladhatja meg, különben a kérelmező vagyonnal rendelkezik.

A jelen esetben vizsgálni kell, hogy

1. az egyes hrsz-ú földterületek területük valamelyike az 542.600 Ft-ot,
2. az összes hrsz. együttes értéke az 1.899.100 Ft-ot

meghaladja-e. Ha bármelyik feltétel is bekövetkezik, a kérelmező vagyonnal bír. A példa szerint az együttes érték meghaladja a 2. pontban írt határt, tehát a 4 db szántó vagyonnak számít.

Ezúton is felhívjuk a figyelmet, hogy a Szt. fenti vagyon fogalom meghatározása abban is eltér a Gyvt. 19.§ (7) bek. vagyonfogalomtól, hogy a Gyvt. alkalmazása esetén mindig az egy főre jutó értéket kell kiszámítani.

A vagyoni értékű jog (pl. lízingelt gépjármű) értékét az 1990. évi XCIII. tv. 72.§ szerint kell kiszámítani.

Készítette:

Dr. Pénzely Erika
Szociális és Gyámhivatal
Békés Megyei Kirendeltség

Pályázati felhívások

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS
A KÖZPONTI PÉNZÜGYI ÉS SZERZŐDÉSKÖTŐ EGYSÉG
PÁLYÁZATOT HIRDET A „CIVIL SZERVEZETEK ÉS AZ ANTI-
DISZKRIMINÁCIÓS TÖRVÉNY VÉGREHAJTÁSA” PROGRAM
KERETÉBEN

1. Közzététel hivatkozási száma

Hivatkozási szám: 2005/017-520.03.02 / Makro, Networking

2. Program és finanszírozási forrás

A finanszírozás forrása a „Civil szervezetek és az anti-diszkriminációs törvény végrehajtása“ című Átmeneti Támogatás program. A jelen alprogram teljes finanszírozási kerete 1 150 000 euró, melyből 870 000 euró az Átmeneti Támogatás és 280 000 euró a nemzeti társfinanszírozás.

3. Pályázati témakörök, földrajzi terület és a program időtartama

A program fő céljai:

- a civil szervezetek és társadalmi partnereik kapacitásának növelése, támogatása az egyenlő bánásmód törvény (Ebktv.) megfelelő alkalmazása, végrehajtása érdekében,
- a civil szervezetek szerepének tudatosítása, újradefiniálása, az egyenlő bánásmód törvény végrehajtásának kezdeményezésében, valamint a demokratikus döntéshozatali folyamatokban és a jogrend megszilárdításában való aktív részvételük támogatása, aktivitásuk és hatékonyságuk erősítése,
- civil szervezetek támogatása hálózatok építésében és abban, hogy regionális NGO/NPO hálózatok vezetői legyenek a Közép-Kelet-Európai régióban, valamint a civil szervezetek és a helyi/regionális hatóságok partnerség építésének elősegítése,
- azon egyének és társadalmi csoportok befogadásának és társadalmi integrációjának erősítése, amelyeket a gazdasági, társadalmi vagy politikai marginalizáció fenyeget.

Tevékenységi terület:

A program olyan projekteket támogat, amelyek az egyenlő bánásmód és az esélyegyenlőség elvének érvényesítését célozzák az alábbi területeken:

I. Foglalkoztatás

Az egyenlő bánásmód követelményének érvényesítése, elsősorban a munkáltatóknak a munkavállalókkal szembeni diszkriminatív magatartásának csökkentése érdekében,

II. Szociális biztonság és egészségügy

Az egyenlő bánásmód elvének érvényre juttatása a szociális biztonsági rendszerek, a szociális segélyezés, a szociális és gyermekvédelmi ellátások valamint az egészségügyi ellátások és szolgáltatások területén.

III. Lakhatás

Az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése a lakhatási lehetőségek kihasználása, illetőleg a lakáshoz jutás terén, elsősorban a települési szegregáció csökkentése terén.

IV. Oktatás és képzés

Az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése oktatási, nevelési intézményekben, elsősorban az intézményi szegregáció csökkentése és az integrált nevelés elősegítése érdekében.

V. Áruk forgalma és a szolgáltatások igénybevétele

Az egyenlő bánásmód elvének érvényesítése az áruk forgalmazása és szolgáltatások nyújtása, továbbá az ezekkel kapcsolatos lehetőségek igénybe vétele során.

VI. Demokratikus fejlődés

A diszkriminált csoportok döntéshozatali eljárásba való bevonása, illetve intézmények, hivatalok, hatóságok működésének az ilyen csoportokkal szembeni érzékenységének növelése.

A projektek helyszíne

A makro típusú projektek keretében a tevékenységek kizárólag Magyarországon valósíthatók meg.

A hálózat-építési projektek keretében megvalósított tevékenységek az Európai Unió vagy a Phare programok által kedvezményezett országok területére korlátozódnak

A projektek időtartama: minimum 6, maximum 11 hónap. Minden tevékenységnek be kell fejeződnie 2008 december 15-ig.

4. A pályázat céljára rendelkezésre álló keretösszeg: euró

A jelen pályázat keretében odaítélhető támogatás összege: 1 150 000 euró.

A teljes támogatási összegből 1 050 000 euró a makro projektek, 100 000 euró a hálózat-építési projektek tervezett kerete.

Szerződéskötő Hatóság fenntartja a jogot, hogy ne ítélje oda a teljes pályázati forrást.

5. A megpályázható támogatás mértéke:

Az elnyerhető támogatási összeg minden projekt esetében az alábbi minimális és maximális határösszegek között kell legyen:

	I. Makro típusú projektek esetében	II. Hálózat-építési projektek (networking facility) esetében
Projektenként minimum	50 000 euró	10 000 euró
Projektenként maximum	100 000 euró	20 000 euró

További feltétel, hogy az elnyerhető Európai Unió támogatás összege nem haladhatja meg a teljes projekt költségének 80 %-át (lásd a Pályázati útmutató 2.1.4 pontját). A költségek fennmaradó 20%-át a pályázónak, illetve partnereinek kell biztosítani saját forrásból, de ezek a források nem származhatnak az Európai Közösség költségvetéséből. Vagyis a források nem származhatnak sem más EU-s programokból, sem pedig a programhoz társfinanszírozást biztosító Szociális és Munkaügyi Minisztérium programjainak költségvetéséből. Az önerő összegét minden pályázónak készpénzben kell biztosítani.

6. A keretösszegeből támogatható projektek maximális száma:

A támogatásban részesülő pályázatok száma 15 és 31 között várható.

7. Jogosultság: Ki pályázhat?

A pályázó szervezet önálló jogi személyiséggel rendelkező non-profit, nem-kormányzati szervezet, azaz egyesület vagy alapítvány, amelyek:

- az 1989. évi II. tv. alapján létrehozott azon társadalmi szervezetek (kivéve a pártok, kamarák, köztestületek, a biztosító egyesületeket, valamint az egyházakat), amelyeket a bíróság a pályázat kiírása előtt legalább 730 nappal nyilvántartásba vett, és az alapszabályuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják;

vagy

- az 1959. évi IV. tv. 74. § alapján létrehozott azon alapítványok (ide nem értve a közalapítványokat), amelyeket a bíróság a pályázat kiírása előtt legalább 730 nappal nyilvántartásba vett, és az alapító okiratuknak megfelelő tevékenységüket ténylegesen folytatják;

A pályázóknak meg kell felelni az alábbi követelményeknek:

- Céljai és tevékenysége összhangban van az Ebktv-vel;
- székhelye Magyarországon van;
- tevékenységét Magyarországon végzi;
- az illetékes bíróság általi nyilvántartásba vétele és a jelen pályázat beadási határideje között legalább 730 nap eltelt;
- A projekt előkészítéséért és a projekt megvalósításáért közvetlenül felelős szervezetnek kell lennie, nem pedig közvetítő szervezetnek;
- Nem kirekesztő szervezetek, tehát nem szabnak tevékenységük vagy támogatásuk feltételül vallási, politikai vagy ideológiai kötődést;
- A szervezet megfelelő pénzügyi stabilitással és elegendő pénzügyi forrással rendelkezik, hogy a projekt lebonyolításának ideje alatt képes legyen biztosítani a zökkenőmentes szervezeti működést, projektirányítást, valamint a projekt tevékenységek folyamatos finanszírozását;
- A szervezet rendelkezik a támogatásra benyújtott projekt megvalósításához szükséges tapasztalatokkal és menedzsmentkapacitással, és mindezt pályázatában meggyőzően igazolni is tudja.
- A szervezet vezető tisztségviselője(i) az elmúlt két évben nem volt(ak) olyan más szervezet vezető tisztségviselője, amely az adózás rendjéről szóló törvény szerinti köztartozását nem egyenlített ki.

Makro típusú projektek esetében a pályázóknak konzorciumot kell alakítaniuk partnerszervezeteikkel az alábbiak szerint:

- A pályázatot legalább két, Magyarország két különböző régiójában bejegyzett szervezet által alkotott konzorcium nyújthatja be;
- A konzorciumi partnerek maximális száma három (a fő pályázón túl);

Hálózat-építési projektekre a pályázók pályázhatnak egyénileg vagy más partnerszervezetekkel alkotott konzorciumban.

A pályázási feltételek további részleteid lásd a Pályázati útmutató 2.1.1-es pontjában.

8. A nyertes pályázatok várható kihirdetése:

2007. november 30.

9. Bírálati szempontok

A pályázatok elbírálása a Pályázati útmutató 2.3 pontjában rögzített szempontok szerint történik

10. A pályázati űrlap és a benyújtandó mellékletek

Pályázni a magyar nyelven kitöltött Pályázati űrlappal és előírt mellékleteivel lehet, A pályázatokból egy aláírt eredeti és öt másolati példányt kell benyújtani.

11. A pályázatok beérkezésének határideje:

A pályázatok beérkezésének határideje 2007. szeptember 17. (hétfő), 16.00 óra. Minden pályázatot a Menedzsment Szervezet alábbi címére kell eljuttatni:

Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány
1052 Budapest
Apáczai Csere János u. 1. IV/40.

A fenti határidő után beérkező pályázatok automatikusan elutasításra kerülnek, akkor is, ha a határidő napján, vagy azt megelőzően kerültek postázásra.

12. További információ

A pályázattal kapcsolatos további részletek a Pályázati Útmutatóban található, amely a jelen pályázati felhívás szövegével együtt a lebonyolító szervezet, azaz a Menedzsment Szervezet honlapján (www.demnet.org.hu) olvasható.

A Pályázati Űrlap, az Útmutató és más, szükséges dokumentumok személyesen és elektronikus levélben is beszerezhető a lebonyolító szervezetnél [TAO] a következő címen:

Demokratikus Jogok Fejlesztéséért Alapítvány
1052 Budapest
Apáczai Csere János u. 1. IV/40.

E-mail: hmen@cdl.mds-nqf-gt

Telefon: (+36-1)- 411-0410, 411-0411, 411-0444

Fax: (+36-1)-328-0874

A Menedzsment Szervezet különböző tevékenységek keretében segítséget nyújt a pályázók munkájához: regionális információs napok szervezésével, illetve egy pályázati tanácsadó szolgálat felállításával. A pályázatot érintő kérdéseket minden esetben írásban (elektronikus

levélben, faxon vagy postai úton) lehet eljuttatni a Menedzsment Szervezethez, a kérdéses alprogram referencia számának (2005/017-520.03.02) feltüntetésével. Az információs napok időpontjai és helyszínei a Menedzsment Szervezet honlapján találhatóak.

Azok a kérdések, melyek más pályázók számára is hasznosak és hasznosíthatóak lehetnek a Menedzsment Szervezet honlapján (www.demnet.org.hu) a „gyakran ismételt kérdések (GYIK) és a rájuk adott válaszok” rovatban mindenki számára hozzáférhetővé válnak

PÁLYÁZAT KIÍRÁSA ÁLLAMILAG ELISMERT NYELVVIZSGA MEGSZERZÉSÉNEK TÁMOGATÁSÁRA

A TÁMASZ Alapítvány pályázatot hirdet a gyermekvédelmi gondoskodás keretében átmeneti vagy tartós nevelésben részesült azon fiatal felnőttek részére, akik az első diplomájuk megszerzése érdekében felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatának II., III., IV., vagy V. évfolyamán aktív hallgatói jogviszonnyal rendelkeznek vagy a felsőoktatási intézmény utolsó évfolyamát eredményesen elvégezték, és a diploma megszerzéséhez kapcsolódóan valamely idegennyelvből államilag elismert nyelvvizsgát kívánnak megszerezni, melynek érdekében Magyarországon bejegyzett idegennyelv-tanfolyam szervezésére jogosult nyelviskolánál nyelvkurzusra beiratkoznak.

Az egy pályázó által elnyerhető támogatás összege a nyelvtanfolyam díjának 80 %-a, de maximum 60.000 Ft - a Kuratórium döntésétől függően -, melynek kifizetése két részletben történik. Az első részlet - az elnyert támogatás fele - a pályázat elbírálását követően kerül kifizetésre, amennyiben a pályázó a tanfolyam díjának befizetését igazoló dokumentum másolatát megküldi az Alapítvány részére. A tanfolyam díjának befizetését igazoló dokumentum másolatát a pályázó a kuratóriumi döntésről való értesítés kézhezvételét követő 30 napon belül köteles megküldeni, az Alapítvány a támogatási összeget a dokumentum kézhezvételét követő 20 munkanapon belül teljesíti. A második részlet a sikeres nyelvvizsga megszerzéséről kiállított vizsgabizonyítvány másolatának az alapítvány részére történő beküldését követően kerül kifizetésre. A támogatási összeg második részletének kifizetésére az alapítvány az első részlet kifizetését követő egy éven belül vállal kötelezettséget.

A pályázaton elnyerhető támogatás vissza nem térítendő támogatás, amely adómentes és nem képezi a társadalombiztosítási járulék alapját.

Pályázatot azok nyújthatnak be, akik a következő feltételek mindegyikének megfelelnek:

- magyar állampolgárságú fiatal felnőttek;
- a pályázat benyújtását megelőzően gyámhivatali határozat alapján a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott átmeneti vagy tartós nevelésben részesültek;
- átmeneti vagy tartós nevelésük nagykorúvá válásukkal szűnt meg és a pályázat benyújtásának évében még nem töltötték be a 24. életévét;
- valamely magyarországi felsőoktatási intézmény nappali tagozatán II., III., IV. vagy V. évfolyamán tanulnak vagy a felsőoktatási intézmény utolsó évfolyamát a pályázat benyújtását megelőző két éven belül eredményesen befejezték.

A pályázat benyújtásához szükséges dokumentumok

- hiánytalanul kitöltött pályázati adatlap,
- a pályázó önéletrajza,
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálat igazolása a gyermekvédelmi gondoskodásról (melyből kiderül az átmeneti vagy tartós nevelésbe vétel kezdő és befejező időpontja, illetve, hogy a pályázó jelenleg utógondozásban vagy utógondozói ellátásban részesül-e),
- a felsőfokú oktatási intézmény igazolása a hallgatói jogviszonyról (amely tartalmazza: a felsőfokú oktatási intézmény nevét, a tagozatot, a kart, a szakot, az évfolyamot, a jogviszony létrejöttének időpontját és befejezésének várható időpontját, a jogviszony aktív voltát;), illetve a leckekönyv-másolat vagy tanulmányi osztály igazolása, amely azt igazolja, hogy a pályázó a felsőoktatási intézmény utolsó évfolyamát eredményesen elvégezte és államvizsgára bocsátható,
- további nyilatkozatok.

A pályázat beadásával, kihirdetésével kapcsolatos tudnivalók

A pályázatot magyar nyelven egy példányban, az erre a célra készült pályázati adatlap hiánytalan kitöltésével, a szükséges melléletekkel kell benyújtani.

A pályázati anyag beszerezhető a területi gyermekvédelmi szakszolgálatoknál, továbbá számítógépes hálózaton is elérhető a www.budapest.hu, www.szmi.hu és a www.szmm.gov.hu internetes honlapokon.

A pályázat csak a pályázati adatlappal és a szükséges melléletekkel érvényes. A formailag nem megfelelő és hiányos pályázatok érdemi elbírálás nélkül a pályázati eljárásból kizárásra kerülnek.

Lehetősége van a pályázónak a hiányzó dokumentumok pótlására a benyújtási határidőt követően is. Abban az esetben, ha az Alapítvány észleli a hiányt, a benyújtási határidőt követően határidő tűzésével írásbeli hiánypótlási felhívást tehet. A felhívási határidő eredménytelen eltelte esetén a pályázat érvénytelennek minősül, azaz érdemi elbírálás nélkül kizárásra kerül a pályázati eljárásból.

A pályázatokat postán ajánlott, zárt küldeményként a következő címre kell eljuttatni:

TÁMASZ Alapítvány 1052 Budapest, Városház u. 9-11.

A pályázat beküldési határideje: **folyamatos**. Az alapítvány Kuratóriuma a beérkezett pályázatokat háromhavonta összesíti (**első alkalommal 2007. augusztus 31-éig**) és elbírálja (**első alkalommal 2007. szeptember 15-éig**), a döntésről a pályázókat a döntést követő 15 napon belül postai úton értesíti. A nyertes pályázók listáját az Alapítvány a www.budapest.hu, a www.szmi.hu és a www.szmm.gov.hu internetes honlapokon is közzéteszi.

Az Alapítvány a pályázati feltételeknek nem megfelelő, vagy elutasított pályázatok egy példányát külön kérésre a megadott címre elpostázza, a továbbiakban ezeket a pályázatokat nem őrzi meg. Az erre irányuló kérelmet telefonon, elektronikus úton vagy postán a kuratóriumi döntést követő 30 napon belül lehet előterjeszteni.

A pályázati döntéssel kapcsolatban jogorvoslatnak nincs helye.

A nyertes pályázókkal a Kuratórium Támogatási Szerződést köt. Amennyiben a támogatási szerződés a pályázati döntésről szóló értesítés kézhezvételétől számított 30 napon belül - a nyertes pályázónak felróható okból - nem jön létre, a döntés hatályát veszti.

A pályázatról további információval: hétköznap 9 órától 16-óráig a 70/5526672-es telefonszámon, és a tamaszalapitvany@gmail.com elektronikus címen szolgálunk.

Kérjük, hogy a pályázati adatokban bekövetkezett esetleges változásokat a gyors és pontos ügyintézés érdekében szíveskedjék az Alapítványnak mihamarabb írásban jelezni.

Budapest, 2007. június

TÁMASZ Alapítvány Kuratóriuma

PÁLYÁZAT KIÍRÁSA BENTLAKÁSOS SZOCIÁLIS INTÉZMÉNYBEN FIZETENDŐ EGYSZERI HOZZÁJÁRULÁS RÉSZBEN VAGY EGÉSZBEN TÖRTÉNŐ KIFIZETÉSÉRE

A pályázat célja

Az Alapítvány által meghirdetett pályázat célja, hogy segítséget nyújtson a szociálisan hátrányos helyzetben lévő, a gyermekvédelem rendszerében felnőtt tartósan beteg és/vagy fogyatékos fiatalok számára bentlakásos szociális intézménybe kerülésükhöz.

Az Alapítvány pályázatot hirdet a gyermekvédelmi gondoskodás keretében átmeneti vagy tartós nevelésben részesült tartósan beteg és/vagy fogyatékos fiatal felnőttnek bentlakásos szociális intézménybe fizetendő egyszeri hozzájárulás részben vagy egészben történő kifizetésére.

Az egy pályázó által elnyerhető támogatás maximális összege a fizetendő egyszeri hozzájárulás és a vagyoni helyzet függvényében - a Kuratórium döntésétől függően - 1.500.000 Ft. A pályázaton elnyerhető támogatás vissza nem térítendő támogatás, amely adómentes és nem képezi a társadalombiztosítási járulék alapját.

Pályázatot azok nyújthatnak be, akik a következő feltételek mindegyikének megfelelnek:

- magyar állampolgárságú tartósan beteg és/vagy fogyatékos fiatal felnőtt;
- a pályázat benyújtását megelőzően gyámhivatali határozat alapján a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott átmeneti vagy tartós nevelésben részesült;
- átmeneti vagy tartós nevelése nagykorúvá válásával szűnt meg és a pályázat benyújtásának évében még nem töltötte be a 24. életévét;
- valamely a szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény hatálya alá tartozó bentlakásos intézménybe felvételt nyert.

A pályázat benyújtásához szükséges dokumentumok

- hiánytalanul kitöltött pályázati adatlap,
- a pályázó önéletrajza,

- a területi gyermekvédelmi szakszolgálat igazolása a gyermekvédelmi gondoskodásról (melyből kiderül az átmeneti vagy tartós nevelésbe vétel kezdő és befejező időpontja, valamint hogy a fiatal jelenleg utógondozásban vagy utógondozói ellátásban részesül-e),
- a gyámhivatal értesítése a nagykorúvá vált fiatal felnőtt vagyonáról,
- a szociális intézmény nyilatkozata a befogadásról és a fizetendő egyszeri hozzájárulás díjáról (jelen pályázat melléklete),
- további nyilatkozatok (jelen pályázat melléklete),
- ha a pályázó cselekvőképtelen vagy korlátozottan cselekvőképes, a bíróság erről szóló döntése és a törvényes képviselő gondnokság ellátására vonatkozó kirendelő határozata.

A pályázat beadásával, kihirdetésével kapcsolatos tudnivalók

A pályázatot magyar nyelven egy példányban, az erre a célra készült pályázati adatlap hiánytalan kitöltésével, a szükséges mellékletekkel kell benyújtani a megszabott határidőre.

Ha a pályázó cselekvőképtelen, a pályázatot törvényes képviselője nyújtja be. A korlátozottan cselekvőképes fiatal pályázatát törvényes képviselője beleegyezésével vagy - ha e tekintetben a bíróság a cselekvőképességét nem korlátozta - önállóan nyújtja be.

A [pályázati anyag](#) beszerezhető a területi gyermekvédelmi szakszolgálatoknál, továbbá számítógépes hálózaton is elérhető a www.budapest.hu, www.szmi.hu és a www.szmm.gov.hu internetes honlapokon.

A pályázat csak a pályázati adatlappal és a szükséges mellékletekkel érvényes. A formailag nem megfelelő és hiányos pályázatok érdemi elbírálás nélkül a pályázati eljárásból kizárásra kerülnek.

Lehetősége van a pályázónak a hiányzó dokumentumok pótlására a benyújtási határidőt követően is. Abban az esetben, ha az Alapítvány észleli a hiányt, a benyújtási határidőt követően határidő tűzésével írásbeli hiánypótlási felhívást tehet. A felhívási határidő eredménytelen eltelte esetén a pályázat érvénytelennek minősül, azaz érdemi elbírálás nélkül kizárásra kerül a pályázati eljárásból.

A pályázatokat postán ajánlott, zárt küldeményként a következő címre kell eljuttatni:

TÁMASZ Alapítvány 1052 Budapest, Városház u. 9-11.

A pályázat beküldési határideje:

2007. szeptember 30.

A pályázat határidőben benyújtottnak minősül, ha azt a határidő utolsó napján postára adták. A határidőn túl postára adott pályázat érvénytelen, azaz érdemi elbírálás nélkül kizárásra kerül a pályázati eljárásból. Elbíráláskor a postai bélyegző dátumát vesszük figyelembe.

A pályázatok elbírálásáról a TÁMASZ Alapítvány Kuratóriuma **2007. október 30-ig** dönt, erről a pályázókat a döntést követő 15 napon belül postai úton értesíti. A nyertes pályázók

listáját az Alapítvány a www.budapest.hu, a www.szmi.hu és a www.szmm.gov.hu internetes honlapokon is közzéteszi.

A pályázatok elbírálása során figyelembe vehető szempontok: személyi, vagyoni körülmények, halmozottan hátrányos helyzet, betegség, fogyatékoság súlyossága, gyermekvédelmi gondoskodásban eltöltött idő.

Az Alapítvány a pályázati feltételeknek nem megfelelő, vagy elutasított pályázatok egy példányát külön kérésre a megadott címre elpostázza, a továbbiakban ezeket a pályázatokat nem őrzi meg. Az erre irányuló kérelmet telefonon, elektronikus úton vagy postán a kuratóriumi döntést követő 30 napon belül lehet előterjeszteni.

A pályázati döntéssel kapcsolatban jogorvoslatnak nincs helye.

A nyertes pályázókkal, illetve törvényes képviselőikkel a Kuratórium Támogatási Szerződést köt.

A pályázatról további információval: hétköznap 9 órától 16-óráig a 70/5526672-es telefonszámon, és a tamaszalapitvany@gmail.com elektronikus címen szolgálunk.

Kérjük, hogy a pályázati adatokban bekövetkezett esetleges változásokat a gyors és pontos ügyintézés érdekében szíveskedjék az Alapítványnak mihamarabb írásban jelezni.

Budapest, 2007. június

PÁLYÁZAT KIÍRÁSA FIATAL FELNŐTTEK IDEIGLENES SZÁLLÁSHELYEN TÖRTÉNŐ ELHELYEZÉSÉRE

A TÁMASZ Alapítvány pályázatot hirdet a gyermekvédelmi gondoskodásban felnőtt, felsőfokú tanulmányokat folytató, illetve felsőfokú tanulmányaikat befejezett fiatalok részére ideiglenes szálláshelyen történő elhelyezésre.

A szállás Budapesten, a VIII. kerületben található, a Vajdahunyad u. 16. I. emelet 4. ajtó szám alatt. A lakás tágas, lakhatásra teljesen felszerelt, négy hálóval (egy, illetve kétszemélyesek), két fürdőszobával, egy nagy nappalival, konyhával, előszobával rendelkezik.

A fiatalok a szálláson tanulmányaik befejezéséig, illetve azt követően még két évig, de maximum 30 éves korukig tartózkodhatnak. Tanulmányaik befejezését követően kötelesek bejelentett munkahelyen elhelyezkedni, és munkabérük egy részét tartalékolni önálló életük megkezdésére.

A fiatalok az elhelyezésért lakáshasználati díjat kötelesek fizetni, ami előreláthatólag - a lakás fenntartásának költségei függvényében - havonta és személyenként 8 000 Ft.

A fiatalok a szálláson önellátóak, az Alapítvány számukra ellátást nem biztosít, életvitelüket az Alapítvány utógondozója segíti, ellenőrzi, aki szükség szerint, de legalább havonta egyszer látogatja őket.

Az Alapítvány elsősorban olyan fiatalok jelentkezését várja, akik önálló életvitelre, közösségi magatartásra alkalmasak.

Pályázatot nyújthat be, aki a következő feltételek mindegyikének megfelel:

- a pályázat benyújtását megelőzően gyámhivatali határozat alapján a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvényben meghatározott átmeneti vagy tartós nevelésben részesült;
- átmeneti vagy tartós nevelése nagykorúvá válásával szűnt meg és a pályázat benyújtásának évében még nem tölti be a 29. életévét;
- felsőfokú oktatási intézményben hallgatói jogviszonnal rendelkezik vagy felsőfokú tanulmányait már befejezte.

A pályázat benyújtásához szükséges dokumentumok

- hiánytalanul kitöltött pályázati adatlap;
- a pályázó önéletrajza;
- a területi gyermekvédelmi szakszolgálat igazolása a gyermekvédelmi gondoskodásról (amely tartalmazza az átmeneti vagy tartós nevelésbe vétel kezdő és befejező időpontját, valamint, hogy jelenleg részesül-e utógondozásban vagy utógondozói ellátásban a pályázó);
- a felsőfokú oktatási intézmény igazolása a hallgatói jogviszonyról (amelyből kiderül a tagozat, a szak, az évfolyam, a hallgatói jogviszony aktív vagy passzív volta), vagy a felsőfokú tanulmányok befejezése esetén a diploma másolata;
- további nyilatkozatok (jelen pályázat melléklete).

A pályázat beadásával, kihirdetésével kapcsolatos tudnivalók

A pályázatot magyar nyelven egy példányban, az erre a célra készült pályázati adatlap (jelen pályázat melléklete) hiánytalan kitöltésével, a szükséges mellékletekkel kell benyújtani a megszabott határidőre.

A pályázati anyag beszerezhető a területi gyermekvédelmi szakszolgálatoknál, továbbá számítógépes hálózaton is elérhető a www.budapest.hu, www.szmi.hu internetes honlapokon.

A pályázat csak a pályázati adatlappal és a szükséges mellékletekkel érvényes. A formailag nem megfelelő és hiányos pályázatok érdemi elbírálás nélkül a pályázati eljárásból kizárásra kerülnek.

Lehetősége van a pályázónak a hiányzó dokumentumok pótlására a benyújtási határidőt követően is. Abban az esetben, ha az Alapítvány észleli a hiányt, a benyújtási határidőt követően határidő tűzésével írásbeli hiánypótlási felhívást tehet. A felhívási határidő eredménytelen eltelte esetén a pályázat érvénytelennek minősül, azaz érdemi elbírálás nélkül kizárásra kerül a pályázati eljárásból.

A pályázatokat postán ajánlott, zárt küldeményként a következő címre kell eljuttatni:
TÁMASZ Alapítvány 1052 Budapest, Városház u. 9-11.

A pályázat beküldési határideje: **2007. augusztus 31.**

A pályázat határidőben benyújtottnak minősül, ha azt a határidő utolsó napján postára adták. A határidőn túl postára adott pályázat érvénytelen, azaz érdemi elbírálás nélkül kizárásra kerül a pályázati eljárásból. Elbíráláskor a postai bélyegző dátumát vesszük figyelembe.

A pályázatok elbírálásáról a TÁMASZ Alapítvány Kuratóriuma **2007. szeptember 15-ig** dönt, erről a pályázókat a döntést követő 5 napon belül postai úton értesíti.

Az Alapítvány a pályázati feltételeknek nem megfelelő, vagy elutasított pályázatok egy példányát külön kérésre a megadott címre elpostázza, a továbbiakban ezeket a pályázatokat nem őrzi meg. Az erre irányuló kérelmet telefonon, elektronikus úton vagy postán a kuratóriumi döntést követő 20 napon belül lehet előterjeszteni.

A pályázati döntéssel kapcsolatban jogorvoslatnak nincs helye.

A nyertes pályázókkal az elhelyezést megelőzően a Kuratórium szerződést köt. Amennyiben a nyertes pályázó az elhelyezést a pályázati döntésről szóló értesítés kézhezvételétől számított 15 napon belül - neki felróható okból - nem veszi igénybe, a döntés hatályát veszti.

A pályázatról további információval: hétköznap 9 órától 16-óraig a 06/70-5526672-es telefonszámon, és a tamaszalapitvany@gmail.com elektronikus címen szolgálunk.

Kérjük, hogy a pályázati adatokban bekövetkezett esetleges változásokat a gyors és pontos ügyintézés érdekében szíveskedjék az Alapítványnak mihamarabb írásban jelezni.

Budapest, 2007. június

TÁMASZ Alapítvány Kuratóriuma

Állami szervek tájékoztatói

Tájékoztató az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium Közigazgatási Hivatali, Jegyzői és Hatósági Főosztályának a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztériummal történő egyeztetése eredményéről

Állásfoglalás-kérés formájában jutott az Önkormányzati és Területfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: ÖTM) tudomására az a probléma, hogy a **földhivatalok** személyes és tárgyi díjmentesség esetén is csak a költségek megtérítése után teljesítik hagyatéki eljárásban az **önkormányzatoknak** hiteles **tulajdoni lapok** iránti megrendeléseit.

E tárgyban az ÖTM és a Földművelésügyi és Vidékfejlesztési Minisztérium (a továbbiakban: FVM) vezetői szinten fejtette ki álláspontját az ügyről, majd a jogértelmezési probléma megoldása érdekében miniszteri levélváltásra is sor került.

Ennek eredményeképpen Gráf József miniszter úr kifejezésre juttatta, hogy az önkormányzatok tárgyi és személyes illetékmentességükre tekintettel - a jogszabályban előírt feltételek fennállása, illetve igazolása esetén - a hiteles tulajdoni lap másolatok **közjegyző részére való továbbítása céljából indított földhivatali eljárásban igazgatási szolgáltatási díj- és költségmentességet élveznek.**

Gráf József miniszter úr tájékoztatást adott arról, hogy a földhivatalok részére körlevél kibocsátására került sor, mely szerint személyi és tárgyi mentesség esetén a jogosultaknak **költségeket sem kell fizetni** arra tekintettel, hogy az igazgatási szolgáltatási díj az Itv. 67.§ (3) bekezdésével összhangban úgy került megállapításra, hogy abba a költségek is beleértendők.

E kérdésben az Igazságügyi és Rendészeti Minisztériummal folytatott szóbeli egyeztetés során felmerült, hogy az eljárás egyszerűsítése jegyében **szükségtelen a leltárelőadónak** a hagyatéki eljárásról szóló IM rendelet 14.§ (1) bekezdésében előírt, a **földhivatal felé irányuló megkeresési kötelezettsége.**

Erre tekintettel, az átfogó kormányzati reformlépések és szakpolitikai döntésekhez kapcsolódó, a jegyzői államigazgatási feladat- és hatáskör telepítési reform részeként megvalósítani tervezett dereguláció során az ÖTM javasolni fogja az említett rendelkezésnek az IM rendeletből való kiemelését.

MeH tájékoztató a polgármesterek utazási kedvezményéről

A közszolgálati jogviszonnyal, valamint a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményekről szóló 85/2007. (IV. 25.) Korm. rendelettel (a továbbiakban: Korm. rendelet) kapcsolatosan a polgármesterek utazási kedvezmények igénybevételére jogosultságának kérdésében az alábbi szakmai véleményemről tájékoztatom.

A Korm. rendelet 7. § (1) bekezdése taxatív felsorolja az utazási utalvány alapján igénybe vehető kedvezményes menettérti utazásra jogosultak körét. A jogosultak között szerepelnek a

közszolgálati jogviszonyban foglalkoztatottak, de a rendelkezés nem nevesíti a polgármesteri foglalkoztatási jogviszonyt, mint sajátos közszolgálati jogviszonyt, ezért **a polgármestereket nem illeti meg ez a kedvezmény.**

Ezt támasztja alá az is, hogy a korábbi, megengedőbb szabályozás értelmében, a közforgalmú személyszállítási utazási kedvezményről szóló 139/2006. (VI. 29.) Korm. rendelet 8. § (1) bekezdés c) pontja alapján sem terjedt ki ez a jogosultság a polgármesterekre.

A polgármesteri tisztség ellátásának egyes kérdéseiről és az önkormányzati képviselők tiszteletdíjáról szóló 1994. évi LXIV. törvény 18. §-a alapján a polgármestert az e szakaszban meghatározott költségtérítés vagy költségátalány illeti meg.

Felhívom szíves figyelmét, hogy a levelemben foglaltak — a 60/1992. (XI. 17.) AB határozat értelmében nem tekinthetők jogi iránymutatásnak, állásfoglalásnak, az egyedi ügyre vonatkozó döntést – valamennyi körülmény gondos mérlegelésével – a munkáltatónak kell meghoznia.

A Központi Statisztikai Hivatal felhívása a települési önkormányzatok jegyzőihöz

Mint ismeretes, a Magyar Közlöny 74. számában megjelent az **üzletek működési rendjéről szóló 133/2007. (VI. 13.) kormányrendelet.**

Az új jogszabály változást okoz nemcsak a működési engedélyekkel kapcsolatos eljárás és nyilvántartás rendszerében, hanem a KSH felé történő önkormányzati adatszolgáltatásban is. 2007. II. félévtől nemcsak címében, hanem tartalmában is módosul az üzletek részére kiadott működési engedélyekkel kapcsolatos 1726/07 adatgyűjtésünk.

Legfontosabb változás, hogy bár a kormányrendelet a - KSH-jelentés alapjául is szolgáló - nyilvántartólapon (3. sz. mellékleten) előírja az üzlet főtevékenységére utaló üzletkörü jelzőszám mellett a TEÁOR feltüntetését is (*k oszlop*), az üzletköröket felsoroló 2. sz. mellékletben - a korábbi jogszabálytól eltérően - ez a nomenklatúra már nem szerepel.

Az üzletkörü jelzőszámok mögött álló hatályos TEÁOR-besorolást (TEÁOR'03) a KSH hivatalos lapjában, a **KSH Statisztikai Közlönyben** kívánjuk megjelentetni. Az excel-állományt külön kérésre e-mailben is megküldjük Önöknek (zsuzsanna.gyulavari@ksh.hu).

Ugyanakkor ezt táblázatot a 2007. II. félévtől érvényes 1726/07 OSAP „Jelentés a működő és megszűnt üzletekről” szóló kérdőívünkkel és a hozzátartozó kitöltési útmutatóval együtt még a kormányrendelet hatálybalépéséig elérhetővé tesszük a KSH honlapján, a letölthető adatgyűjtések között: http://portal.ksh.hu/pls/ksh/docs/hun/info/02osap/osap_0607.htm → 1726/07 OSAP. A nyomtatott jelentést – a 2008 évvel együtt – 2007 végén küldjük meg az önkormányzatok részére.

Amennyiben az adatszolgáltatással kapcsolatban bármilyen kérdésük, problémájuk merülne fel, kérjük forduljanak az adatgyűjtés központi felelőséhez:

központi felelős: Gyulavári Zsuzsanna
telefon: (06-1) 345-6668
e-mail: zsuzsanna.gyulavari@ksh.hu

Szíves együttműködésüket előre is köszönjük.

Dr. Probáld Ákos s.k.
főosztályvezető
KSH Szolgáltatásstatisztikai Főosztály

Dr. Horváth József s.k.
igazgató
KSH Pécsi Igazgatósága

Budapest, 2007. július 3.

Egyéb tájékoztatók

Nyugat-Magyarországi Egyetem felhívása

A Nyugat-Magyarországi Egyetem Geoinformatikai Kara (Székesfehérvár, Pirosalma u. 1-3.) az ott folyóképzésre, ezen belül is az igazgatásszervező szakra hívta fel figyelmünket a következők szerint:

„Az oktatás célja olyan igazgatásszervezők képzése, akik:
a közigazgatás módszertanának, gyakorlati technikájának birtokában,
az államtudományok, a jog alapjainak és a jogalkalmazás módszereinek ismeretében,,
a jogrendszer intézményi működésének, gazdálkodásának, valamint
az igazgatásszervezés és a közigazgatási szervezői tevékenységhez kötődő más
társadalomtudományok alapjainak
elsajátítását követően alkalmasak igazgatási feladatok megoldására, közigazgatási döntések
előkészítésére és végrehajtására. Képesek továbbá az önkormányzatok működésének
szervezésére és az önkormányzati ingatlanvagyonnal kapcsolatos valamennyi feladat
ellátására.

A képzés megkülönböztetett figyelmet szentel az ingatlanokkal összefüggő jogi és műszaki ismeretekre. A helyi önkormányzatok és intézményeik által ellátandó közzolgálati feladatok, így különösen a településfejlesztés, a településrendezés, az épített és természetvédelmi környezet védelme, a lakásgazdálkodás, a vízrendezés, a helyi adók mind sajátos ingatlanjogi tudást feltételeznek. Közismert, hogy a helyi önkormányzatok jelentős ingatlanvagyonnal rendelkezik,. E vagyonkörrel való gazdálkodás sokoldalú ismeretet igényel. Az ingatlanvagyon kezelési, hasznosítása, értékelése, értékesítése, valóságú és hiteles nyilvántartása szinte megköveteli, hogy a témával foglalkozó önkormányzati tisztviselő jártas legyen az ingatlanjog valamennyi területével. „

Amennyiben van lehetősége beiskolázásra, illetőleg van érdeklődő ezen képzésre az Ön által vezetett hivatalban, tájékoztatom, hogy a pótjelentkezés határideje augusztus 16. Ezzel kapcsolatosan további információkat talál a www.geoinfo.hu internetes honlapon.

Információk elérhetőségekről, változásokról

A Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal vezetőinek listája

Hivatalvezetés	hivatalvezető	dr. Siket Judit	62/562-662	vezeto@darkh.hu siket.judit@darkh.hu
Fogyasztóvédelmi Felügyelőség	igazgató	dr. Horváth Zsuzsa	62/562-605	horvath.zsuzsanna@darkh.hu
Hatósági Főosztály	főosztályvezető	dr. Zódi Zoltán	62/562-623	zodi.zoltan@darkh.hu
Hatósági Főosztály	főosztályvezető-helyettes	dr. Seres Katalin	62/562-617	seres.katalin@darkh.hu
Informatikai Főosztály	főosztályvezető	dr. Kovács Zsolt	62/562-640	kovacs.zsolt@darkh.hu
Informatikai Főosztály	főosztályvezető-helyettes	Szepesi Mihály	62/562-643	szepesi.mihaly@darkh.hu
Koordinációs és Szervezési Főosztály	mb. főosztályvezető	dr. Bozóky Ágnes	62/562-649	bozoky.agnes@darkh.hu
Koordinációs és Szervezési Főosztály	főosztályvezető-helyettes	Németh Erika	62/562-651	nemeth.erika@darkh.hu
Pénzügyi Főosztály	főosztályvezető	Gácsér József	62/562-675	gacser.jozsef@darkh.hu
Pénzügyi Főosztály	főosztályvezető-helyettes	dr. Kohánné dr. Savanya Éva	62/562-676	savanya.eva@darkh.hu
Szociális és Gyámhivatal	hivatalvezető	Vörösné dr. Fodor Zsuzsanna	62/562-613	fodor.zsuzsanna@darkh.hu
Szociális és Gyámhivatal	hivatalvezető-helyettes	dr. Mezey Róbert	62/562-611	mezey.robert@darkh.hu
Szociális és Gyámhivatal	osztályvezető	Zilahyné dr. Veres Anna	62/562-610	veres.anna@darkh.hu
Törvényességi Ellenőrzési Főosztály	főosztályvezető	dr. Balogh Zoltánné	62/562-684	tfo@darkh.hu balogh.zoltanne@darkh.hu
Törvényességi Ellenőrzési Főosztály	főosztályvezető-helyettes	dr. Tyuroski Andrea	62/562-681	tyuroski.andrea@darkh.hu

Bács-Kiskun Megyei Kirendeltség

Hivatalvezetés	kirendeltségvezető	dr. Iván János	76/513-713	titkarsag@bacs.darkh.hu ivan.janos@bacs.darkh.hu
Fogyasztóvédelmi Felügyelőség	osztályvezető	dr. Fodor Zoltán	76/513-750	fodor.zoltan@bacs.darkh.hu
Fogyasztóvédelmi Felügyelőség	osztályvezető	Fehér Ferencné	76/513-751	feher.ferencne@bacs.darkh.hu
Hatósági Osztály	osztályvezető	dr. Dombi Edit	76/513-763	dombi.edit@bacs.darkh.hu
Szociális és Gyámhivatal	osztályvezető	dr. Gömöriné dr. Iványi Margit	76/513-743	ivanyi.margit@bacs.darkh.hu
Törvényességi Ellenőrzési Osztály	osztályvezető	dr. Penczné dr. Zoltán Zsuzsa	76/513-739	zoltan.zsuzsanna@bacs.darkh.hu
Titkárság	osztályvezető	dr. Bozóky Ágnes	76/513-715	bozoky.agnes@bacs.darkh.hu

Békés Megyei Kirendeltség

Hivatalvezetés	kirendeltségvezető	dr. Pataki István	66/441-594	vezeto@bekes.darkh.hu pataki.istvan@bekes.darkh.hu
Szociális és Gyámhivatal	osztályvezető	dr. Pénzely Erika	66/441-594	penzely.erika@bekes.darkh.hu
Törvényességi Ellenőrzési Osztály	osztályvezető	dr. Bálint Anna	66/441-594	balint.anna@bekes.darkh.hu
Titkárság	osztályvezető	dr. Simonné dr. Hack Erzsébet	66/441-594	simonne@bekes.darkh.hu

Jegyzői változások 2007. július 1-jétől 2007. augusztus 1-jéig Békés megyében

<i>Település</i>	<i>Távozó/távol lévő jegyző neve</i>	<i>Változás oka</i>	<i>Új jegyző neve</i>	<i>Jogviszony alapja</i>	<i>Változás időpontja</i>	<i>Megjegyzés</i>
Kaszaper	Dr. Bánki Horváth János	70. életév betöltése	Giliczó Pálné	kinevezett jegyző	2007. augusztus 1.	

Jegyzői változások 2007. július 1-jétől 2007. augusztus 1-jéig Csongrád megyében

<i>Település</i>	<i>Távozó/távol lévő jegyző neve</i>	<i>Változás oka</i>	<i>Új jegyző neve</i>	<i>Jogviszony alapja</i>	<i>Változás időpontja</i>	<i>Megjegyzés</i>
Árpádhalom	---		Danyi Katalin	Helyettesítő jegyző	2007. július 1.	Jegyzői pályázat kiírása megtörtént
Ásotthalom	---		Gárgyán István	Helyettesítő jegyző	2007. július 6.	
Forráskút	---		Dr. Kapás Anita	kinevezés	2007. július 16.	
Eperjes	---		Danyi Katalin	Helyettesítő jegyző	2007. július 1.	Jegyzői pályázat kiírása megtörtént
Nagylak	---		Erdélyi Sándorné dr.	Helyettesítő jegyző	2007. július 1.	
Üllés	---		Dr. Sugár Anita	kinevezés	2007. augusztus 1.	2007. február 5.-július 31. között megbízott jegyző

Jegyzői változások 2007. július 1-jétől 2007. szeptember 1-jéig Bács-Kiskun megyében

<i>Település</i>	<i>Távozó/távol lévő jegyző neve</i>	<i>Változás oka</i>	<i>Új jegyző neve</i>	<i>Jogviszony alapja</i>	<i>Változás időpontja</i>	<i>Megjegyzés</i>
Bócsa	Vercz Károly	nyugdíjazás	Tóth Márta	kinevezés	2007.06.23.	
Kömpöc	Dr. Kapás Anita	közös megegyezés	Dr. Szöginé dr. Lajkó Erika	megbízás (Csólyospálos jegyzője)	2007.07.15.	
Miske	Sághegyi Imre	felmentés	Dr. Serfőző Csaba	kinevezés	2007.07. 01.	Miske és Drágszél települések körjegyzőséget hoztak létre 2007. július 1-től
Drágszél	Tóth László	közös megegyezés	Dr. Serfőző Csaba	kinevezés	2007.07.01.	
Páhi	Balázs Istvánné	nyugdíjazás	Rakonczay Mária Hermina	megbízás (Soltszentimre jegyzője)	2007. 07.16.	
Kéleshalom	Bodroginé dr. Mikó Zsuzsanna	megbízás megszűnése	Pápay László	megbízás (Borota jegyzője)	2007. 07.01.	2007. szeptember 1-től Kéleshalom és Borota körjegyzőséget hoz létre. Körjegyzőként Pápay Lászlót nevezték ki.
Kunbaja	Dr. Bor Norbert	közös megegyezés	Dr. Drávai László	megbízás (Csávoly jegyzője)	2007. 08. 01.	
Dusnok	Dr. Bajai Bernadett	szülési szabadság	Simonits Ágnes	megbízás (a hivatal köztisztviselője)	2007. 07. 01.	

Parlagfűmentesítéssel kapcsolatos lakossági bejelentő fórumok a Dél-alföldi régióban

Belterületi parlagfüves ingatlanok bejelentő fórumrendszere

1. Valamennyi települési önkormányzat polgármesteri hivatalában
2. Békéscsaba Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal
Levelezési cím: 5600 Békéscsaba, szent István tér 7.
Telefon: 06/66/452-252 (munkaidőben)
Ingyenesen hívható zöld szám: 06/80/922-008 (éjjel-nappal hívható)
e-mail: parlagfu@bekescsaba.hu
3. Kecskemét Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal
Levelezési cím: 6000 Kecskemét, Kossuth tér 1.
Telefon: 06/76/513-513 (munkaidőben)
4. Szeged Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatal:
Levelezési cím: 6745 Szeged, Széchenyi tér 11.
Telefon: 06/62/564-324 (munkaidőben)
Ingyenesen hívható zöld szám: 06/80/820-302 (éjjel-nappal hívható)

Külterületi parlagfüves ingatlanok bejelentő fórumrendszere

Bács-Kiskun megye

1. Bács-Kiskun Megyei Földhivatal
Levelezési cím: 6000 Kecskemét, Nagykörösi u. 32.
Telefon: 06/76/481-045, Fax: 06/76/481-450
e-mail: kecskemetsm@takarnet.hu
web: <http://bacsfoldhiv.t-online.hu>
Bajai Körzeti Földhivatal
Levelezési cím: 6500 Baja, Árpád tér 1.
Telefon: 06/79/322-179, Fax: 06/79/322-379
e-mail: baja@takarnet.hu
Bácsalmási Körzeti Földhivatal
Levelezési cím: 6430 Bácsalmás, Rákóczi u. 26.
Telefon: 06/79/341-020, Fax: 06/79/341-020
e-mail: bacsalmas@takarnet.hu
Kalocsai Körzeti Földhivatal
Levelezési cím: 6300 Kalocsa, Szent István u. 1.
Telefon: 06/78/461-873, Fax: 06/78/462-141
e-mail: kalocsa@takarnet.hu
Kecskeméti Körzeti Földhivatal
Levelezési cím: 6000 Kecskemét, Fecske u. 25.
Telefon: 06/76/502-320, 06/76/481-071, Fax: 06/76/483-193
e-mail: kecskemets@takarnet.hu
Kiskörösi Körzeti Földhivatal
Levelezési cím: 6200 Kiskörös, Kossuth u. 16.
Telefon: 06/78/312-677, Fax: 06/78/312-376
e-mail: kiskoros@takarnet.hu
Kiskunfélegyházi Körzeti Földhivatal

Levelezési cím: 6300 Kiskunfélegyháza, Jókai u. 8.
Telefon: 06/76/462-633, Fax: 06/76/456-632
e-mail: kiskunfelegyhaza@takarnet.hu

Kiskunhalasi Körzeti Földhivatal

Levelezési cím: 6400 Kiskunhalas, Kossuth u. 29.
Telefon: 06/77/429-944, Fax: 06/77/429-945
e-mail: kiskunhalas@takarnet.hu

Kunszentmiklósi Körzeti Földhivatal

Levelezési cím: 6090 Kunszentmiklós, Wesselényi u. 6.
Telefon: 06/76/351-225, Fax: 06/76/351-225
e-mail: kunszentmiklos@takarnet.hu

2. Bács-Kiskun Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal
Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság

Levelezési cím: 6000 Kecskemét, Pf.: 171.
Telefon: 06/76/502-450, Fax: 06/76/328-677
e-mail: ntsz@bacs.ontsz
web: www.ontsz.hu
Fogadónap: minden pénteki nap (megyei igazgatóságon)

Békés megye

1. Békés Megyei Földhivatal

Levelezési cím: 5600 Békéscsaba, József Attila u. 2-4.
Telefon: 06/66/528-110, Fax: 06/66/528-111
e-mail: bekescsaba_m@takarnet.hu

Békéscsabai Körzeti Földhivatal

Levelezési cím : 5601 Békéscsaba, Pf. 171.
Telefon: 06/66/528-130, Fax : 06/66/528-140
E-mail : bekescsaba@takarnet.hu

Békési Körzeti Földhivatal

Levelezési cím : 5630 Békés, Széchenyi tér 15.
Telefon : 06/66/510-040 , Fax : 06/66/510-041
E-mail : bekes@takarnet.hu

Gyomaendrődi Körzeti Földhivatal

Levelezési cím : 5500 Gyomaendrőd, Kossuth u. 45.
Telefon : 06/66/581-010, Fax : 66/581-100
E-mail : gyomaendrod@takarnet.hu

Gyulai Körzeti Földhivatal

Levelezési cím : 5700 Gyula, Petôfi tér 2.
Telefon : 06/66/561-660, Fax : 06/66/562-150
E-mail : gyula@takarnet.hu

Mezőkovácsházi Földhivatal

Levelezési cím : 5800 Mezőkovácsháza, Hársfa u. 3.
Telefon : 06/68/550-030, Fax : 06/68/590-060
E-mail : mezokovacshaza@takarnet.hu

Orosházi Körzeti Földhivatal

Levelezési cím : 5900 Orosháza, Ady Endre u. 9.
Telefon : 06/68/510-570, Fax : 06/68/512-610
E-mail : oroshaza@takarnet.hu

Szarvasi Körzeti Földhivatal

Levelezési cím : 5540 Szarvas, Deák Ferenc u. 2.
Telefon : 06/66/514-520, 06/66/510-580, Fax : 06/66/514-530
E-mail: szarvas@takarnet.hu

Szeghalomi Körzeti Földhivatal

Levelezési cím : 5520 Szeghalom, Nagy Miklós út 4.
Telefon : 06/66/570-020, Fax : 06/66/570-021
E-mail : szeghalom@takarnet.hu

2. Békés Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal

Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság

Levelezési cím: 5620 Békéscsaba, Szarvasi út 79/1.
Telefon: 06/66/529-256, Fax: 06/66/529-265
e-mail: ntsz@bacs.ontsz
web: www.ontsz.hu

Csongrád megye

1. Csongrád Megyei Földhivatal

Levelezési cím : 6720 Szeged, Horváth Mihály u. 1/B
Telefon : 06/62/551-950, 06/62/551-965, Fax : 62/425-581
E-mail : szeged_m@takarnet.hu

Csongrádi Körzeti Földhivatal

Levelezési cím : 6640 Csongrád, Fő u. 26.
Telefon : 06/63/475-544, Fax : 06/63/475-093
E-mail : csongrad@takarnet.hu

Hódmezővásárhelyi Körzeti Földhivatal

Levelezési cím : 6800 Hódmezővásárhely, Petőfi u. 6.
Telefon : 06/62/241-582, Fax : 06/62/241-582
E-mail : hodmezovasarhely@takarnet.hu

Makói Körzeti Földhivatal

Levelezési cím : 6900 Makó, Széchenyi tér 6.
Telefon : 06/62/211-422, Fax : 06/62/475-093
E-mail : mako@takarnet.hu

Szegedi Körzeti Földhivatal

Levelezési cím : 6724 Szeged, Kálvária sugárút 43.
Telefon : 06/62/592-060, 06/62/592-093, Fax : 06/62/443-983
E-mail : szeged@takarnet.hu

Szegedi Körzeti Földhivatal Móraalmi Kirendeltsége

Levelezési cím: 6782 Mórahalom, Milleniumi sétány 17.
Telefon: 06/62/281-036

Szentesi Körzeti Földhivatal

Levelezési cím : 6600 Szentes, Kossuth utca 8.
Telefon : 06/63/562-285, Fax : 06/63/311-581
E-mail : szentes@takarnet.hu

2. Csongrád Megyei Mezőgazdasági Szakigazgatási Hivatal

Növény- és Talajvédelmi Igazgatóság

Levelezési cím: 6800 Hódmezővásárhely, Rárósi út 110
Telefon: 06/62/535-740 (éjjel-nappal hívható), Fax: 06/62/246-036
E-mail: ntsz@csongrad.ontsz.hu
web: www.ontsz.hu

Egyéb bejelentő fórumrendszer

Közmunkaerő-piaci programmal kapcsolatban

Dél-alföldi Regionális Munkaügyi Központ

Szakmai Koordinációs Osztály

Levelezési cím: 5600 Békéscsaba, Árpád sor 2/6

Osztályvezető: Orvosné Bánvölgyi Éva

Telefon: 06/66/444-211/1231

E-mail: Orvose@lab.hu

Szakreferens: Ács Ágnes Mária

Telefon: 06/66/444-211/1234

E-mail: acsa@lab.hu

Egyéb

ÁNTSZ Dél-alföldi Regionális Intézete

<http://efirrk.antsz.hu/bekes/index.html> (Az animált borítékot megnyitva van lehetőség az ÁNTSZ számára elektronikus levelet írni.)

HIVATALI TÁJÉKOZTATÓ

A Dél-alföldi Regionális Közigazgatási Hivatal regionális közigazgatási tájékoztatója

A kiadásért felelős: Dr. Siket Judit hivatalvezető

Szerkeszti: Koordinációs és Szervezési Főosztály

A szerkesztésben közreműködik: Dr. Lőrincsik Péter

* 6741 Szeged, Rákóczi tér 1.

☎ 62/562-662

☎ 62/562-601

~ vezető@darkh.hu